

سهره تا به ناوی خوای گه وره و میهره بان

بوّنی باران

یه که مین کتییی شیعریم به زمانی کوردی

له نووسینی: ریپاز سالار

ناماده کردن و دیزاینکردنی: ئاده م فهراهاد دهرویش

ناسنامەى كتيب:

ناوى كتيب: بۆنى باران

بابەت: شيعر

نووسين: ريباز سالار

ديزايين و ئامادەكردن: ئادەم فەرھاد دەرويش

نۆرەى چاپ: نيبهتى

© مافى چاپ و بلاوكردنەوى پاريزراوہ.

ھەر وہا بلاوكردنەوى بە pdf لە مائپەر و

تۆرەكۆمەلايە تيپهكان ريگه پيدراوہ.

بۇ ھەر تيپينى و پيشنياريك :

Rebazsalar28@gmail.com

ناوهرپۆك

- 26 ئاھېك بۇ دونيا :
- 27 بۇ كرېكاران.....
- 28 كوردستانم.....
- 28 دايكى شەھيد.....
- 28 دە ھەر ون بە
- 29 خەلە تېنرام.....
- 30 ناكامى.....
- 30 ھاوارېك بۇ گەنجانى نىشتيمان.....
- 31 ھاوارېك دژى ستەم.....
- 31 خانە خوېى خەم.....
- 32 كوردستان نىشتيمانى جوان.....
- 32 خۆشەويست.....
- 32 دل.....
- 33 پېرى.....

33 نا سۆر

33 خەمى دوورى

34 جلى كوردى

34 بۇ خانمان

34 خەمى بۇ عومرى خۆت

35 ھۇنراوھىيەك بۇ مندالانى كورد

36 گەورھىيەك

36 كەسەر

36 سەرى بەرزۆكە

37 من و نان

38 خەمىك بۇ گۆلىكى ژاكاو

40 كەمن كوردم

40 رەوشت

40 سلاو بۇ سەركردھىيەك

41	چراى عومر.....
41	ئەى وهتن.....
41	ئەو رۆژانەى كە تىپەرىن.....
41	من و ئەقل.....
42	بىست و ھوت سالە.....
43	خەيالئى پووچ.....
43	ئەى نىگارا.....
44	لە گەلم وەرە.....
44	ھىوا.....
45	من و دل.....
46	خوابە !.....
46	خەمىك بۆ گەنجانى نىشتىمان.....
47	كاكى نا مەسئول.....
49	ھۆ براى ھەژار.....
49	كاكى پارەدار.....

- 50چۆن دياره موسولمانى
- 51خاكي وهتەن
- 52مزگەوت
- 52ئەي براى رۆژگار
- 53تەمەنى پر لە ناکامى
- 54لە سەر گۆرى مندالىك
- 55دونيا
- 55من و ياسا
- 56تالى رۆژگار
- 56هۆ براى براى ئينسان
- 57جەژن
- 57بۆ سينگلهكان
- 58بۆ باوكى سينگلهكان
- 59شيرين
- 60ئازيز گيان

- 60شەو
- 61 لە سەر گۆرى شەھىدىكى سەنگەر
- 62 ھۆ براى مللەت
- 63 ھىوا
- 64 لە كوئى يە
- 65 ئەى وەتەن
- 65 يادىك لە رابردوو
- 66 ئەستىزەى بەخت
- 66 فەلەك
- 67 داىكم
- 68 بۆنى باران
- 69 مام شاكىرى
- 69 رېبوار
- 70 خەفەت
- 71 وەلامى خەم

72 نەبەزىن

73 نۆكەرى بېگانە

73 بۇ خۇشەويست

73 سەر بەرزى

74 تەمەن

74 ھاورپىكەم

75 خۇشەويستى

75 ئىسانىن

76 شەو

76 مردن

76 سالى تازە

77 ژانە سەر

77 رېۋارى تۆم

77 شەوگار

78 ھونراوھەك بۇ پېشەوا

- 78 كوردم.
- 79 ئازادى
- 80 من و بەناو شىتتىك.
- 81 وهلامى هاودەردەكەم.
- 82 بۇ خۇشەويست
- 82 ئەى دىل
- 83 ئازىز.
- 83 ئەجەل
- 83 خۇشەويستى.
- 84 شەرت.
- 84 گىژاۋ
- 85 دەردى دوو ژنە
- 85 وهلامىك بۇ من
- 86 ديسان من.
- 87 راستى كوانى.

- 87كاره سات
- 88پەرتووك
- 89ئاوات
- 89عېشق
- 90خاكى وەتەن
- 90مېسى
- 91خەيالى خاۋ
- 93سنتور ژەن
- 94رۇژگار
- 94پوۋج
- 95ماندووم
- 96رەفيق
- 97ھەر بخەون
- 98فرمېسك
- 99بۇ مندالېكى سەر ترافىك

100 توورپەى
101 ياخى بوون
101 خۇشەويستىم
102 بىرت دەكەم
103 تۆ جىھانى
104 تۈانەوہ
105 نا تەواوى
106 وەرە وەكو باران
107 خەيال
108 ئەگەر مردم
108 بى ھىواى
110 كەسەر
111 ھۇنراوہيەك بۇ پەشىو
113 ئادەمى گىژ
113 من و كاترمىژ

114	خاتوون.....
116	ون بوون.....
117	نامۆژگارى.....
117	داخى دوورى.....
118	بتى گهوره.....
118	بتى گهوره.....
119	تۆ.....
119	مام رېياز.....
120	تۆ كېيى.....
120	ئەم شەو.....
122	ئىلاھى.....
122	بمگرە خۆت.....
123	بەلېنت دا.....
125	خۆزگە.....
126	ناكامى.....

127	لېم ببوره
128	ناسك
128	ناكامى
128	شهو
128	ئۆقره بگره
128	سلېمانى
129	نەت ناسيوم
129	لېم تېناگەى
130	ونم مەكە
130	ئازار
130	كە دەمەوېت
131	رق
132	سەفەر
133	رۆژى ئالا
133	نيوه شهو

134 شىعرىڭ بۇ خۇم

134 تەنز

135 نېھىنى

135 ئەگەر ئەمشەو

136 داىكم

137 بۇنى باران

137 مام شاكىرى

138 رېۋار

138 خەفەت

139 ۋەلامى خەم

140 نەبەزىن

141 نۆكەرى بېگانە

141 بۇ خۇشەۋىست

141 سەر بەرزى

142 تەمەن

142 ھاۋرېكەم
143 خۆشەويىستى
143 ئىسانىن
144 شەۋ
144 مردن
145 سالى تازە
145 ژانە سەر
146 رېۋارى تۆم
146 شەۋگار
146 ھۇنراۋىيەك بۇ پېشەۋا
147 كوردم
148 ئازادى
149 من و بەناو شىتېك
149 ۋەلامى ھاۋدەردەكەم
150 بۇ خۆشەويىست

150 ئەى دىل
151 ئازىز
151 ئەجەل
151 خۇشەويستى
152 شەرت
152 گىزاو
153 دەردى دوو ژنە
153 ۋەلامىك بۇ من
154 دىسان من
155 راستى كوانى
155 كارەسات
156 پەرتووك
157 ئاۋات
157 عىشق
158 خاكى ۋەتەن

158مېسى
159خەيالى خاۋ
159شۇخىكى گەنجى چاردە سال
161سنتوور ژەن
162رۆژگار
162رووح
163ماندووم
164رەفيق
165ھەر بخەون
166فرمېسك
167بۇ مندالېكى سەر ترافىك
168توورەى
169ياخى بوون
170خۇشەويستىم
170بىرت دەكەم

171	تۆ جيهانى
172	توانه وه
173	نا ته واوى
174	وه ره وه كو باران
175	خه يال
176	ئه گهر مردم
176	بئ هيو اى
178	كه سهر
179	هؤنرا وه يهك بؤ په شيؤ
181	ئادهمى گيژ
181	من و كاترميژ
182	خاتون
183	ون بوون
184	ئامؤژگارى
185	داخى دوورى

186بتي گوره.

186بتي گوره.

187تۆ.

187مام ريباز.

188تۆ كيى.

188ئەم شەو.

189ئىلاھى.

190بمگرە خۆت.

191بەلئىنت دا.

193خۆزگە.

194ناكامى.

195لئىم ببورە.

195ناسك.

195ناكامى.

196شەو.

196 ئۆقرە بگرە

196 سلیمانى

197 نەت ناسيوم

197 ليم تیناگەى

197 ونم مەكە

198 ئازار

198 كە دەمەوېت

199 رق

200 سەفەر

201 رۆژى ئالا

201 نيوە شەو

201 شىعەرىك بۇ خۇم

202 تەنز

202 نېھىنى

203 ئەگەر ئەمشەو

204	چەند چوارىنەيەك.....
204	جەژن.....
205	بى سىنوور.....
205	مردن.....
206	ون بوون.....
206	عەيار.....
206	رەحمى خودا.....
206	بىگانەم لات.....
207	چەمچەمال.....
208	بەفر.....
208	گەر دەتەوئ.....
208	گەر ئەتەوئ.....
208	گەر ئەم جارە.....
209	نازانين.....
209	چىت پى بلىم.....

209 شىعرەگانم
209 چرا
210 وشە
210 ئەم شەو
211 پەرتەوازە
212 داپە داپە
214 بۆچى ھاتى
214 ئەمىستانكە
215 كە دەمەوئ
215 گەر ھاتوو من ئاوا بووم
215 ئاوا بوون
216 سەرەى منە مىلى رېڭاى دوورم بگرم
217 ئەگەر مردم
218 بۆ نام ناسى
219 ھەموو شتئ جوانە لە تۆ

219	ویندانه وه
220	بیډه نگی
220	میهره بانى
220	جوانى خودای
221	کۆچ
222	من کیم
223	سه رگه ردانى
223	توانه وه
224	ئاوا بوون
225	ئه وینى بیسنوور
227	ناسۆر
227	سۆز
227	ترس
228	من کیم
228	تاسان

228 ھۆغر كىردن

229 راز

230 نىگھىرانى

230 من بەس خۆمم

230 تىوانەو

231 يادەوهرى

231 رەشەباى سلىمانى

231 تىكەلبوون

230 خاتوونى جوان

232 دل رەقى

پيشه‌کي

به‌ناوي خوداي به‌خشنده و ميهره‌بان:

نازيرانم دؤستان خوشه‌ويستام , ئەم کتیبه (شيعر)يه, که گول بژيري شيعري
نزيکه‌ي شهش ساڵ ده‌بيت , کۆمکردووته‌وه و ده‌مه‌وي بلاقوي بکه‌مه‌وه , به‌لام
به‌داخه‌وه ناتوانم به چاپي بگه‌يه‌نم, بۆيه هەر به شيوه‌ي pdf بلاقوي ده‌که‌مه‌وه ,
مام هيمن ده‌لي (به‌رد له به‌ردی بيته‌وه ده‌نگي هه‌يه) جا ئينسانن له‌م جيهانه‌دا
که پره له دا بران و نازار و نه‌هامه‌تي , ده‌بين چلون ده‌نگيکي لي پيدا نه‌بين , له‌پاي
ئه‌وه هه‌موو نازارانه‌ي ژيان , ئه‌وه هونراوانه‌ي منيش هه‌مان ئه‌وه ده‌نگه‌يه , به‌لام
ئه‌مان ده‌نگي رووحی منن تا بلۆي نازاره‌کانی منن , خه‌مه‌کانی منن

ھاوار سەد ھاوار بە دەست دۇنياۋە
دەۋرى زەمانە بۇ ۋا گۆراۋە

پىياۋى پىياۋانە لات و نەبوۋنە
بە ھەزار دەردۆ گىر و زەبوۋنە

نامەرد و قۆل بېر خاۋەن دۇيخانن
لە ناۋ گەل و ھۆز قورس و گرانن

مىدال و ھەرزە رۆژ و دەۋرىانە
گەۋرە و پىياۋ ماقول قور بە سەرىانە

شېرىن تال بوۋە و تالېش شېرىنە
گىريان بۇ خەندە و خەندەش بۇ شىنە

قەسەت دە پىتون بە پىپى گىرفانت
بايە خى نى يە گوفتارى جوانت

ناقتيان شىتە و شىتيان ئاقتە
ئاشق بە توپكەل دژ بە كاكە

كەس بە كەس نى يە كەسى كەس نى يە
پووخسار ئارايش زوۋان ئە جنەبى يە

دووژمن و ناحەز چاك تىكيان داۋىن
بەم حالە مردوۋىن بە خوا نەماۋىن

نەكەۋىنە يەك يەك تىرى نەگىرىن
ۋەك كۆيلە دەژىن ۋەك كۆيلە دەمىرىن

كى نە خەوتوۋە و ھۆشى بە خۇبە
ھاۋارى گەلت ۋا لە ئەستۇبە

بلىن ئەى مىللەت گۆر ھە ئدەكەنى
دەچى تەناۋى و دەمىرى و دەگەنى

به بى تۆكىي تر باوانى خاكه
ته لارى بهرز و به رههه ي چاكه

به بى بوونى تۆ ولات ويرانه
قه درى زيپر له لاي زيپرهنگه رانه

كاكى كرىكار دهستت ماچه كه م
سه د جار خزمه ت كار قوننه و پاچه كه م

جيى شانازى مه كور كرىكارم
به نه و به خششه من منه ت بارم

هيچ به خوت مه ئى بى هيز ولاواز
جيى شانازى يه پاچ و خاكه ناز

سلاوتان ليبي كرى كارينه
ئيوه خاوه نى باخچه ي نه م ژينه

براي جووتيارم كاكي كرىكار
تۆي فيدا كاري بۆ خاك و ديار

زهوى دهكيلىت نارمق دهپرژيني
ولاتى كوردان به جوان دهنويني

دهستى زامارت به رههه مي جوانت
خوين و فرميسكى نيو جهسته و گيانت

كه ي تۆ وهستاوى له ههول و خه بات
كام بسته له خاك شايه تي نادات

تۆ به پۆژوو شهو به بى پشوو دان
پهنج بهرى دهكه ي له لادى و شانان

قه درت ناگرن چهن قه در دارى
تۆ بۆ نيشتييمان زيپر و مروارى

كوردستانم هينده جوانه هزار دل حيراني دهبي
بو تيماري هموو دهردي خاكي به دهرماني دهبي

هزار ديوانهي وهك ريباز ناڙي بي نهم نيشتيمايه
وينهي بوول بوول ژيني بي گول مايهي نهماني دهبي

دايكي شهيد.

رۆله ناليني جهرگمه شهو رۆژ بۆت بوربانهكا
فرميسكي ديدهي كويرمه لافا و قورپيوانهكا

دل ودهرونم ههزينه سوتاوه پر له بو سويه
ديوانه يه دهربهدهره ههز بهدهشت وكيوانهكا

جگه رگۆشهه بي باودهشم چۆن خهوتي له جهنگه ئستان
دايه بۆتۆ شيت وهاره شيوهي چهشني خهزانهكا

بۆچي گياني دايكت كيشا بهزيندوي نه ي رۆله كهه
چهن بي رهحه نهوجه لادهي كۆرپه و دايهي نيوانهكا

دايه خاكه دايه ناوه ولات و نيشتيمايشه
دايكي رهش پۆشم گهواهي له ناسۆري كوردانهكا

توخوا بهسه رهش مه پۆشه بهفيداي نازاري تۆيم
نهمر ريباز بۆگه ورهيت سه دجار خۆيت قوربانهكا

ده ههرون به

دهههرون به له بهرچاوان با تيني چاويش كهه بكا
ناسماني ئوميدى نه من بي رووناكي بي تهه بكا

دهههرون به ناسۆي رووناك با سهه هيندهي تر تاريك بي
پردي سيراتي ژيني من بههيندهي مويهك باريك بي

دەھەرون بەو کاتژمپىرى كامەرانىم ورد و خاش که

ببە سایەى که سىئىكى تر ژىنى که سىئىكى تر باشکه

وام زانى گوئى بە ھارى که چى دەرچوو خەزانىكى

وتم ناشناى شادىم دەکەى که چى کانگای گریانىكى

من نه خوشىكى بى دەوا وئى دواى دەرمانىك بووم

که چى تۆيش بۆ منى ھەزار دەرديكى تر و ژانىكى

خۆزگە ئەم ژىنە خەو بوایە حەقىقەت ھەر خەونى قولە

رۆئى من شاعىرى خەمە و وا تەوابوو دیوانىكى

ھەزارەھای وەکو رېئاز ئەم پۆ خەمى شە پوول دەدا

بى بەھایە سووتانى من بۆ رووناكى دەورانىكى

ئەى ژيان چىت دەوى ئىم ھەرچىت پىداوم بببەو

لە رووبارى شادى خۆ دا بۆ من مایەى خنکانىكى

دەھەرون بە با ھەرھەنگم بچۆرى لە وشە و پەيف

با ئاسمانى من خالى بى لە رووناكى و تىشكى ھەيف

دەھەرون بە ئىتر ئەمەن با بى ئاسمان و زەمین بەم

دوور لە خوشى نزيك لە خەم ھەر خەرىكى ماتەمین بەم

دەھەرون بەو ھىندە بچۆ با خەيالىش پىت نەزانى

ببە ئافات ویرانى که سەراپای ژىنى ئىنسانى

دەھەرون بە لە بەرچاوم چما ئەى تۆکەى ون نەبووى

لە نىو دئى بى ئۆقرەى من خەرىكى ھاتوو چوون نەبووى

دەھەرون بەھەتا منىش بەیەك جارى خۆم ون دەکەم

باوہش لە مردن دەدەم و پىشت لە ژيان و بوون دەکەم

خۆزگەم بەو پۇرۇشى جىت دىلەم جەژنىكە حەقى شادى يە
چىم بەچى كىرد مال كاول بى جىمام لە گشت كاروانىكى

ناكامى.

هينده فرمىسكە رشتووه دلم بەشى جەفا ناکا
رېباز هينده مىحنەت باره دونيا بە هيج سهودا ناکا

بە رووخسارى هەنخەلە تام نەمزانی گشتى گەچ كارە
توشى دەردىكى وای كىردم سەد دكتور پىپى دەوا ناکا

لە ئەلف و بىي ژىن حالى بى چاك دەزانى من چىدەئىم
قەت دل بەدونيا نابەستى و لە بوشادى قاقا ناکا

وەسىت بى لە پاش مردنم لەسەر كىلەكەم بنووسن
لەدواى تۆ خەم هەتیبو كەوتووه كەس دەركاى بۆ والا ناکا

بلىن بەخەم باتىبگا و باش بزانی تا قىامت
بى لانه و مال دەمىنىت و لە سىنەى كەس سەفا ناکا

هاوارىك بۆ گەنجانى نىشتىمان

كچ و كورانى نىشتىمان قۇل هەلمان بۆ بەرخودان
سورا و وسپىاو فرىدەن وەرىگرن گشت ماقتان

بەقەلەم و باوهر و هەست تۆمارى كەن مېژوويه نوئ
هەتا ئەبەد لەياد نەكرىن بىنە سومبوول و ناونىشان

رۆلەكانم هەتاكو كەى ئەم گەلەمان چەوساوه بى
بۆ بە كوله مەرگى بژىت بەشىون و بەقورپىوان

ئەى كۆمەلەى گەنجانى كورد تىكرا بەيەك دەنگ و سەدا
ئەم مىللەتە نەجات بەدن ناوى بخەنە ناو ناوان

ئەى لاوى كورد جوانىت بۆچى يە تۆ كۆيلەبى پىئوم لەدەست
هەموو پۇژى بۆ بتكوژن تۆكەمەزئومبى بى تاوان

تیکرا وەرن بەرە و شۆرش بەسە مەزئومی ھەتاکە
ئێو ئەمەرگ نا ترسن نمونە کوردی گیان فیدان

ھاوار بۆ خۆت کاکى زۆر دار کۆتای تۆیش ھەر خامیکە
شەقە مزرەکەى بۆ تۆیە و بۆخە ئکیشە سامانەکەت

□ ھاوارێک دژی ستەم.

چەنى تر بەرزى دەکەى تۆتە لار و باڵە خانەکەت
چەن فەردەى تر جەمە دەکەى بۆ ناو قاسە و گیرفانەکەت

رەوشت و کەرەمەتى خۆت تالان کرد بۆچەن کاغەزى
تازە دەئێى پەشیمانم قەخ لەدوێخان و عانەکەت

وەکو ئەسپى خوین دەمژى ئەسەر جەستەى گەلى زەبوون
ھیچ شاخى بۆى ھە ئناگیرى جەرەمەکەو تاوانەکەت

پۆژى ئەبەردەم دادگادا لائیت و دەستت بەسراو
جەبزانە فریاد پەسە موئکى زۆر و پاوەنەکەت

ھەزار شکاتت ئەسەرە ئەسەد لاو تاوان باری
لە دنیا ھەر خۆت دیاریت کرد سوک و قورسى پێوانەکەت

□ خانە خوێى خەم.

ئاخرین میوانى دئەم خەم گە لیکی بێشومارە
فرمیسک و ئاە و میحنەتم بەوینەى رێژنەى پوو بارە

جەمەى خەمان گشتى لامە خانە خوێکەى سینەى منە
خە ئکە ئەمەزەندە دەرچوو بەشى چەن شار و دیارە

خەمى بۆ زوو خەمى بۆ دوور خەمى بۆ ئیستا و ئەم دەمە
خەم ستانە شارى دئەم خەم تێیدا گەورە و سەردارە

بۆ پوو ئە کەژ و کیو نەکەم بیلا ئەوئ بێدەعبایە
ئاسکۆئە قەت ئیرە ناژى جەنگە ئستانە ئەم شارە

دەئێین ھەزار خۆزگە بۆ کۆن ئەوجا چۆن بوین ئەم دەما چۆن
زۆرى داماوئ نەبوونى و زۆرىش بەزۆر دەردەدارە

رېئىز گەر دەرد بنووسى تەمەنى تۆ ھىچ بەش ناكا
كى ئەم پۇ ئالەن ئاكا زۆربەى بە دەرد گرفتارە

كوردستان نىشتىمانى جوان

تاقگە و پروبار و كانى تۆ عەسەلى موسەفایە
وینەى تۆ دوورە ئە زەمین ، خاك و ئاوت شىفایە

شاخ و ھەرد و ئوتكەى بەرزت تابلۆپەكە ئەكەونا
بە زووبانى حال دەدوئ دەلىخ ئیرە بى ھاوتایە

سەر بەرزى سەر بە خۆبى بیل بیلەى چاوانى من
خاوەنى تۆ دەربەدەرە و ناحەزەكانت ئاغایە

ھەزار سائە شىن دەگىرى غەرقى خەفەت و مېجەنى
دوژمنى زۆر و بى دوستى جەرگت ھەلا ھەلايە

ئە چوارۆ بووى بە ھەزار ئىتر چۆن دەبى يەك بوونت
خەنجەرى خیانەتى خۆت دەتكوژئ ھەتا ھەتايە

كى وەكو تۆ خۆشە زىدى بەسە يەك دەنگ و يەك دەست بە
بىگانە پەرست خۆ خۆرىت بۆ چى كۆتايى نايە

خۆشەويست

رۆشناى دل و دەروونم ، پىنغەمبەر ئەى نورى چاوم
فیداتىم بە پۆخ و گيانم ، بە ناخ و جەرگى سوتاوم

گوفتارى زۆر کردارى كەم ، چەن پەرىشانە حالى من
ئە باخى تۆ دېكىك دەرچووم بە ناھەق ئەويا پرووام

دل

ئە نىو جەستەى ئادەمى گەورەى گەورەكانە دل
بۆ خەم خواری و دل سۆزى كەشتى بى پايانە دل

كوانى جوانى شك نابەم ئە پرووخسارى درۆزن
شای جوانانە بە بى شك وەكو گوستانە دل

که باسی حالی خۆم ده کهم فرمیسک دیتته چاوانم
پیری هیزی بۆ نه هیشتتم له زهتی گهنجی فهوتانم

ههروهک مندائیکی ساوا نامیزی دایکیشم نه ما
شاد و مانی مائی کاول له باودش خه ما میوانم

پۆژم لانه ماوه هه موو عومرم شهوی تاره
نه نگوسته چاوه ژینم تاریکستانه بی تۆ

که پۆیشتی هیچ نه تپرسی له منی یه عقوب حال
له شوینن ناخه سییم ئەم شاره ویرانه بی تۆ

من کوشتهی دهستی تۆم چی له دهرمان و چه کیم بکه م
ژههریکی تر بۆ دل به دهردی دهردم ته بیب بکه م

مائی نامانه تی خۆم لای دزدانا نه من چیم کرد
که دئی فروشتتم لای حاکم شکاتی چی بکه م

ههزار حاشا له به هار بی له دوا ی تۆ نامهوی
چوار وهرزی سال به هار بیتشک خه زانه بی تۆ

دهمیکه خه ندهم نه کردوووه دئم کۆگای ژانه
عومرم غهرقی گینژاوه و قوئپه ی گریانه بی تۆ

ئه م ژیا نه وا نابج چه شنی سندانه بی تۆ
دل به مه رازی نابج چه قی وه ستانه بی تۆ

پیباز هه ر چاوه پوانه گهرچی نه مه لی نی یه
وا هاوده می فرمیسک و شیعی شهوانه بی تۆ

جلى كوردى

ئىمە و ئىوھ ماسى و ئاوين بە بى يەك ئەژىن بىر ناكەين
وهرن يەك ئەباوھش بگرن با ئىتر بى يەك ئەنەن

خەمى بۇ عومرى خۆت

رېباز رەبى مال ويران بى ھەر چەندە مالت ويرانە
گوفتارى زۆر كردارى كەم سەرمايە لاي تۆتالانە

دەئىيى دونيا مەتاعىكە ھەردوو دەستت لەملىايە
خويىنت چوووتە ناو خويىنى ئەمەيە دووژمن كارانە

ھەتا زووه پەشيمان بە يا لەيتەنى دادت نادات
بە حيسابى خۆت فرىشتەى دلت خەرمانى تاوانە

رېباز ھا ئامان وەسىتەم وا بە خەجالەتى نەچى
نەفسى نەفسى يە ھۆشت بى عالەمى تىيدا عورىانە

كەمن كوردەم پۆشاكى من پۆشاكىكى كوردانەيە
ليوان ليو نارهق و خويىنە رەمزی ئەم نىشتيمانەيە

پۆشاكى من شان شاي يە ھەزار مۆدە قوربانى بى
مىللەتم نەديو بدى يە شىتى زبلى بىگانەيە

بۇ خانمان

پۆژىكى سالى گەلى كەمە ئىوھ ھەموو پۆژى سالى
بەبى ئىوھ ژيان نابى شەكرى نيو چاي تالى

پۆشناى ئاسمان و ژىنن ھەناسەى نيو دل و گيانن
تىن و پووناكى ناو دىدەن ھەر ئىوھ ئارامى مالىن

لەو پۆژەوھ وا دروست بووم ھەتا ئەو پۆژەى دەمنىژن
سوكنام باوھشى ئىوھيە ھەر ئىوھ ئەلف و بىيى جانن

بەرەنجى شانتان بە بازووقە ئەم
بۆ زامى گەلتان بىن بە مە ئەم

پۆلە ئەم خاكە زۆر بىنەوايە
دونىايى دووژمنە زۆر بىن پەنايە

تۆببە دۆستى تۆستى فرىاد رەس
بۆ گەلى بىن كەس تۆببە بە كەس

پۆلە ئامان بىن پۆلە ئامان بىن
بۆچى خاكى تۆگۆمى خوينان بىن

هەتاكەي بىناو بىن خاك و ئاوى
ئەم جەھەنما بۆوا سووتاوى

راستى بىكەرۆ گىپرې دەوارنت
كۆتاي بىنە بە قور پىوانت

چىت پىن يە بۆرىنگاي سەفەر بە حىسابى خۆت رىبوارى
مايە پوچى قور بە سەرت دەفتەر غەرقى عىسيانە

هەزار خۆزگە گۆلىك دەبووم ئەناو دەچووم و نە دەمام
چۆن مەن لۆمەي شەيتان بىكەم كە نە قىسم عەينى شەيتانە

ھۆنراوھىك بۆ مندالانى كورد

مندالەكانم گشت گۆي رادىرن
ئىوھ شىرن و بىچووى شىرن

بەرزى بىكەنۆ ئالاي نىشتيمان
بىنيادى بىنن كۆمەلى يەكسان

يەك ئە يەك زىاتر بەگەر و تىن بىن
بۆم نىشتيمانە وەكو پەرژىن بىن

كۆيگر و ھۆشيار خاوەن كەيس و دۆز
بەدەل فېدا بىن بۆگەل و بۆ ھۆز

په شیمانم له م هاتنم هه تا زوو برؤی ته ئخیری
ساتی به بی دورد نه حه سام له م زهوییه پان و بهرین

به قسم نه که ی په شیوه حالت
قوتتری ده که ن زیندان و چالت

سه ری بهرزؤکه

سه ری هه ئبینه نه ی شوخی عه یار
به خه مزه ی چاوت به کوژه یه کجار

ژین ده گوزهرینی به نرکه و ناله
خؤزگه ده خوازی چهن جار به م حاله

گه وره یه ک

سه ری هه ئبینه نه ی کوتره کیوی
وه ره بؤ من به تاکه ی بی خیوی

گه وره یه ک ناگای له حاله نه بی
ژینی به وینه ی ژینم تال نه بی

سه ری هه ئبینه ناسکوئی شاخان
له تاو شهرمی تۆ مردم له داخان

دهرمانی لایح و ژهرم پخ بدات
شهو بارانی یه کات میلهت لال نه بی

که سه ر

سه ری هه ئبینه دکتوری زانا
دهردم کارییه هی نام بۆت هانا

من ده پرسم شیرین چی یه هه یه له م دونیا و زه مینه
نه فسانه ی شادی له کوئ یه نه بوونی لام جیی یه قینه

سەرى ھەلبېنە و دام بېئزە بە تىر
ئەتۇ تىر ھاويژ ئەمنىش نىچىر

سەرى ھەلبېنە شۇخى دىدەمەس
من لەغەيرى تۇ خۇنىمە ھىچ كەس

من و نان

ئەى نان بەبى تۇولات ويرانە
بى تۇى مايەى تالى ژيانە

ئەى نان نەماوى لە قورگى شىران
بەبى ساىەى تۇوئەن بوو ويران

ئەى نان بۇ تۇيە شەر و ئازاوه
ھەركەس تۇى نەبى ژىنى فەوتاوہ

ئەى نان لە بەر تۇ زۇرى خۇى فرۇشت
مەردى و پىاوهتى وەك ناوكە كرۇشت

ئەى نان لە بەرچى زىزى لەھەژار
ناچىتە چنگى يەك جار لە ھەزار

بەدواى دەوئەمەن شار بە شارەكەى
زۇر جار تۇى ناوى بۇى ھاوارەكەى

ئەى نان پووناكى و تەباىى مالان
خۇشى وبەشارەت بە تۇوہ ئالان

ئەى نان بەقوربان دەمى ھەژارى
بۇلاى ئەو نەچى دەبى خەسارى

كى بەوئەنى ئەو بەرپىزوحورمەت
تەماشات دەكا و پىت دەدا قىمەت

زۇر بە شىرىنى دەت خاتە دەمى
مىوانى ناكەى مەگەر بەكەمى

بىنىم لەسەرى يائى
ئاخ ھەن دەكشى كائى

فرمىسكى ۋەك مروارى
لە چاۋانى دەبارى

ۋتم ئەى جوانى زەمىن
خەيفە تۆبى خەمىن

چ ناگرىكى بەد خوو
ھەئى پوروكانى زوو

چۆن دئى ھات جەلادە
خەمگىنت كا بەۋرادە

ۋوتى شاعىرى دئى گەش
لاۋىكى پىسى ناخ رەش

ئەى نان توخودا گويم بۆرادىرە
ھەژاران بىخۆت بە فەوت مەسپىرە

بۆتتەرت نەخوارد لە پارە داران
رۋو لە فەقىركە ۋەك جارى جاران

با ئىتربى تۆتال نەبى ژىنى
بىسىتى نامەرد نەگرى بىنى

دئىيا بە ھەژار لە بىرت ناکا
لە ناۋتەشتەيا ئەسیرت ناکا

خەمىك بۆ گۈللىكى ژاكاو

شۆخىكى لەبار ۋ جوان
ۋىنەى مانگى دەنۋان

رۋوگەش ۋ رۋووخسار رۆشن
لە ۋانەى كە بە ھۆشن

زووبان لووس و دەم تەپن

گورگن سڤ بىرسى مەپن

وتم ئەى گولئ ژاكاو

هەلكيشراو ئە ناكاو

رەبى ئەو چاوه كوئىربى

بە خەزانى گولئ تىربى

ئەو دەستە ورد و خاش بى

بۆ ھارپىنى گولئ ئاشبى

ژيان بى گولئ چۆنە بى

تال و ترش و مۆنە بى

بۆ ئەوھى ژيان خۆش بى

پىر ئە جۆش و خرۆش بى

بۆ ئارەزوو ويستى خۆى

ھەئى وەراندەم و پۆى

نەى پىرسى ئە منى لاو

ھەردوو قاچى خستەم داو

پەروو بائى وەراندەم

شادى ئە لىئو تۆرانەم

يارى كرد بە ھەستى من

مەرگى خستە دەستى

ئەمپۆ گورگەل گەئى كن

ھەر چاوهپىئى ھە لىكن

دال رەش و دەرون پىسن

چوون ئەنەوى ئىبلىسن

بەجى نەوعى بە چەن سالان ئە ھاوارم دەبن حالى
ئە خۇ خۇرى ئە يەك كوشتن تەمەن كۆتا نەكەم چ بکەم

با ھەموو دۆستى گول بىن
ھۆشيار و ئەھلى دل بىن

ئەگەر پىياز بە چاۋ نەت دى كەپۇشتى ۋەكو زۆرى
بە بى دەۋلەت بە بىخەم خوار تەمەن ئاۋانەكەم چ بکەم

گول دۆست و گول پەرۋەرىن
دەبى ۋابىن بە شەرىن

پەۋشەت

پەۋشەت لىباسى بەرى ئىنسانە
مەردووم بى پەۋشەت حال پەرىشانە

پەۋشەت پۇشاكە بۆكەسى حالى
ھەركەسى نەبىپ روت و عورىانە

سلاۋ بۇ سەركردە يەك

ھەزار سلاۋ ئەو سەركردە يى خزمەت كارى گەل و خاكە
بۆزىد و مىللەتى ئەزى رابردوو داھاتوويى پاكە

كەمەن كوردەم

كە مەن كوردەم ژيان تال بى ئە ژىن دەعوا نەكەم چ بکەم
ئە ئاگردا بسوتى ئەو كە خۇم فېدا نەكەم چ بکەم

ئە تورك و فارس و شۇقېن ھەتتا كەى ھەر تىكا كەم مەن
ژيانم بوو بە بەحرى خوين جەلاد رېسوا نەكەم چ بکەم

بە ھارىكەم نەبىنى مەن كە عومرم ھەر خەزانى بوو
بەبى خۇشى ژيان پۇيى ئە جەل سەۋدا نەكەم چ بکەم

ئە عومرمدا كە شك نەبەى نە خۇشى يەك نەشاد بوونى
دژى ياساى جەرگ سووتان شەرى بەرپا نەكەم چ بکەم

ئەو پۇژانەي كە تىپەرىن □

ئەو پۇژانەي كە تىپەرىن نەمانزانى قەدرى بگىرىن
بە يادى ژىنى پابردوو با دانىشىن تاوى بگىرىن

ئەو پۇژانە زوو پۇيشتن ماون كۆمەنچ يادگارى
ئارامىمان پىدەبەخشن بۇ ئىمە مايەي سەبوورىن

من و ئەقىل □

ئەي ئەقىلى پزىو كۆنى مال ويران
چىت بەدەست هېنا لە دەورىي ژيان

كە لاوهيى ژىنت وەها پوو خاوه
نوزەيى ئەمەلى لىهەل گىراوه

بە رەنگت ديارە زەعيف و زەردى
كانگايى ئازار و مىحنەت و دەردى

دووره لەدزى و خوین مژى ژيانى پىر لە جوانى يە
شەرمەزاري بەردەم گەل و دادگا و ديوانى خوانى يە

چراي عومر □

چراي عومرم كوژايە لە تارىكستانى ژيانا
شادى پۇيشت و بارىكرد خەمە دەستى وا لەبينا

بەژىنم وت هاودەم بە دايم دەستم لەملىتا بى
منى هەژارى نەويست و تورەبوو لىم چوو بە قىنا

ئەي وەتەن □

ئەي وەتەن خەمت بۆمەنو و خوشيت بۆي گانەيە
ئامىزت بۆ نەيارانە و دۆستانت بى لانەيە

بووى بە بەهەشت بۆ دووژمن و دۆزەخى بۆ ئازيزان
هەناسە سوار بوو ئەوەي بۆرووى شەمت پەروانەيە

ئىتر بەسىتى لىم مەدە تانە
تۆسەبەب كارى ژىنەم گرانە

ئەسەف شەوگارى درىژ بۆخەم وئاخ ھەئكىشانە
كئ بئ دەردە ھەرىەكەو بەدەم دەردى پەرىشانە

بىست و جەوت سائە

بىست و جەوت سائە خوئىنەم دەمژى
لە سەر مافى خۆم مىشكەم ئە پىژى
نا يەئى گەئى وەك ئىنسان بىژى
ئەئى برسىمە تۆ خوئىنى ئەپىژى
ھەر جارە و پۆلى لاوى ئى ئەكوژى
ئەمەيە بەرى رەنجى چەن سائەم
من كەى شايستەى ئەم ژىنە تائەم

بىست و جەوت سائە خزمەت كارى تۆم
من تۆم پىگەيان بە خوئىناوى خۆم
بە دەستى تۆو دەل و رەنجە پۆم
بووم بە قرەبرووت بەس ماوہ بۆسۆم

لافاوئ خەمت ھىنايە ئەستۆم
ئەمەيە بەرى رەنجى چەن سائەم
من كەى شايستەى ئەم ژىنە تائەم

بىست و جەوت سائە دەرونەم زامە
بۆ تۆزى خۆشى ھەر بە ھىوامە
مىجەنەت و ئازار جىگە و مەئوامە
بەرو پىش ناچەم ھەر بەرە و دوامە
ھىند دەردە دارم لائە بئ خامە
ئەمەيە بەرى رەنجى چەن سائەم
من كەى شايستەى ئەم ژىنە تائەم

بىست و جەوت سائە بۆ تۆرئەكەم
دینارو دەنگت بۆ پەيا ئەكەم
بۆ خاترى تۆیە من ھەرا ئەكەم
دئسۆزى خۆمت بۆ ئەدا ئەكەم
باكت پىم نى يە لىت حاشا ئەكەم
ئەمەيە بەرى رەنجى چەن سائەم
من كەى شايستەى ئەم ژىنە تائەم

خەيالى پوچ

سەرم سەودايى خەيالىكە ھەتا ئەبەد بەرپاس نابى
غەرقى گىژاويى خەمىكم تا نە خنكىم خەلاس نابى

رەنگ زەردى و ھەناسە ساردى ئە شىۋەيى پووخسارىي مەنە
تەرىبى عومرم ھىند لارە وا بەعالمەن راس نابى

ئەي نىگارا

ئەي نىگارا حۆرى زەمىن
تالى زوولفت كرده كەمىن
بەرت داىە پووح و جەرگەم
وا ئە سەر لىۋارى مەرگەم

ئەي نىگارا بۆچى نەماي
وەك مەن ئە نامىزى خەماي
يا دوور ئە مەن گەن شادى
ئە نىۋ باۋەشى مورادى

بىست و ھوت سائە خەرىكى شىنەم
زولمى تۆ دەستى خستۆتە بىنەم
بوو بە جەھەنم ژيان و ژىنەم
ئەۋەندە ئە تۆ ھەلساۋە قىنەم
پۇژ و پوناكى وەك شەۋە بىنەم
ئەمەيە بەرى پەنجى چەن سائەم
مەن كەي شايستەي ئەم ژىنە تائەم

بىست و ھوت سائە گەل ئە چەۋسىنى
بىست و ئىرادەيى مېلەت ئەشكىنى
پۇژى نەۋەيىكى ھەئە پەرىنى
كارت تەۋاۋبوۋ وازى لىدىنى
ھەر بەئاۋازى دوۋژمەن ئەخوئىنى
ئەمەيە بەرى پەنجى چەن سائەم
مەن كەي شايستەي ئەم ژىنە تائەم

وەرە با چاوەروانی نەمییئ
 وەرە تا خەم شادی نە تۆرینی
 وەرە تا نوزەیی ئەمەلمان ماوە
 وەرە تا قەلایی ژین نە پووخواوە
 وەرە بۆ یەك گرتن بتوینەووە
 وەرە وێردی عیشق بلیینەووە
 دەورە پۆخەم لەگەڵ خۆت بەرە
 وەرە و دیسانەووە بۆلام وەرە

ئەهی نیگارا خەیاتى من
 مەقامات و بەیاتى من
 ئەزانى بى تۆ عورىانم
 خۆشى دوورى خەياتى من
 ئەهی نیگارا ناگەى لە من
 شاخى بووم هینامت لە بن
 ئە تۆ بۆ من زۆر زیاترى
 لە مەملەكەتى كێژوو ژن

لە گەلم وەرە

وەرە با لە شاری خەم سەفەرکەین
 دە وەرە بۆگۆلستان گوزەرکەین
 وەرە شۆرش دژی خەم بەر پاکەین
 وەرە بە گیان یەکتەری سەودا کەین

هيووا

بى هيووا مەبن ژيان هيووايه
 خەباتى ئيمە بە کۆتا نايە

ئاسۆى رزگارى پىر له نشيوه

دوژمن خو ناگرى له ئاستى ئيوه

هه تا گه يشتن به ئوتكهى ناوات

دهس هه ئناگرين له ههول و خهبات

هه تا نه پوخى كوڭشى زور داران

پىرگارىان نه بى چىنى هه ژاران

خورى يهك سانى نه دا له گشت ژين

نا بى ببه زين ده بى تىكوڭشين

ئيمه كه نه وهى قازى و قاسم لؤين

هه رچهن نزم بين هه رپوو له ئاسؤين

من و دل

دلخ گر نه گرئ بو دهردى هه ژار

بو زامى گيانى نه بىته تيمار

پاكا بو پاره و سهروهت و دينار

بىيته نيچير شوخىكى عه يار

ياخوا نه و دلخ توشبى به نازار

نه حه سيته وه قهت له پوويى پوژگار

دلخ هه ر شىنى بو ژينى خوئى بى

بو نازارى خوئى ته نيا روپويى بى

بو ژن و پاره ته قهلا و سوئى بى

دونيا كاول بى و نه و نان و دوئى بى

ياخوا نه و دلخ توشبى به نازار

نه حه سيته وه قهت له پوويى پوژگار

دلخ قبوونكا سه ر شوپى ژيان

خوئى هه راج بكا بو چهن پاره وه نان

نوزه يى هه تيوئ پيى نه دا ته كان

نه يى شله ژينى نازارى ويژدان

ياخوا نه و دلخ توشبى به نازار

نه حه سيته وه قهت له پوويى پوژگار

خوایه کوردیکی رهنگ زهرد و سیام
ئهوه کهی ژین بوو من تیئی دا ژیام

خوایه لاتی من هه تاکو کهی بی
نالئه و بیدادیم به وینهی نهی بی

خواری شادی من بوچی ناوا بی
عاجز به له ژین مهرگم داوا بی

به هاری عومرم پایزی زهرد بی
سینهم پر ئاخ و ئازار و دهردبی

به فری زهمانه باری به سه رما
به رگی ماته می زوو کرده به رما

خوایه هه تیوی دهوری زهمانه
دونیا چه زیتی زوو له نه مانم

من کۆتیریک بووم زوو بانم شکا
تالاوی رۆژگار له جه رگم تکا

ناسکیکی تینوی نیو گهرمه سیر بووم
له گورگی رۆژگار چاوه رپی خیربووم

هه ناوی بریم جه رگیشی خواردم
به نامورادی ژینی سپاردم

نهمیک بو گهنجانی نیشتمان

ئه ری برای گهنج کاکي عومر جوان
چاوی بنواره قانونی ژیان

ژینت و نابی هه تا سالی چهی
قوتت هه ئه ماله و تیبکۆشه دهی

برايى نا مسه نوول عاشقى كورسى

ئەتۆ تىيرىت و مېلە تىش برسى

جار جار بنوارە بۇخە ئكى ھەژار

رەھمىكت ھەبى كاكى ستەم كار

بۆ تىرت ئە خوارت ئە زولم و ستەم

خوئىم دەمژى ئە وەتەى من ھەم

كوا ديموكراسى كوا مافى مېلەت

كىيە بۇئىنسان دادەنى قىمەت

دروشمى درۆ چاك سەرى خواردين

ھەركەس پەيا بوو پىي را بواردين

شەرى ئەمانە ھەر بۇ گىرفانە

كاميان فەقىريان لاوھك ئىنسانە

چاۋە چاۋ مەكە بۇ تىكەى مالان

نانى تەشتەى خۆت مەدە بە تالان

ئەگەر ئەتەۋى بەرە و پىش برۆى

ھىزى پىش كەوتن بە تەنبا ھەر تۆى

بۇ حالى شرت مشورى ئە خۆى

بەرە و پىش ناچى بۇ دواۋە ئەرۆى

خە ئكى وەكو تۆ كەوتە پىش گە لان

خۆرى سەربەستى گە ياندا كە لان

نوزە نوز مەكە وەك شىرى مەيدان

ۋەرە سەر رىگای ھەول و تىكۆشان

دەستت ئە دەست و قەۋەت ئە خوابى

ئە و جا دووژمنىش سووك رىسوابى

خۆت مەدە بە كوشت بۆ گیل وگەوجی

هەر رۆژ نا رۆژی دەگۆرئ مەوجی

مەكەوره شوین ئینسانی زالم

تۆیش مەبە سەبەب خراپی حالم

تۆكە مەزئومی وهك منی هەژار

مە بە بەداردەس پیاوی ستەم کار

بۆ دوو تیکەنان شەق مەوه شینە

پەنجەهی شایه تی مەكە ناو خوینا

دەنگت بخە پال برای مەزئومت

لەبیرت نه چی رۆژگاری شومت

دەبی ئاینده بۆسودی تۆبی

دوژمنی نامەرد سوک و ترۆبی

ئەهی برای هەژار کاکى دەرون رەش

غەرقى ئازار و ئە خوشى بی بەش

مەكەوره شیوین درۆ و دەلەسه

گەوجی و نەزانی تەواو بوو بەسه

لەغەیری خودا كى تۆی ئە بیرە

قور بە سەری بۆ بە چكەهی فەقیره

چە پلە ئى مەدە كاكى چە پلە كوت

چە پلە خوژمە پیتی نادا قوت

برا سەیركە كامە خانە دان

چە پلە ئیدەدا وهك ئیمەهی نەزان

هەژار بە قوربان بەرگی شپرت بە

بە فیدای دئی ئە خەم پرت بە

هۆ برای ههژار

هۆبرای ههژار کاکى زهحههت کيش
ئيتربه سىتى با نهت دهن له پيش

برام هه تاکهى تو هه رهنج بهرى
بو خزمهت کارى دارى بى بهرى

مهينهت مه کيشه بو مهينهت کيشى
بوچى کپيارى ئازار و ئيشى

برا ئازادى مه فروشه به نان
به بى ئازادى چى ههيه ئينسان

بو پۆست و پايه و پارويه چهور
خۆت مه خههه ژير شمشير و تهور

برا به گورگان مه که مه تمانه
تۆ که ههه مه رپى ژينت ئه مانه

ئهى برآى ئينسان ئهى هاوار شهرم
بو حالى ههردوو ئهى خاك به سهرم

تو بو تيناگهى نه كه ر و كوئيرى
چونكه نۆكه رى و به مهينهت فيرى

ههزت له سايهى ئاغا و كوئخايه
دلت ههه سوكناي به واوه يلايه

دهموژده بى لىت تا رۆژى مه حشهه
به رگى پهزالهت دانانهى له بههه

نهوه دواى نهوت شاره زا دهبن
كه چون نۆكه رى مام كوئى خا دهبن

كاكى پاره دار

براى پاره دار كاكى خاوهن پوول
بو ئهه هۆنراوهه گوئبگره به دل

لەویانە ئەتۆش پووت و پەجائی

لە حائی هەژار جا دەبی حائی

بە خۆت مەنازە خاوەنی پووئی

ئەتۆ میوانی گۆرئیکی قوئی

نائه و بیدادی منائی هەژار

لیت کۆدەبیئتۆ وهکو توله مار

فریات ناکه وئ قهسر و ته لارت

له گه ل فه قیرا خوار بی رفتارت

ئەوه من ووتم جا بکه به گویم

من حه قم بییه حه قهت نه بی کیم

چاوی به زهیت له سه ره بینان بی

ده بی وا بکا هه رکه سه ئینسان بی

چۆنه ئاسووده ی جیرانت برسی

له نائه و نرکه ی هه ژار نا پرسى

سفره که ت پره له نیعمه تی خوا

مافی هه ژاران چی لیها ت و کوا

بۆ خۆفی ناکه ی کاکى هورگ زل

ته و قى بیدادی بۆ ئەکه یته مل

چاوی به زهیت له سه ره هه ژار بی

با له برسیتی ده می قوتار بی

ئەگەر له م دونیا چاو له هه ژار بی

له رۆژی مه حشه ره ده بی قوتار بی

چۆن دیاره موسوئمانی

مه ردوم ده بی له م رۆژگارا هه ره به راستی موسوئمان بی

خودا ویست و چاکه کار و ریبواری رینگه ی ئیحسان بی

گوفتار شیرین ، راست وږهوان ، خاوهنی جوانترین ویردان
ږهوشته بهرز و ږوو له حهق بې بؤ خه لقی خوا میهره بان بې

نه گهر گفتر و کرداری بیپوی له سهر شایانغ
دوو ږوو نه بې وهکویهک بې نه گهر خاوهنی نیمان بې

له م عه سره دا زورده بینین قسه ی زل و بې کرداری
بؤده بې پیش و گفتری جوان له دهوری داو وهکودان بې

چه نده سهیره مامه حاجی به سویندی قوت په یدا دهکا
نانی رهنجی قوئبری بې یا خوا نه بې و به سندان بې

نه سه ف زوری دین ده فروش ، له بازارا وهکو کالآ
دهک ږوو رهشی به ردهم خودا و هاوهلی کاکي شهیتان بې

خاکی وهتن

نه ی خاکی وهتن زیدی بیخاوهن

چوار په لت کیشر او به میخ و پاوهن

کوان فیداکاران له میژه ون بوون

ولات ویرانه میلهت بې کاوهن

نه ی خاکی وهتن سهرتا پیا ویران

چاوساغت نه ما سهردهمی کویران

هه ناسه ی سینهت بیزاری ژینه

رپوی خانه ی مهمله که ی شیران

نه ی خاکی وهتن هه تیوی ږهنگ زهره

شاخی بووی ږوو خای به نازار ودهرد

چون بیخاوهنی خاوهنت زوره

ږه نجه که ت فهوتا هه ناسه ت بوو سهره

نه ی خاکی وهتن دایه ی جهرگ سووتاو

ههر به زیندویتی لاشه که رت کراو

ههر چاوه پروانی ناسوی هیوا بووی

له باوهش بگری ږوله ی زهوت کراو

نه ی خاکی وهتن عهده و په یمان بې

ته مه نم بؤ توبه س تیکوشان بې

سهر و مالی من ، به بې دوو دلی

بؤ خزمهت کاری توی نیشتمان بې

مزگهوتەکان خاوەن شکۆن ، بە ئیو بە ئیشکۆنابن
سەنگەری دیفاعی گەلن هەتا پۆژی ستەم مابن
مەلا دەبێ بەس حەق بێ گەر خاوەن پەيامی خوا بن
چاوەتەرس و خۆنەویستەن بۆ مێلەت مایە هیوابن

ئەي برای پۆژگار

ئەي برای پۆژگار کاکي بێزەمیر
رەحمیکت هەبێ بۆ پیاوی فەقیر

دەستی پەرچەفات توند کرد لە بینی
نیونەفەس نەژی خەلاس بێ ژینی

با ئیتر نەژی بە نرکە و نائە
مەینەت نەکیشتی لەم ژینە تائە

با نەتلیتەو پۆژی بە دەردی
موحتاجی نەبێ بە دەست نامەردی

وەرن ئەي لاوان کۆرێ بەستین
بەغیرەت نەبین هەر چەن ژێر دەستین
ئەم نیشتیمانە پارزگاری بێ
چی یە ئیسفادە هەر توپە و پەستین

مزگهوت

مزگهوتەکان کە مەدرەسەي پیشیناون وقەدیمان بوون
سەرکردەکان بەرەوشت بوون خاوەن شەهادەو ئیمانبوون

خوین خۆرنەبون مێلەت دۆسبون نوری چاوی گشت کوردان بوون
داد پەرورەبوون خۆنەویست بوون چونکە پەرورەدی قورئان بوون

مزگهوتەکان بێقەدرمان ، هەموو شتی بێقەدرکەوت
سەرکردەکان بوون بەگورگ و بازرگان و خاوەنی نەوت

پەوشت نەما زەمیر نەما هەموو شتی ژێر و ژوورکەوت
ئەوێ کە شکۆی ئینسان بێ لە خاوەنی کرا زەوت

هەر رۆژ بە نەوعی دەبری سینەت
جە هەنم ئاسا دەکوئخ ئەم ژینەت

ژینی پر مەینەت مەکیشە بەری
کلاوی خوشی مەکەرە سەری

تەمەنی پر لە ناکامی

هەژدە لەو عومرە ی پڕناخ و دەردە
تالە ژیان ی هەر کەسێ مەردە

دوئیا بۆ نامەرد جیگە و مەئوایە
بۆ پیاوی مەردیش بەس واو دیلایە

دوکه ئی دەرون یا قرچە ی هەناو
هاورئ و هاودەمە بۆ پیاوی داماو

چی سەوز دەبێ لە ژینی هەژار
بیجگە لە قرچە و نالینی رۆژگار

ئای چاوت کوێرکرد بە هیوای خوشی
بە گوفتی شیرین ئینسانە دۆشی

لە سایە ی تۆدا کێ حەسایەو
کێ هیوای پیت بوو هەر چەوسایەو

ژینی تاریکت کە ی کرد پۆشنا
بە شادومانی کیت کرد ئاشنا

هەناسە و نرکە ی کیت برانەو
بە زەبیت نەبوو چەن پارانەو

ئە ی برای هەژار کاکێ مەینەت کیش
تیغی زەمانەت بۆ کراوە تیز

بەرگی ماتەمی بۆیە پۆشیوہ

لە پیاڵەى ژەهرى ژینى نۆشیوہ

رۆژگارى سەختى زەمینت نەدى

ژینى پربۆسەو کەمینت نەدى

بۆیە رەنگ زەرد و زەعیف و کزە

چون ستەم دیدەى دەس دونیای دزە

چە پۆكى رۆژگار نەیدا بە سەرتا

بەرگی ماتەمی نەکرد بە بەرتا

بزیه بۆ من بە حەیفە زانى

بووہ بە نۆکەر شان و مل پانچ

لە پیاڵەى زەمن تائیت نەنۆشى

نەوچەنەى ژىای پربوو لە خوشى

عەمرت نەمینچ نەى دونیای دوو روو

بۆ ئیئمەى هەژار خیرى تۆچى بوو

نالە نالى تۆبۆ قومى شیربوو

کەى دەرونى تۆ بە خەم نەسیربوو

برۆ پیرۆزبى لە تاج و درهەم

بۆ منى هەژار هیچ نە تبوو کەرەم

خۆش بە حالى خۆت ئاشنای ژین نەبووى

وہکو ئیئمەى لات دەس بە بین نەبووى

لە سەر گۆرى مندالیک

نەى کاکى مندال مردووى عومرکەم

باش بوو زوو مردى نەمايتۆ بۆ خەم

موحتاجى دەستى نامەردى نەبووى

بیئەست وسۆز و گابەردى نەبووى

دونيای پرجوانی و خالی لهویژدان

مهیدانی مهینهت بۆ کرۆی ئینسان

دونيای بچ قەدر له بههاو جوانی

دژی هۆشیاری و دۆستی نهزانی

دونيای بازار و ههراچی شعور

له پۆح شکانندن هیچ نهی بوو قسوور

من و یاسا

یاسا تۆ پهتی ملی فهقیری

ژین ویران کهری چهن بچ زهمیری

یاسا تۆسجنی بۆ چینی ههژار

شهو و فهلاقیه یان قهنااره و دار

زولم وزور داریت نه بیینی به چاو

نه بووی به خه ئووس وهك ئیمه ی داماو

بیدهسه لات و دهرده دار نه بووی

به گائنه و گهمی دهست پۆژگار نه بووی

که ی جوانه مهرگی تۆخۆش مهرگ بووی

دوور له شیوهن و ناله ی جهرگ بووی

ئه ی سلاو له تۆ ئه ی کاک ی مندائ

هه تا نه بیینی ناگه ی له ئه حووان

هه رکهس به لاتا دیو پانه بووری

خۆزگه ی به تۆیه و دونیا به توری

دونیا

دونيای پرجوانم و زور داری و ستهم

له گشت شتی زور له دادگه ری کهم

كام كاربه دهستت توند كرد له زیندان

بۆ فهقیر نازای یاسای بی ویزدان

کوانخ یه کسانى ته رازوویی درۆ

بۆ ههژار کوشتن هاتوویته بهرۆ

یاسا تۆمایه ی مژینی خوینی

بهس کهرامه تی ههژار نه شکینی

یاسا نۆکه ری خانه دانانی

بهرام بهر فهقیر چه ن بیویژدانی

تائی رۆژگار

تائی رۆژگارم زۆر نۆشی دهبا به سبب کاکى ساقى

هه رچى عومرم ماوه بۆ تۆ بۆ خۆت بی و نامه وئ باقى

یاسا پیلاوی گه وره یی ولاتی

بۆچینی هه ژار مه رگ و نه هاتی

یاسای درۆزن زالمی بی داد

شیری زه مانه ی بۆفه قیرولات

هۆ برای برای ئینسان

هۆ کاکى ئینسان برای بی شه رم

بۆچی تییر ناخۆی له خوین و ته رم

نه تۆ دورنده ی یان گرۆی چه یوان

نه بی هه ر تۆبی ناژه لان که ی وان

ئه ی ریویه گه ری چینی خانه دان

کهوشی بی ره قم گه وره و به ک زادن

تۆنوسراوی بۆ هه ژار کوشتن

فه قیر چه وسینی تارۆژی مردن

سۆزىكت ھەبى بۇ بېئوردانى

شەرم لە خۆكە گەر تۆ ئىنسانى

بائىتر بەس بى بۇ ئەپتىرى خوين

ئەوانەى كوشتت بۇ نازانى كىن

ئەویش وەكو تۆ خاوەنى گىانە

بەدل عەودالى خوشى ژيانە

جەزەكا بىرى بەشادى و خوشى

كاكى دورونده خوينى ئەنوشى

ھەرچەن بىروانى وەسەر زەمىنا

دورونده زۆرەو ئىنسان كەمىنە

جەژنە بۆكەسى كە دلى شادى

يە خسىرى بى نابى دەبى نازاد بى

جەژن جوانى يە بۆ پرووخسارى گەش

رەنگ زەردى عاجز ھىچ نايكەوى بەش

ئەئلا چەن خوشە جەژن جەژن بى

دل ئاسوودەكا نەك بۆ بەژن بى

گەر جەژنەم بىنى مەرگم رەوايە

رۆحى تامەزرۆم ئەوہى داوايە

جەژنى بىجەژن بۆ ئىمەى كوردە

نە زبەرەمان بوو نەدىمان خوردە

جەژن

جەژن وەماناي خوشى و شادى يە

دوور لە چە پۆكى ناموردای يە

بۆ سىنگلەكان

ئەى براى سىنگل ئەى كاكى بىژن

ھەر مەلەوان بە لە دەرياي بى بن

ئەتۆيش سىنگل بوو ئە زمانى زوو
بابت گەر و ابوو تۆ بۆچى هاو خوو
دوعاو نالەيان نەتكا بەقەقنەس
ژن بۆ ئەم بېنە و ئەویش بدە شوو

لاى تۆ مندا ئە و هېشتا ساوايه
لاى ئەوبى كەسە و زۆربى مەنوايه
ئە بەينى هەردوو گەرمن حاكم بەم
ئەوہى هەردووكتان راست و پەوايه

كاكە با پروا و بچیتە مائى
گلەى نەكا ئىتر ئە حالى
ئەماناى ژيان ئەوكات تىبگا
ژيان شرىنە ياخود هەرتائى

بە حىسابى خۆى كچەيش شەرمەنە
ئەویش مەلەوان دەريای بېبنە
گەلىخ حەز دەكا ئەهاودەمى خۆى
ئەسەرى داىكى ئەو ئەكا كنه

وہكو ميشوولە هەرگيز و ورتە
باوانت كوئيرە بە حالى شرتا

كافرى سەركيو موسوئمانەكەى
تورە و سەرشتى زوو زوو مانەكەى

ئاگر دەبارى ئە رەنگ و پروتا
خوا خواى ماستاوى مائى خەسوتە

زوان بەگلەى و دەمت بە بۆلە
حەزدەكەى ژيان بدەى بە كۆلا

بۆ باوكى سىنگلەكان

ئەى باوكى سىنگل كاكى بېزەمير
پەحمىكتە هەبىخ بۆ پياوى فەقىر
ئەم گيزە گيزە ئىتر با بەسبى
بۆ كاكى سىنگل زووبكە تەكبىر

شیرین تو خودا رەحمەت بفرموو
تاسەى دوورى تۆسەرى کرد چەرموو

شیرین دل دەرچوو لە سجنى سینە
چیبکەم کۆل نادا هەر چەن برینە

شیرین بى ئینساف دەورى زەمانە
بۆ جەهەنم بى عومرى هەمانە

شیرین چەقۆ کیش بۆ هەناوى من
پووناکی سینە و هەردوو چاوى من

شیرین تۆ بۆ من بۆچى وا تال بووى
خۆ تۆ هومید و هیواى چەن سال بووى

شیرین تەبیبى دەردەکەى کاریم
خەیاڵ و خولیاى خەون و بیداریم

شیرین بەبى تۆژین بۆچى باشە
قیمەتى چى یە بەبى رۆح لاشە

شیرین بە بى تۆ زۆر تالە ژبان
لە من بیزارە هەناسە و گیان

شیرین ئەى خۆر و مانگی چوارده
دلە شیتەکەم بە تۆ سپارده

ئامانەت بیلالت تا رۆژى مەحشر
ئەو هەرەى تۆبوو بۆ پى دام قەدەر

بە قوربانت بى ئەوەى کەهەمن
نەوہک و گیانى هەزار گیان کەمن

نەزیز ماڻویران ھەرۆک ماڻی من
تەمەنت فەوتاو چەشنی ساڻی من

نەئی ھاودەمەکەئی وەک من بێبەخت
ژیان پڕ عاسخ و ھەورازی سەخت

وەک من نەحەساو نە سایەئی ژیان
سینە پڕدەرد و ھەناو چوون بوریان

ناحەساینەوہ ساتی بە بێخەم
سووتاین بە نازار چ زۆر و چ کەم

ھەردووک بەشمەینەت دونیای پڕدەردین
نە سەمەری ژین ھەناسە سەردین

عومری شیرینی من و تۆتال بوو
تەمەنی نێمە ھەر ناڵە ناڵ بوو

شادی و بێکەنین بۆ نێمە کەم بوو
ناسمانی ژینمان دايم بەتەم بوو

ھەرچاوەپروانی رینگەئی ژیان بووین
ماندوو شەکەت و نیوہ گیان بووین

کاروان چی یەکەئی پەشیمان نە پڕ
ھەواڻ نە پڕسەم بگەم بە ھەرکێ

رۆیشتی نەماي من مامۆ بێکەس
سووتام ھەئوہریم بە وینای قەقنەس

نەسەف شەوگاری درێژ بۆ خەم و ناخ ھەئگیشانە
کێ بێدەردە ھەریەکە و بەدەم دەردی پەریشانە

ئەى بىراى كوردم خو ئىپوه كورد بوون
بو به ههشتى ژين ئاوهها پرد بوون!

خهباتى ئىپوه كهى بو نهوت بوو
قهسر و ته لار و زوو ئم و زهوت بوو

كهى بازرگان و تاجرى شار بوون
ئاوا گهل دؤس بوون ! ياخود هه رماربوون

ئهو جا موحتاج بوون بو تىكهيه نان
كهى هين ئىپوه بوو زهوى و ئاسمان

خوزگه توپش دهماى ئاخو وهك ئهوان
له ئيمهى كلؤل نه ده بووى نهوان

ئەى بىراى شههيد پاريزهري خاك
به مهردى ژباى مردنيشت چاك

تاوى گوپبگره بو حالى ميلهت
له خه لكى لادى كى دهگرى قيمهت

ئهو خه لكهى كهوا سووتا بو ئىپوه
ئىستايىش نه سوتى هه روا بيخپوه

كوانى ئازادى كوا دروشمى جوان
كوانى قه در و ريز له شكوى ئينسان

كوا دارد پهروهري و ياساويهك سانى
كوا نه و دروشمهى بو ئيمهت هانى

زامى نەوشەقەى درا نە شكۆت
نە بىرت چووه رەنجه رۆبى خۆت

شاخى مەينەتى مەكە بە سايە
درۆو دەلەسە نابن بە پايە

مە پارپىرەو و دوای كزەمە بە
هاورپى قافلە و شەرىك دزەمە بە

سبەينى رۆزى جەزا و تۆلەيە
جەقى دەسینى نەوہى رۆلەيە

بە قەلەمى تىژ بە ھەستى بە تىن
بۆچىنى زۆردار ھەل نە پىترىن مین

دەبى بى گۆرپىن خۆ خۆى نا گۆرپى
بۆچىنى زۆردار ھەلکە نىن گۆرپى

شەق وەشىن نە بووى بۆ چىنى ھەزار
پوول و سەرودەتت دە چووه مىليار

دەت مژى خوینى گەلى چەوساوە
دەبوو ھەروابى چوون نەوہ باوہ

ھۆ براى مللەت

ھۆ براى مىللەت كاكى لەش بە بار
ئاخر ھەتاكەى خۆزگە مان بە پار

چونكە بىتەقل و بىتەست و فامین
بۆيە بە دايم دەروون پر زامین

بە گشت ناوازی ھەلپەركىمانە
نەم جەھەنمە بۆيە جىمانە

ھەر دەور و خولياى گورگى ھارمانە
تا رۆزى مە حشەر مەينەت بارمانە

ئەۋەندە بېرۋوۋىن بىھەست و شعور
ھەموۋى سۋرېخ ئەى كەىن بەعبوور

ئىمە ئارەزوۋى شەق فرۇشەكەىن
ھەر بە تېھەئدان خۇمان گۇشەكەىن

ئەۋجا كە ئەئىن بىكەسىن ئىمە
يان منم يان تۇى ئەى ئەگەئ كىمە

ھىۋا

ھىچ كەسى ئە پېر نابى بە كورئ

رېگای ئازادى ھىۋاش ئەبېرئ

ھەرچەن ئەم رېئە پېر ئە نشىۋە

ھەر سەرنەكەون ئازابن ئىۋە

يەكئ بى يەۋئ ئازاد بى خاكى

دەبى ئە جەنگەئ ھىچ نەبى باكى

ھەستى زۇر دارى ئەبن دەربىئىن
چراى رۇشناى ھەئ بگىر سىئىن

بەھەست و بىر و بەھۇشى رۋوناك
ئە چىنى زۇردار ھىچ نامان بى باك

بەبۇئە كىردن كارناىە بەجى
بزان سبەىنئ دەنگ ئەدەى بەكى

گەر زۇرى مىللەت جەزى ئە زۇرئى
دۇستى ئازادى با چاۋى كۇرئى

شىۋەن و نائە بۇگەلى بى ھۇش
بۇ ئىمە نابى داىم واىن ئە بۇش

ھەر رۇژ بە نەۋەى وا ئە كىرئىكىن
پېرگەىن و وا ئە پېرئىكىن

ئاواتى ئىمە مافى ئىنسانە

داواکردنى ژىنى يەك سانه

له كوييه ئاسۆى عومره سه خته كه م

له كويى دراوه گرىي به خته كه م

مه به ستى ئىمه پوون و ره وايه

چراى به رده م مان ته نيا هيوايه

له كوييه چاره ي زامى ده روونم

له كوييه شادى دلهى زه بوونم

هوشيارى مايه ي سه ربه ستى گه نه

مىلله تى نه زان وهك ئاسكى شه نه

له كوييه خونچه ي نه پش كوتى من

له كوييه به رگى جه سته ي پووتى من

چهن هينزى تيا بى لايه قى گورگه

گه لى وايش هيواي ئاره زوو ورگه

له كوييه نه وای منى بى نه وای

نازم بكيشى له شيرىنى خه وای

پيشكه وتن خوازم مىلله ت پهره رم

ههر خه مى ئىوهش نه كه مه به رم

له كوييه نه وهى پويشت و نه ما

منى به جيھيشت له دهرد و خه ما

گه ل هوشياربكه ن كارتان ئاسانه

نه زانى مايه ي دىلى ئىنسانه

يادىڭ لە رابدوو

دەچمە سەريالغ وەك كۆنە شوانىڭ

نان و ھىلكەيەك دەكەم بە خوانىڭ

دەخۆش دوور لە خەم دەرون پەر شادى

سروود ئە چەم بە گشت زوو بانىڭ

بۆچىمە قەسر و كۆشك و تەلارنى

دەرون پەردەردبەم خەمەم لىبارنى

ئىنسان دەخۆش بى ئىتر ئىن چىيە

بۇ خۇمان بدەين لە ھەموو بارنى

تەمەن كەمىكە كەمىش بۇي راکە

ئاخرى ئىمە ھەر ئىترى خاكە

تاوئى خۆش بىرى خۆكفرنابى

ئىن بۇ خۆش يىبە ئاوابى چاكە

ھەربارە بەربى ھەر خاك بە سەربى

ھەرخىزەت كارى دارى بىبەربى

لە كۆيىپە ون بووى يە عقبووى كەنعان

پىيى بلىن بابى نەك بسپىرم گيان

پىش ئەوھى بەرم بىينم رەنگى

دەم بچۆش بە سۆزى دەنگى

ياسىنم خويىن بە دەنگ و سۆزى

بەمەرگى ئاوا ھەزار جار خۆزى

ئەي وەتەن

ئەي وەتەن مندالى ساوام تۆدايىكى شىرىنىمى

ئەي وەتەن جەستە پەر دەردم تۆچارەي برىنىمى

ئەي وەتەن ئاھ و فرىادم نابىسى چەنانىكە

تۆخەيالى كارى رۆژ و يادى سەر سەرىنىمى

ئەي وەتەن بىرت ئەكەم پەرلەتاسە و جەسرەتم بۆت

دۆزەخىكى داگىرساوبى بەھەشتى بەرىنىمى

تۆكارتى بانكى ژيان بووى بى رەسدو بىمايه بووى
بۆمنى بەت بەختى داما و بىسىبەرىخ سايه بووى

بكهوه پى بۆچەقى وى له گشت كاروانى دوا كهوتى
پىگاي راستت بزرکرد و سەرنشینی پىگاي چەوتى
پۆژى ھەربە داخى تۆوه دەمرم و سەردەنیمەوه
نەترسم له نىوگۆریشدا بىیت و بنوسیى پیمەوه

پاره و سامانى سوودی نەبى بۆت
حەقتە ھەركزو ولات و لەجەربى

لە پاش مردنت بە تۆچى سامان
بۆخۆت خۆش بژى دەستم بەدامان
خۆپاره نابەى بۆ ناوگۆرەكەت
وەك سوال كەر مەژى ئامان سەت ئامان

فەلەك

فەلەك له دەستت تاكەى بكەم شین
بلى پۆژى بى دەست بەردەى له بین

فەلەك ھەتاكەى دەرونم پىر بى
بە دەستى تۆوه ژيانم شىر بى

فەلەك ھەناوت بە پاره كردم
ناخ ھەكیشانت لیمارە كردم

نەستىرەى بەخت

نەى نەستىرەكەى بەختى من دەربكهوه بەرەو ئاسۆ
ھەتاكەو كەى له نشیوى بۆچى نارۆى بەرپى راسۆ

دەھەستەوه ، خەوخۆش مەبە ، دامەنیشە ديار خەيالۆ
بەختى عالەم خەرىك سەفان بۆچى كەوتوى له مائۆ

دەھەستەوه پۆژ درەنگە ھۆشت ھەبى سال ھاتوو پۆى
له كولانەى سینەى مندا ھەتاكەى خەرىك ھاتوو چۆى

فەئەك رەشەبا بۆ دەواری من

فەئەك شین و پۆی نیو دەواری من

فەئەك كوا رەحم فەئەك كوا ویزدان

بۆمن بنائەم تا بسپیتم گیان

فەئەك لە نائەم نەھاتییە لەقین

سۆزیکت نەبوو کافری بییدین

فەئەك شەق وەشین لەتۆپی چارەم

ھەموو شت تۆبی ئەی من چ کارەم

فەئەك بی ناگا لە دەردی گیانم

ئەی خامۆش کەری چرای ژیانم

رەحمیکت ھەبەج بە سینەئە بە سۆم

بە نازار و دەرد بە نائە و پۆرۆم

بە فرمیئسکی گەش بە قوئپەئە گریان

بە رەنگی زەرد و بە جەرگی بوریان

بە زەییەکت بی بە عومری جوانیم

پۆشنایم نەدی چەنانە پوانیم

فەئەك من ئەمرم بە دەس خەمەو

دەبەم بە زوو خاڵ بە لای کەمەو

لە سەر گۆرە کەم دوایی شینە کەئە

حەز بە ھەناوی بی پەرژین نە کەئە

فەئەك من ئەمرم تۆ ھەر بمینی

چەشنی بایە قوش لە چۆل بخوینی

دایکم

دایە سەت خۆزگە ھەر مندائە بووم

نەگەئ تۆ خەریک گروو گا ئە بووم

رېزى دايكتان بخه نه سهر سهر
عهيبه خه ئوتگه بۇچى دهر به دهر

دايكن نۆكەس بينيته بهرهم
گه ورهيان بكات به فرميسك و خهم

بۇ دهر به دهر و بيكهس و كار بى
مندالى ئاوا لاشى به مار بى

يهكى بۇ دايكى كه وهفای نه بى
با هيچ كهسى تر به تهماى نه بى

كى وهك تۇ دئسوز هات به لامه وه
دهرمانيكى خست به سهر زامه وه

كى به وينهى تۇ دئسوزى من بوو
خهم خواری من و جهرگ ئازن بوو

دايه رۇشناى ئاسمانى ليلىم
دايه به بى تۇ بيكهسى خيلىم

دايه سوكنای دلى پر تاسهم
دايه به بى تۇ نايه هه ناسهم

بۇنى باران

باران ببارى نم نم له سهرخۇ
ژيان ببخشه ديسانۆ له نۆ

داى مركينه وه گرى هه ناسهم
تينى بخهره دلهى پر تاسهم

ههر كهس توى نه بى ههر نه و بى كهسه

بهس دايك هه بى له دوونيا بهسه

دايك گه وههره ، دايك سامانه

له دهستان نه چى دهستم دامانه

بەو بۆنە خۆشەت با تاوئ مەست بەم
تاكەى گر گرتووى بى قاچ و دەست بەم

بۆيە بۆنى تۆم لا خۆش و جوانە
چوون ئومىد بەخشە ، مژدەى ژيانە

چەن خۆشە ئينسان وەكو تۆوابى
هاتنى خۆشى و شادى لەدوا بى

ئەى رەفيق عومرى دريژ بۆ زۆرى عەزابى گيانە
رۆژئ سوتاوى ئاگر و رۆژئ روو لـه مينمە

ناپرسى ئارەزووى من دەبى چ بى وەكو كوردئ
هەواى ئازادى هە ئبمژم دەست بەردەن لەم بينمە

شاكيرە ئەمرو وەك قانع وئلى سەربەستى گەلە
بۆخۆم نى يە بۆ ئيوهيه وا هاوار و شينمە

رېبوار

برای شیرینم رېبوارى رېى دوور
كاروان چيبهكەى بەينى دوو سنور

ئەى كۆل بەرەكەى چوار دەور پاسدار
تاوئ گوئ بگرە بۆ منى پارذار

برا لە دونيا كخ شادى بينى
كخ مەينهت دەستى نە خستە بينى

مام شاكيرى

هەست و بىر و خەيالەم مانعى خۆشى ژينمە
وشيارى و بى دەست و پىي خەنجەرى سەر سينمە

هەورى دیدەم زۆرى بارانت فرميسكى دانه و بە خور
سەوز نەبوو گوئىكى جوان بۆم چاوى بى تينمە

لە بەرزای تاوئ پوانيم لە ساباتى تەمەنم
هەرخەم بينى هاوئل و هاودەمى دىرینمە

کاتخ فەقیر مرد بیکەن بەشایی
مرد و سەت مەرگی هاتە کۆتایی

کە ی بوول بولیکی خوش ئاواز و جوان
تیر حەسایەووە لەسایە ی ژیان

خەفەت

نە ی خەم نەگەر تۆ بت بوایە مایە
نایە قەت بۆ من دەبووی بەسایە

نە ی خەم نەگەر تۆ تاجی ژیان بای
دەبوو وەك ئیستا خاوەن کیان بای

نە ی خەم نەگەر تۆ شیرینی ژین بای
دەبوو هەر بۆ من وا دەست لەبین بای

نە ی خەم نەگەر تۆ ئاوی حەیات بای
دەبوو هەر بۆ من دەرد و ئافات بای

هەر گۆنێ جوان بێ عومر کورتەبێ
ژینی پرخەم و تالی و تورتە بێ

برام نەم دونیا چی پییە بۆمان
سەرکەز و داماو هەر بژین بۆمان

برا کە ی دونیا لاگیری مەردە
تەمەن بۆ فەقیر هەرناخ و دەردە

پۆژگار پۆشن بۆ فەقیر ئیلە
بۆ بمرە و بژی دیوانە و ویلە

چی چاوەریکەین لە چەرخی بە خیل
هیوات پیی نەبێ ئامان و دەخیل

ئەى خەم ئەگەر تۆ دەرگای شادی باى
دەبوو پوو ئە من ھەر بى دادى باى

ئەى خەم ئەگەر تۆ خوشى فروش باى
دەھاتیپە سینەم ئەگەر درۆش باى

ئەى خەم ئەگەر تۆ پارە و سامان باى
دەبوو ۋەك ئیستا دەست بەدامان باى

ئەى خەم ئەگەر تۆ دونیای پرووناك باى
دەبوو ئەگەرل من تۆزقائى چاك باى

ۋەلامى خەم

پىياز چەن سەیرى چەن ئەزانى

خەمانت نۆشى ۋەك ناوى كانى

ئىستاش ھەر تىنوى بۆ خەمانى نۆ

پەبى من پۆبەد بۆ بەد بەختى تۆ

گەرمن سایەبەم چىم ئە تۆ داۋە
باھەر بسوتىپى ئەو بەر ھەتاۋە

ئەمن ھەربەشى بەگزادە و خانەم
بۆپە ئەلاى تۆم چوون بىمەكانەم

تاجى ژيان بام پشتەم ئە تۆ بوو
خەلاتى من بۆت نازار و پۆبوو

خاكى سینەى تۆجىگای كى يانە
بە دەر ئەو شوئىنە كەنگى ژيانە

شەكەرى ژىن بام بۆ تۆ تالەبووم
ھەردەردەسەرى و نالە نالە بووم

ئیت دادەخرا دەرگای شادی من

ھاۋژىنت خەم بوو ئە پای دادى من

خۆشى فرۇشباشام بە تۆم نەدەدا

نەئەماس چۆن دەردىڭ بە خەئىكى گەدا

خاۋەن دراۋ بىمان ھاۋشانى مىر بووم

بەس رەنجه رۆخۆم لاي تۆزۈۋ پىر بووم

دونيای رۈوناك بام بۆتۆ تارىك بووم

رۈۈ نەقرتان بووم ھىندى بارىك بووم

گلەى مەكە ئىشتا من باشم

رۆژى تۆزقائى رۆحت نەتاشم

نەبەزىن

نەۋ دەمەى ھەۋرازم رىڭ يە

باران و كرىۋە و شىڭ يە

نە سەر ئووتكەى بىڭ ھىۋاى

ھاتم و ئومىدىم پىڭ يە

نەۋ دەمەى كە ژيان تائە

دەرونم پىر نائە نائە

نە مابەينى ھىۋا و نوشت

ئومىدى سەرکەلم زائە

نەۋ دەمەى نەستەمە نەمەل

ھىۋا ئىپى كەۋتوۋە چۈرپەل

نەمن گزنگى بەيانم

ھەئىدىم و دەچمە سەرکەل

نەۋ دەمەى دەمى خەزانە

گەردوون خەرىكى فەوتانە

خونچەيەكم دەپشكوم و

دروشمى سەرزارم مانە

نەۋ دەمەى خەم ھىرش دىنىڭ

قەلاى ھىۋا دەروخىنىڭ

ئومىدى من سەربازىكە

شەر دەكا خۆى ناچەمىنىڭ

سەر بەرزى

چەن خۆشە بژى تۆيش وەك ئىنسانى
لىتقە و ماو نەبى بۆ پاروہ نانى

نەدەى ئە دەرگای نا پیاوی نا مەرد
ژین نەگوزەرىنى بە نازار و دەرد

بۆخۆت نازادىبى ئەو چەنەى زەمەن
ئەو جاکە زۆر بى يان کەم بى تەمەن

بىمەنەت بژى بى پىرتە و بۆلە
دونیا ناکىشى خۆتۆ بەو کۆلە

بە نانى شىوئى بە سەرىكى بەرز
بۆھىچ نامەردى مل نە خەیتە نەرز

ئەودەمەى کە زار لائەبى
ئاوى حەياتىش تائە بى
هە ئۆيەكى بەرزەم فرم
ھىواو ئومىدەم بائە بى

نۆكەرى بىگانە

ئە پىشوازی جەنابى مىر بەرپىز وەستان بەماچ و موچ
بە لاف لىدان مەكەن باوەر کە ھەر پوچ بون بەدايم پوچ

بۆ خۆشەويست

وہرن شوئىنى سەرودەرکە وین ئەى ئە جبابانى مُحَمَّد °
ئىمە گۆراين کوا وەك ئەوین ئەى ئە جبابانى مُحَمَّد

دونىای شىر و ناخىرى شەر خە جائەت و مال وىران خۆين
شەرمە ئاوا شوئىنى کەوین ئەى ئە جبابانى مُحَمَّد

ئەوجا مەلىكىش خۆزگەى بە تۆيە
تۆشادومان بى چش نانت جۆيە

خەيال بلاوبى ژىنت بەزايە
بەھەشت ئە دونيا نايەتە كايە

ئەوچەنەى تەمەن بۆخۆت رابويىرە
سەختى رۆژگارىش بە خوا بسپيىرە

بەشى من و تۆ ئەمەيە كاكە
كەمى خۆش بژين بۆ ھەردوو چاكە

بەخۆزگە و برياد ناكە بۆمان
ئەمەيشمان ئەروا قوربەسەرخۆمان

تەمەن

تەمەن رۆيشت بە ناكامى ئە خۆشى يەك ئە شادىيە
چ لەو بەختە سەر شىتەكەم ھەر ئارەزووى بىدادىيە

رەشەبا بوو گەلای ويستى ھەئورانم دانە دانە
ھەيكەلى بۆ بەجى ھىشتوم سەت شكور ھىشتا ھادىيە

ھاوريكەم

ئەى خەفەت ياخوا بە خىرييى ئەى ھاوئەكە كۆنەكەم
تازە ھىچ ترست نەبى خەياتى بى تۆچۆنەكەم

ھەر ئەتۆى ھاوري نەھات و رۆژگارى سەخت و ناخۆش
خەيفە منىش بى ۋەفابەم خزمەت كارى تۆنەكەم

ھەزار ئىنسانى بى ۋەفا قوربانى ساتىكت بى
لەبۆ ھىجىرى ناكاوى تۆ نابى شين و رۆنەكەم

جەرخى فەلاك ھاتوو رۆى ھەزار نامەردى دەرخت
كەمى دۆستى ۋەك تۆم ھەبى جا شانازى بۆنەكەم

ئىنسانىن

برا ئىنسانىن بە ئىنسان ناكەين
لە ئىنسان بوونمان وەرن حاشاكەين

ئېمە كەھاو خوى ئاژەلى كىيويىن
حەقمان جەنگە ئە چى بکەين بىخىيويىن

برا كوا رەوشت برا كوا شەرم
برا كوا وشەى ناسك ونەرم

برا كوا گوقتى شيرين وبە تام
ئېمە ھەر ئازاين خوى بکەينە زام

برا كوا دەستى ھاوكارى و ھىمەت
كى بۇ جنسى خوى دادەنى قىمەت

كوانى ئەو دەستەى لاي بىدەستان بى
بۆپياوى كەوتوو ماىەى ھەستان بى

خۆشەويستى

دەبا ھەنسكە ساردە كان بە رۆژگار سەخت داخ كەين
دەبا فرمىسك و ژانەكان لە شادومانى دا زاخ كەين

دەبا ھەورى بى ھىواى پىژنەى ئومىد ببارىن
دەبا پووناكى سەر ئاسۆ ھەورى مەينەت بتارىن

دەبا رىنگاى بەستە ئەكمان بەتەين گەرمى بتاوينىن
دەبا ئەگەل يەكتەرى بىن تىر يەكتەرى بلاوينىن

دەبا چە پكە گولى تەمەن لە يەقەى شادومانى دەين
دەبا ھاودەمى ئازىز بىن بۆئەبەد شان لە شانى دەين

دەبا كاسەى مەينە تىمان دا ببارى دانه دانه
دەبا كانگاى دئە كانمان بۆيەكتەرى بىنە لانه

دەبا لە باوھشى يەكتە بەرگەى سەختاى ژين بگىرىن
ژيان خۆش جا ئەگەر بژين يا ھەردوو بە يەكۆ بمرين

برا کوا ههست و ویزدانی ئیتمه

نەوین هه ئگرین بۆرۆژی خیمه

شهو

شهو و به قهت تاریکی شهو دلم تهنگه و پهریشانه

شه که تم ماندووم هیلاکم هه ئناگیرئ قورسه گیانم

پۆچی پردرد و ناسۆرم ئاوازی بیکهسی نه چرئ

عه زیزه که م توی ئینه مای هه تا شان بدهی له شانم

نهم هه موو داخ و په ژاره گه ئی زۆره بۆسینهی من

نهم ده ریایه بیکه شتیم و له غه رق بوون و خنکانم

من سه ربازیکی بیچهک و له شکری دووژمنیش هه زار

نه وهک تیغی هه زاران تیغ چه قین له سه رو دامانم

نه شه دوو له عه زهل فامیم که هاتمه دونیا گریام

له غه یری هه ناسه سواری چ بوو سه رووت و سامانم

شاکیره شه وگاری پر خهم بیدهنگی بیدهنگی باشه

ده ریای مهینه ت بشله قینی خه و ده تۆری له چوانم

مردن

وادهی نه جهل هاکا گه یشت مردنی به سامی هیئا

پۆشاکي رهونه قی برد و دوو مه تر له خامی هیئا

نهی ره فیقان بۆ گۆری تار شه وقی چرایه پیویسته

مال و یران بی به وینهی من نه و که سهی ناکامی هیئا

کاروان چی یهک یهک تیپه رین هاکا گه یشت به من وتویش

خۆ بییچه سه فهر سه خته پیر و نه ونه مامی هیئا

سالی تازه

هاوړئ کوا بهینی نهم سال و نه و سال

هه رچی ده گۆړئ هه ر تاله و هه ر تال

گلەي مەكەن ئەتاي چايي

بۆچى تايە بى ھەر ئە خۇرايى

ھەرگىز ئىنسانى تال نابى ئەخۇ

ئەگەر ھۇشياربى ھىچ ناپرسى بۇ

رېبوارى تۆم

پىرم و بە پىرى تۆۋە ئەوا ھاتم ئەي چاۋەكەم

ھەرچىم ھەيە فىداي تۆبى سەر و مائىم تا ناۋەكەم

رېبوارى رېگاي عىشقى تۆم ماندوم شەكەتم ھىلاكم

خەرىك ھەئەز و دابەزم ھەربەماسى بى ناۋەكەم

شەوگار

شەوگار بۆمنى ناموراد شەمائە بۇ ئاگردانى

ھەئدەقرچى دەرونى من دەسوتى ۋەكو بورىيانى

ھەرچەندى بىروا و چەندى بىتەۋە

ھەرىكە شتىكە بۇ پىاۋى بى بال

ژانە سەر

سەرم ژانەكا ئازارى گىانە

ھەناوم قۆرى و سەرىشم بانە

كوللا بى خاۋەن بوو بە ژھرى مار

چاك ئاگرى دا تالۋى رۆژگار

ئەمەندەي ئالان ئە سەر ئاگردان

گەرموو بوو كوللا ھەئچو ھاتە بان

پەشى قەتران و تال و توورت بوو

كېيىرى نەبوو عومرى كورت بوو

ئەسەرخاك و خۇل رۆكرايە خوار

دونيىاي پىر مەينەت پىيى نەدا بوار

وہك جاران گەل پەرور نەبووی
یان خەریکی سامانە بووی

نەمن دانیام تۆ دەناسم
باوەشی بێدارانە بووی

تۆمەزنی نە دەگۆرای
پیشەواکە ی جارانە بووی

کوردەم

کوردەم هەژارم بە ختم سیایە
خۆشی زەمانە لە ژینم جیایە

کوردەم رەنگ زەردی دەستی نەمیرم
نەمە چەن قەرپنە کۆت و زنجیرم

کوردەم بەش مەینەت بێ ماڵ و حائەم
دووژمنم زۆرە و خۆم تەنیا بائەم

جۆشی دەدا سەماوەری پەر لە تال و تفتی ژیان
هەوری سینەم لەنگەر دەگرێ و هەل دەپێژێ لە باران

عەجایب لە دەشتی رۆخسار نەبوو بە وێرانە و ماوە
هەموو شەوی لافاو دەبیاو لێی هەل دەکا چ تۆفانی

هۆنراوەیەك بۆ پیشەوا

. پیشەوا گیان تاقانە بووی
دەرمانی نەم زامانە بووی

میللەت دۆست و خۆنەویست بووی
رۆوناکی نەم چاوانە بووی

لە ناو نەم گەلە بێکەسا
خەلاتی نەو ناسمانە بووی

خۆزگە نەم پۆ نەتۆش دەمای
ناخۆ تۆ لە کامەنە بووی

كوردم ئارەزووم رەخس و سەمايە
چش با نۆكەربەم ھەتا ھەتايە

كوردم زۆربلىخ كىردارم كەمە
بۆيە تەمەنەم پىر دەرد و خەمە

كوردم خۆش باوەر ئىم خورە وەك مە
سەر نا لەقەنەم جوان ئەي گىرم رى

ئازادى

ئازادى ھىواي گەلانى جىھان
بەبى بوونى تۆچى ھەيە ئىنسان

ئازادى ھىواي گەلى چەوساوە
بەبى بوونى تۆژيان چى ناوە

ئازادى خونجەي نە پشكوتى ون
ئازادى بەرگى جەستەي پرووتى من

كوردم بىگانەم لە زىدى باوام
لە عەزەل چۆن بووم ئىستايىش ھەر ئاوام

كوردم بى چەنسىم بەختى من رەشە
ھەر دەر بەدەرى و ناسۆرىم بەشە

كوردم سەردارم خاكى ئەفرۆشى
رۆحى مېللەتە دادەكرۆشى

كوردم ناوچاوم سىازدەي تەواوە
بە دەزوى مەينەت بەرگەم دوراوە

كوردم خاكەكەم ئالتوون و زىوہ
ھىشتا سوائەكەم ھىچەم نەدىوہ

كوردم زىندوو كوژ عاشقى مردووم
دۆستى ئەو كەسەم خاكەكەي بردووم

ویردی سەر زارمان با نازادی بی

ئیتەر نه جاتمان له بیدادی بی

به سینگی خۆمۆ نه تۆ تون دهکهم

شاخی مهینهتی سەر و بن دهکهم

نه من تۆم هه بی ئیتەر کافی یه

چی دیکهم بو بی ئینصافی یه

نازادی تیکهی ده می برسی من

بو تۆیه هه موو له رز و ترسی من

نازادی روگهی دله ی پرتاسهم

که ی بی دابکه ی پر بکه ی کاسهم

نازادی راخهر جینگای خهوی من

نازادی رۆحی جهسته ی کهوی من

من و بهناو شیتیک

ئه ی برای رهنگ زهرد وهک من شیت مه شهوور

له رهحمی زه مین کهوتین دورا و دوور

بو وات به سهر هات له چه رخی گهر دوون

بو وا کهوتووی زه لیل و زه بوون

نازادی کیژی روو گه شی جوان

چی ده بی جاری بۆم بییته ژوان

ئیتەر نه نالم به تاسه ی تۆ وه

ژین به رینه کهم به شین و پۆ وه

له شه قه ی بالدهین بو لوتکه ی نه مه ل

ده ست له مه یه ک بین تا واده ی نه جه ل

با ھەر برسى بىم بىلانىھ و جى بىم

شىت و دىوانىھى شار و لادى بىم

نەمن چ ھىوام ھەبى بە ئىپوھ

ھەيفە مرۇقن مرۇقتان ئىپوھ

تۆكەى شايەنى بەرد و جنى وى

خۆ ھەر ھىچ نەبى تۆيش مرۇقا ئىپو

بۆ ھەئە لەرزى بى نوپن و نانى

باشە كوا وىژدان خۆتۆيش ئىنسانى

وھلامى ھاودەردەكەم

بۆ شەق ھەل ئەدەن لە منى كلۆل

لە منى دىوانىھى كەژ و چىا و چۆل

نەكەونە شوپنم بە شىتە شىتە

تۆبۇ خۆت شىت نى ئەى لەگەل كىتە

فەلەك بە كزى ھىنامتە كايە

ھەر گلەى بى ھەتا ھەتايە

خەم بۆ من مەخۇ زوو خەمى خۆت بى

خەمى دەرونى پىر داخ و سۆت بى

ژىنى من پۆى بە دەرد و ئازار

تۆ لە خەم دووربى كاكى خويندەوار

نەك جارى سەت جار تۆبە و حاشابى

ھەتاكورپۇھم لە نىپو لاشا بى

وھك ئىپوھ نازىم وىناى ئازەل بىم

قەينا با گول و پىس و پاتەل بىم

بۇ خوشەويست

ئەي دئەي ناسك پر له داخ وړۆ

غەيرى مەينەتى هېچم دا بەتۆ

ئەي دئەي شەيداي جارى پېكەنين

خەم بەچى حەقى پېي گرتووى بين

ئەي دل تۆگەنجى جارى پېر مەبە

لەگەل مەينەتى گۆشەگير مەبە

ئەي دل چى بکەم لە چەرخى زەمەن

شاديت نەبينى جارى لەتەمەن

دەبى هەلبكەين جاپى يە چارمان

هەردووك شان بەدين لەكۆل و بارمان

يا موحەمەد(ص ع) بيناي چاۋ ئەي سەردارى مورسەئين

ئەي شافىعى رۆژى مەحشەر رەحمەتەن لىعالەمىن

رۆژى جەزا هەر كەس بۇ خۆى بەلام ئەتۆى بە قوربان

خەم خۆرى دواى ئومەتتىكى لە ئاخىر تا ئەوەئين

ئەي دل

ئەي دئەي بى عار كوانى سوكنايى

لە دونىاي تاريك هەيە رۆشنايى

ئەي دئەي خوش بين پر ئاھو بريا

بى هيو نەبووى لە وەي پېت كريا

ئەي دئەي بېئاز جارى لە جاران

شادومانيت دى وەك باقى ياران

تازيز

تازيز نيوهى من بۆون بوى نەماي
شادى بەبىخ من، ھەيە بە تەماي

لاي من بەبىخ تۆ دونيا ويئرانە
گەر من بمردبام تۆ زيندو دەماي

ئەجەل

ھەر كەسنى فەكرى ئەجەل كا روو قايم نابع ئەمەندە
نەفس فامى چ كارەيە مۆتەوازە بى پەسەندە

ئەسەف لاف و گەزافى زۆر لە بىرى كرىن ئىمە چىن
كە تۆ نۆشيت تالى ژيان تىدەگەي ژەھرەيا قەندە

بى حورمەتى جەرخى زەمان پىكەنىنى بە پرووى زۆرا
ئەم رۆژگارەي ھىنا كايە زانا بە نۆكەرى گەندە

ئەگەر من ھىچ نەزانم ئەوۋە فېربووم ھەتا ئەمرم
ئىنسانى ھۆشيار و زانا قەت نابع بە كويلە و بەندە

دەبا بلىن بىلئىنەوۋە ئىمە سەرمان نەوى ناكەين
سەرى نەوى و تىكەي چەور كەي كارى ئىنسانى پەندە

ئەي رەفيقان چەندە خۆشە بە سەر بەرزى ژين و مردن
شكۆي ئىنسان كالانى يە ھەتا بلىي نرخی چەندە

خۆشەويستى

دەبا تۆوى خۆشەويستى بنىژين لە كىلگەي ژينا
ھەتاكەي دەس لەملان بين لەگەل رق و بوغز و قينا

خۆشەويستى ۋەك ھەناسە بۆ ئەم ژينە پىويستى يە
بى خۆشەويستى چۆن برۆين بەناو دونياي پر لە مينا

ھاو دەرود و ھاو خەمى نەبى بۆ ئىنسانى دەرود شەقار
چۆن ئەم ژىنە بەرپى دەكرى بە ھەنگا واى ئەكەمىنا

ھەر كەس كەسىكى خوش بوئ دلى نايە نازاريدا
ھەر بەبۆنەى ئەوہ خوشە چى خوشى وا ئە زەمىنا

من دەزانم گەلى كەمن ئەھلى دل و خاوەن وەفا
چ ئەم دلە زۆردارەكەم چۆن جەھوى بووہ ستىنم

ئەى دلە ھىچ حالى مەبە خوش بە حالى ناحالىيان
منىش ھەر بەبى ناگای ئەزانم سەر ئەلەقتىنم

شەرت

شەرتە ھەك بوول بولى شەيدا ھەر بەيادى تۆ بخوئىنم
ئە خەيال و بىرم نە چى چەندى بژىم و بمىنم

شەرتە ئاھو فرىادى من بىت و بچە ھەتا مردن
فەرھادىكى سەدەى نوئ بەم كىوى مەينەت بپروخىنم

شەرتە ھىلانەى دلى خۆم ئە غەيرى تۆ وئرانەكەم
ئە پاشى تۆ پارزى دلەم لای ھىچ كەسە نە دركىنم

ئەى نىگار با بمىنچ بە ئىنى ئەوین دارى من
كە مۆركرا بە ھەناسە و نالىن و جەرگى پىر خوئىنم

گىزاو

دەستە دەستە تاقمى خەم رادەخرىن ئەبەر پىما
ئاوازى خەم و تەنىيەى دەچرىپىنن بە بن گوئىما

من كۆتريكى لانەواز بانىشكاوى بىنشتىمان
ھەر كەس بەشى خوى خوشى برد خەمە وا بۆم بە جىما

داخ لەدەئەى ئەو تەمەنەم ھەناسەى شادىم نەكىشا
رۆژگار بوو بە شاخى ئەستەم ھات و ھەستا ئەسەر پىما

رەفىق وەرە پىت پىشانەم دەفتەرى پىرپادگارى من
نازار و مەينەت دەبىنى ئەناخى دلى توى توىما

بەرئیدا دەرپویی بیهۆش و بی گیان
پارویی دەمیشت لیبووه به ژان

باشه پیم بلخ جیت دابوو لهمه
ژنخ باشت بوو پیتت وابوو کهمه

هیچ نواتری کارترازاوه
ژینت بهریکه به واوهیلاوه

وهلامیک بو من

برایی شاعیرم گویم بو رادیره
خه ئکی دهیان ووت پراوپر خیره

منی نه زانیش عه و دالی خیربووم
خاوهن سامان بووم به وینهی شیربووم

ئییستاوهک ریویی گه پبووم له کونا
کریاری مه رگم له داخی ژنا

خۆشه ویستی و خۆنه ویستی منی بهم رۆژگاره گه یاند
بیویژدانه گپی داوم تازه نه پوانی به کویمما

به ئخ وایه چاره نووسی هه رکه سی بهم چه شنه بژی
ئه م راستی یه روون ده بینی له هۆنراوهی کۆن ونویمما

دهردی دووژنه

برایی دووژنه حالت ویرانه
مال له بهرچاوت نه ئیی زیندانه

گهر لۆمهت نه کهن خه ئکانی عه وام
سه رت هه ل دهگری بو ئیران و شام

بهس بی فادهیه دهردی بی دهوات
مه گهر گیان کیشی ببیتته نهوات

چالیکت هه ل کهند بو عمری جوانت
دوو قه ساییشت بهردایه گیانت

گيپر هكەت بۆشەو سووكانت لاره
دەبىخ رايى كيشى چارت ناچاره

سامت نەماوہ رېئوى تەواوى
حەبلى سەيارەى كوت و بچراوى

لەمال دەرناچى بى مۆلت شەوى
نەم لاولانى يە گەر كۆست كەوى

عەسەببەكەى زووت هەل كەنرا لەبن
دەبىخ هەل لەرزى تىر لە ترسى ژن

نقەت لىنايە نوزەت بپراوہ
سووچى پلاكت هەرزوو كوژياوہ

زۆربەى دووژنە حالى ئاوايە
ئاواتى مەرگە بەس حەيف نايە

پۆژ و شەوگارىم دابەشكراوہ
پەتى سىدارەم بۆهەل خراوہ

بەتەمەن گەنجەم رەنگم سەت سائە
دەئىن حائدارى ئاگايى لەحائە

ديسان من

برايى دووژنە دەرون پپ لە دەرد
حەقتە هەل كيشى لە هەناسەى سەرد

خىر دوو ژنە فيرى درۆ بووى
لەبين هەردوو كيان پوخاى نوغروبووى

لەماساوكردن خاوەن شەهادەيى
زۆرت خويندووہ يەكەم بەرنادەيى

دەردى دووژنە وا داىپزانى
لەژيانى خۆت زۆر پەشيمانى

گۆرستانى خەون و خولياى
هەرچى بوونەوهرى پاكە

چيمان نىژا بە خوئنى گەش
چەندىن خۆزگە و برىاو هيووا

ئەوھى شىن بوو ئەبەختى مە
خوئىن خورىكى دۆ ئەديوھ

ئەو پرسیارەى كە ئىپى ناگەم
سەختە وەلامەكەى سەختە

ئەمە بەرى رەنجى مە
يان ئەوئش ناو چاۋ بەختە

ھەيشە ھەر دەئى خۆشە ژيانم
دەرونم شادە و بى دەردى گيانم

كە چاۋ دەخشىنم بەناۋ ژيانىا
ھەر ئاخ و دەردە ھالەناۋ گيانىا

مەن بەيانم كرد دەردى دووژنە
كە دەردە داربىخ ھاۋفكرى مەنە

راستى كوانى

راستى كوانى

ئە مېژەۋە ئەو ھەر ونە

خۆرى ولات دا پۆشرا

بەم پەئە ھەورە چلكنە

ئەمە چى نىشتىمانىكە

بەسەر ھاتىكى سامناكە

كارەسات

رەفىق ۋەرە تەماشاكە دەفتەرى ژىنى ھەژارنى
ھەورى مەينەتى دەبىنى ئە ھەر بىمىچ و دىۋارنى

ھەر ئىنسانى دېتەكايە بەدەم شىن و گريانەوہ

پۇژگار ھەندى ژىر دەكاتۆ ھەندى پىي نادا بواری

پەرتووك

پەرتووك بەرز بە سەد ھىندەى كە ھەى

ھەر لەسايەى تۆگەل دەكا نۆخەى

ھەل ھەلەى شادى دەكىشن پوو بەخەندە چاوپرین

ھەزار ناز و نىعمەتى زۆر پىي دەگەن كە دېتە خواری

مىللەتانى تر لە سايەى تۆدا

چەقىبوون دەرچوون لە شىن و پۇدا

دایەى برسى بە نىوہ ھىز لە ژوورىكى سارد و سردا

منداىكى ھىنا كايە ، لەبۆ مىنەتى پۇژگارى

بوون بە ئەستىرەى عليم و زەوق و فەن

لە سايەى تۆوہ بوون بە ھەى كە ھەن

ھەناسەى ساردى زۆر كىشا بۆ خوانى خوش بۆجلكى جوان

دەسلاتى باوان چى يە كەنەيان بى ئىختىدارى

ئىمەيش موحتاجين بە لووتفى ئىوہ

ئەو شاخە بېرین ئەستەمى ئىوہ

بەسەد دەردە سەرى ژيان پىنگەى بوو بە نەمامى

رەشەباى تونى زەمانە ھەمديسان بوو بە ئازارى

بە ئاوات بگەين ھەك باقى گەلان

خۆرى بەختى مەش دەرچى لە كەلان

نە ژيا ھەك باقى ياران نەگەىشت بە شادومانى

لە كاروانى درىژى خەم ئەمىش ھات بوو بە پىبوارى

لەبیرت نەكەین تا رۆژی مەحشەر
گەر ئەم كارەمان بۆكەى مەیسەر

ئاوات

تۆبلىی رۆژى لە رۆژان لە كۆشكى ئومىد مېوان بېن
يا دەبى تەمەنىكى نوح هەل توتىين و چاوەروان بېن

عېشقى

مەى شېوئەنە رۆژگارى من وەك زولفى شېواوتە
دەست بەدامان موخلىسى تۆم روحم لە پېناوتە

كە رەنگى زەردم دەبىنى دەسا لوتفو وەفايەك
پارەى كردم تىغى عېشوت هېشتا دەئىي ماوتە

بە چاوانت كەم بېروانا هەناسەت لىبېرىوم
عەجىب و سەيرە نازانم چۆن ئاوا پىكاوتە

لەشەر و كوشتن چىمان كەوتە دەس
پەرتووك تۆ وەرە ببە فریاد رەس

ببە كەشتى نوح لە دەريای ژيان
بۆ قەومى كوردى بىكەس و كىيان

ئىمەش هەلزنىين بەرز بىنەو
هەتاكەى هەروا دەست بەبىنەو

شەرتە خوا كردى گەشتىنە مەنزل
خۆزگە و مورداى بۆ كردىن حاسل

لەهەر بنمىچ و كوچ و دىوارى
پەيكەرى تۆبى لە هەموو شارى

هەر كەس بەلاتا سەفەرکا و بېروا
سەرى نەوى كا بە هەموو بېروا

خاك به سه رخۆم گړی عیشتت ده بیینی سوتانمی
ده ربازم نابخ له و نه برۆی وه کو تیغ کیشاوته

به ره و نامانج و هیوايه سه ربه خۆی نیشتیمان
دهسته جه معی ده گوزهرینین پۆژگاری تال و شرین

دلدارى جوانه عه زیزم بیوه فای یانی چی

نهی نیگارا بخ مروه تی له نیو تیلهی چاوته

نهو پۆژهی ولات نازاد بوو وه کو ته ییریکی نه سیر
به ره و لوتکه ی نازادین ژین هه ئفرین و بال گرین

ده سا وهره باقی ته مهن بانه چی وهك نه وهی چوو
شهرته نازت بکیشم هیند نه و خه مه ی کیشاوته

رپیازه هه ربه خه یالی نه و پۆژگاره یه ماوه
ده بخ هه ول و خاباتی بخ تا هه ناسه ی ئاخیرین

میسی

نهی شازاده که ی توپی پی
که میژوو له سه ر تو ده دوی

لائه زووبانی گو ناکا
داستان و میژووی سه روه ریت

سیحر و جاد و بیره وه ریت
ده بخ به نه فسانه ی میژوو

خاکی وه تن

خاکی وه تن هه تا کو که ی شیوه ن و ناله و گرین
هه ر پۆژ له بهر کاره ساتخ سه ری خۆ له قورگرین

بست به بستی خاکی وه تن ته ماشاکه ی عه زیزم
شوینی ده رزی یه ک نابینی که نه ییخ زام و برین

هه ر ده بخ خۆری نازادی هه ل بخ له خاکی ولات
وه رن ئالای سته م و زۆر له نیشتیمان داگرین

شایه تی مه زنیته ددهن

ئهوانه ی ئیستا هی پخ شوو

هیندهم زانی په ری خه یال
شوخیکی گه نجی چارده سال

خه یالی ناو

دویشه و به دهم خه یالئه وه

له کانگای ژینی تالئه وه

ورده ورده که مه ن کیش بوو
تیشکی هه تاوی له پیش بوو

هه ر که خه وتم چوومه گوئزار

شاکاری دهستی کردگار

قه شهنگ و جوان و خوین شیرین
هه ر ئه و بوو مه ئه می برین

ئه وه ی له نیو خه یالئم بوو

سه بووری ژینی تالئم بوو

له سه ر خو هاته لاهه وه
زهوقی ون بووی پیدامه وه

ئاوی فینکی سینه م بوو

خوزگه و بریای ئه م ژینه م بوو

هات و چرپاندی به گوئما
ته لیسیمیکی ئالان پیما

ئه وه ی بینم به چاوی سه ر

ئاوات و خوزگه ی ژینی من

نه هوشم ما نه ئه ندیشه
نه ئه وه ی ئازار و ئیشه

بۆ نابی به هاوده می من
هه تاکو که م بی خه می من

که پازیبوو سه ری له قان
دهرونی رچه له کان

خۆشه گهر به خه یائیش بی
شیرین دوا ی چه ندی تائیش بی

هیندهم زانی له دووره وه
له دۆلکی بی نوره وه

چوار جه لادی ره شی دیزه
چی ناشیرینی و جیی قیزه

کیشرابوو به پووینا
به رینگه ی هات و چووینا

له ژیر پووناکی پوو خساری
به زووبانی شه کر باری

فه رمووی گیانه چلۆن هاتی
بۆ رهنگ زهر د و کز و ماتی

ئه وه ی دیاره له ره نگدا
له شیوه ی شه وه زه نگدا

نه م بینیه له ژینم دا
نازاریکه له بینمدا

وتم نه ی شوخی دیده مهس
نازار و مهینه تیم هیند ههس

باس ناکرئ له سه ریخ یه
دوو رو دریزوو بی جی یه

په فېق بېژنه ناوازی تازه

سوکنای بدا بهم دله بی نازه

په فېق بی ژنه ناوازیکی نوی

له دلی گهش کهس بو خوی بگری جی

خورپه خورپی دل دا بنی وهک تون

نه بهد نه مینتی هر گیز نابی کون

عاشقی شهیدا به دلی گهرم

بیخوینتی نهی بی هیچ ترس و شهرم

نازیز به سیتی دووری دووری تو

دهک مال ویران خوم دیسانو له نو

توند قیزانندی به سهر منا

نه و پیسهی دیزی چلگنه

توجیت وچ کارهی لیره

کوانی پیناسه کهت بیره

دامه دهستی پینیدا روانی

ته واو سهیری کرد به جوانی

وتی چهن عه جیب و سهیره

چونه کورد هاتوته لیره

خیرا هر چوار په لی تون کهن

پشتیش به شقی کون کهن

چهن چاو قایم وبی گوی یه

له به هه شتی خه یالدا یه

که چی هه ویه ی کوردی پی یه

بۆ ئەو دەردى ئايندى ئىمە رەش نەبى وەكو رابردوو
ئەي لاوى كورد مەوداى عومرت كىلاننىك و وەردى دەوى

ئەچاوەرپى رەحمى خودا دەستە و ئەژنۆ دابنىشىن
هەرچى ئاواتى ھەمانە چالنىكى ژىر ئەردى دەوى

بۆ ئايندەيەكى گەش وئاسۆيەكى پوونى ژيان
بەرخودانى ئىمەي گەنج و ھۆشيار بوونى فەردى دەوى

ئازىز غەربى شارى دلى تۆم
سوكنايم نايە بۆ ھەركوئ ئەرۆم

نيوانى كردين پۆژگارى غەدار
تاكەي بنائين بە خەم و ئازار

يان شاد بينەوہ يا پى كۆ بمرين
ھەتاكەي بەرگەي ئەم زوونمە بگرين

پووح

من دەزانم ئە ھەركوئ بى

شار نشين بى يان ئەدى بى

دئم پەيوەستە بە تۆوہ

ئەبى تۆ دل بەستى كى بى

ھىزى ئەژنۆم چوو نەما تىنى چاو

تاسەي دوورى تۆم كەوتۆتە ھەناو

پىرى ئاخىر شەر دەبا ھەر من بەم

تازە دل خۆشم بە خەيالى خاو

پۆژگار

دەورى پۆژگار وا گۆراوہ ئىنسانى وەك بەردى دەوى

پۆژى بەد كار و بەد خووہ پىاوى دانا ھەردى دەوى

ھەرچىت ھەيە بىفرۆشە ئە پى ناوى تىكەي چەور

پاستگۆي و ھەق بىژى ئەمپۆ قوزەلقورد و دەردى دەوى

رەشەي باي ئارەزوو بردى چى پىبوارى رىگەي ھەق بوو

تىكۆشان دژى زۆر دارى مەرف گەلى مەردى دەوى

چما عومرى من چەندى جيساوه
چەنى مەينەت و دەرد و زوخاوه
ئەوۋى ئەمىنى بۆكەيف و خوشى
خەندەيە تۆيە بەدەم نىگاوه

عیشقى دلى من لەعالم جيايە
شەھوت پەرست نىم ھەتا ھەتايە
ئەو گەرى ناخم كەتۆ ئەى بىنى
زەردە خەنەيەك ھىنايە كايە

بۆيە ئەوينم لا بەرز و جوانە
چونكە ھەويتى ژىنى ئىنسانە
گەر دەرى بىنى ئەوين لەم ژىنە
ئەوۋى دەمىنى ھەر دەرد وژانە

ئاشى زەمانە ئەوۋەندەى گىپرام
بۆ نانىخ نابم ھىشتا ھەر بىپرام

رەفيق ئەشەدو بى تەرەف گىرى
گەنجى ئاوا بى قور بەسەر پىرى

رەفيق ئەى باشە تەمەن چەنىكە
پۆژ بەرىکردن كوا چى فەنىكە

كە تۆ نەزانى ژىنت بۆچى يە
لەم ژىنە زىادى ھەقت كەنىكە

رەفيق تۆ بىلىخ ژىن چى مانايە
بۆ خواردن و خەو ھاتىنە كايە

چما فەرقى مەو ئازەلى چى يە
ئىمە چە پەل و ئەو بى خەتايە

ماندووم

ماندووم ھىلاكم بۆم راخە گۆرئ
ئەمىش ھەر گۆرە خۆچى ئەگۆرئ

پهفېق من تۆرهم هېچ نه بې سوودم
مانايه نه دا بوون و و جوووم

پهفېق درۆت کرد به دروشمی پوچ
ويتنه ی دونیات کرد بو به لنگه وقوچ

له سایه ی منا که س نه ئی ئوخه ی
نه وکات بې مایه و مائی فه رووم

پهفېق تۆ وتت دونیا جوانی یه
سه رچاوه ی ژیان کامه رانی یه

پهفېق نه زانم تۆیش وهک من پهستی
نارای نه نامت په شماری گهستی

تابلوی گوفتی تۆ هه مووی جوانی بوو
هه ر گۆقه ندیکی پر گۆرانی بوو

پیم نایی ناخر هه تاکو که نگی
به خوین ناو بدهین داری سه ره بهستی

پایز و به هار هه مووی خوشی بوو
هه ر که سه و دوستی له نیو کۆشی بوو

پهفېق من نه مرم خه فهت نه م کوژی
ئینسانی نه گ بهت باشه که م بزئی

نه و میوزیکانه ی که دهنگی دل بوو
ناویزان بوونی بوولبوول و گول بوو

رهفېق □

پهفېق نه زانی بۆمن رهش بینم
مهینهت نه ی کیشخ ستونی ژینم

تۆکه ی تفت کرد له ناوی حه یات
له ژینی زۆری پر دهرد و نه هات

دیمه‌نی دنیا هه‌ر نه‌هاتی بوو
بو میلیله‌تی مه‌ خوشی قاتی بوو

هه‌ر بخه‌ون

هه‌ر بخه‌ون له‌ خه‌ودابن
له‌ دنیا‌یه‌کی تاریکی
دوا که‌وتوی بی‌ بره‌ودابن

هه‌ر بخه‌ون وه‌کو خه‌وتوون
سه‌رخۆش و مه‌ست و بی‌ هۆشن
چما به‌رنه‌فخی سوور که‌وتوون

هه‌ر بخه‌ون و بی‌ خه‌م بن
خه‌و به‌سه‌ر به‌ستی ببینن
ده‌با هه‌ر دیلی سته‌م بن

هه‌ر بخه‌ون و هه‌لمه‌ستن
ته‌ پاو‌تل بکه‌ن له‌ وجی‌دا
وه‌کو که‌سی ماران گه‌ستن

ره‌فیق له‌م خا‌که‌ گه‌ر که‌ر و کو‌یربی
نیعه‌تی خوا‌یه شو‌کر بزێ‌ربیی

نرکه‌ی مه‌زئومی نابییسی به‌ گوی
له‌بن بران بن ده‌ستی ده‌ستی هی‌مه‌تی

زریکه‌ی دایکی کوری کو‌ژراوه
نا‌له‌ی مندائێ بی‌ ناو ئاوه

ره‌فیق فرمی‌سکی بی‌ ده‌سه‌لاتی
ئیسپاتی بکا له‌ جه‌ری ولاتی

ئه‌وه‌ چ ژین و عومر و وه‌ختیکه‌
ئه‌وه‌ ته‌مه‌نی چ به‌د به‌ختیکه‌

ھەر بخەون و خەو خوشبەن

ئەدۇنياي رۇوناكى ئەمپۇ

ئىپوھ ئە تارىكى گۆش بەن

ھەر بخەون پۇشن بېران

ئە ئاخوپى باش گېراون

كەوتوون چەشنى ئەسېران

ھەر بخەون دەلای لايە

ئەو لانكەي راي دەژەنن

دىلى يەكى بى كۆتايە

فرمىسك

ئە دېدەي مەن باببارى

فرمىسكىكى سويىرى بى ناز

ئە ھەورىكى پىر مەينەتى و

ئاسمانىكى پىر ئە پار

ئە دېدەي مەن باببارى

ئەك فرمىسكى سەدان دانە

لافاوى مەينەت ھە ئىيىن

بۆم سەردارە زۆر دارانە

ئە دېدەي مەن باببارى

فرمىسكىكى بى خېرى سوور

بۆ ئەو خاكەي چوارلەت كراو

خرايە نىوانى سنوور

ئە دېدەي مەن باببارى

فرمىسكى بۆ بى كەسى خۆم

گە ئى دژوارە ئەپى يە

ھەر بەتاقى تەنى بىرۆم

ئە دېدەي مەن باببارى

فرمىسكىكى ئە نە فرەت پىر

ئە كۆشكى زۆردارى ئەمپۇ

سەراپا تىيى بەرىدا گىر

كاكى شۆڧيئر پەلەمەكە و
تير بېروانە لەم تابلۆيە
بە چاوى سووك بەروانە ژين
دەينى منى لە ئەستۆيە

كاكى شۆڧيئر دەستى تەزىو
هەناسەى ساردى پېر لە خەم
دە پارئەمۆ لىمى بکېرى
تەماشام مەكە وەكو كەم

منيش وەكو هەرمندائى
حەزم لەسەمەرى ژين بوو
چ بلىم بەرۆڭگارى زۆردار
لە بەرچى لەمن بە قين بوو

دەبى نارهزوى مندائى
لەگۆرى ژياندا ون كەم
نەوەك تفى هەزاران تف
لەرۆڭگار و ژين و بوون كەم

لەدیدهى من باببارئ
فرميسكى بۆبەنى ئادەم
كەرامەتى ئينسانى خۆم
بەقەسرى فيرعهون نادەم

لەدیدهى من باببارئ
فرميسكىكى پېر لە ئەوين
بۆ ئەو كەسەى ساتى هات و
زەمانىكە بۆى بى خەوين

بۆ مندائىكى سەر ترافىك

كاكى شۆڧيئر پەلەمەكە
ئا ئەم كلىنسه بکېرە
وەكو ئەركى ئينسانى خۆت
پووى رەشى ژيانى بسېرە

ئەو رووهى شەوى تاريكى
ئاسمانى ژينى مەيە
بە ناو چاويدا سەرىپا
تانە و تەشەر و ئەكەيە

سەردەمىكە ئاسۆى ھىوا ھەورى مەينەت داى پۇشيوە
دئوۋەزمەى تارىك و لىلى خۆى پىچاۋە بە خوشى ۋە

ھىۋاش ھىۋاش تىشكى رۆژ و پووناكى ئاسمان وزەمىن
خۆى ون دەكا و بزر دەبى گىرى دەكەن بۇ سەۋكەمىن

ئىتر ستەم و زۆردارى دىتە سەر بالىف و جىمان
پى دەنىتە سەر دئماندا رادەۋەستى لەسەر رىمان

تىكەلى نوتفەى داۋىنى سەر جىگەى خەۋتنى دەبن
دژى نوزەى تىشكى رۆژ و ئاسۆى سەرکەۋتنى دەبن

دەبن بەژەھر و دىن دەچن لەناو دەمار و خوین ماندا
نايەنن ساتى بەسەين بۇ گۆرىش دىن بەشۋىنماندا

دەسا ئەى مىللەتى خەو خوش بنوو چاوت بنوقىنە
ھەرچى باسى ئازادى يە بەيەك چەرختى بىسوتىنە

كاكى شۆفىر پە لەمەكە

ئەم بنىشتەى من شىرىنە

بىخە دەمى ئەو رۆژگارەى

لە ئىمە مانان بە قىنە

كاكى شۆفىر تالى زەمەن

بەم بنىشتە ئەشى لاچى

تەمەنى پىر دەردە سەرى

بەم شىۋەيە بەسەرناچى

توۋرەى

نە گەنمىك چرۆ دەكا نە گولخى سەر دىنتەدەر
دارى ھىۋايان ھەكشا بە ئازار ۋەدەرد و كەسەر

يەك يەك رەۋى بائندەكان سەر ھەلدەگرن لە نىشتىمان
پوودەكەنە كەنارى مەرگ قەدەرىكى بى ناونىشان

ئاغا و كوئخاكي جارانئ سەر له نوؤ نوؤ ده بئته وه
له كويلهئ نهم عه سره پيروؤ خهريكه سويئ بؤي بئته وه

گه ئئ سه خته ره فيقئ بؤق
هاونشيني كيسه لان
هاوده مي مارو ميرو بي
به لا گيپري دهغه لان

ياخي بوون

دهمهوي نهم جاره بفرم
به سهر لووتكهئ سه ختي ژينا
هه ئزنيمه شاخي نه سته م
به سهر حه سار و په رژينا

دهست له ملي پيوي پير و
بيچووه گورگي زؤر و دربي
قاز ومراوي زؤنگاو بي
يان وهكو مرشكي كر بي

ئيتير نامهوي بمينم
له زهوي نزم ونهوي
بؤ هه ئكشان بهره و ناسؤ
به پيؤهم بؤ پيش رهوي

به ئئ سه خته تويش دهيزاني
له خاكي قه دهري ناديار
يا رؤژئ ماري ده تگه زئ
يان هه ئت ده درئ سه گئ هار

خؤشه ويستم

له گؤماوي كوله مهرگي
دهمهوي ده رچم برؤم
بؤ نه وچه نهئ ته مهن ماوه
مشوريكي راست بخؤم

خؤشه ويستم باوه ر بكه
له نيؤ ناخ و جهرگ و دل داي

خۆشەويستەم گۆفتى شيرين
شيعرى تەر و تازەى نەوين
نەئاستى تۆ شەرەمەزارن
دانه بەدانه سەر نەوين

بیرت دەكەم

بیرت نەكەم هیندەى ئاسمان
هیندەى دەريا
هیندەى گەردوونى بىخ پايان
ئاخر گۆتم
سەفەرى تۆ
بۆ نەمەندە كاتى خايان
چاۋ نە رېگا ۋەكو پېرى
نەگەيشتەم بە دیدارت
هەموو عومرم دايدەدەستت

نەگەل جريوهى بوول بوولى
شیتت و شەيدای پەپەى گۆل دای

خۆشەويستەم باۋەر بکە
نە هەناسە و دەرونم دای
نەتۆ خوینى نيو جەستەمى
نەگەل ژيان و بوونم دای

خۆشەويستەم خۆشەويستەم
بەکردار بۆسە ئەماندووى
نەو كۆشكەى ئاۋاتى تۆپە
نە دئەما بۆم خولقاندووى

خۆشەويستەم بە عيشقى تۆ
هەتاکو نەمپۆ ژياوم
نەمن بىخ تۆ سە حرايەكى
ۋشك و بېرىن و بىخ ناوم

هيندهى فەرھەنگى زمانە
لەبىرم داى لە يادناچى
ھەتا بىت و بچى گيانە

بە بالات نەت بينى شايان
بىرت نەكەم
هيندهى چرچى

تۆ جيهانى

نەى ناسمانى پوونى بى تەم
نەى نەستىرەى كامەرانى
نەى گزنگى ناسۆى پووناك
نەى هينەرى شادومانى
نەو ئىوارەى تۆ لەم شارەى
دار و بەرد و خاك و ئاوى
بە جارى زەردە دەى گرى
كۆشك و تەلارى پوو خاوى
بالندەكانى شارى مە
ھەلدەفېرن و دەجرى وينن
لەخۆشى ھاتنى تۆدا
بە گشت ئاوازي دەخوينن
كوچە و كۆلەنەكانى شار

سەر پوو خسارى گرژوو ماتە
هيندهى نەگريسى نەو ساتەى
بۆم پۆزگارە پەشە ھاتم
بىرت نەكەم هيندهى زەوى
هيندهى گەردوون
هيندهى تالى عومرى زۆرى
ئىنسانىكى دىل و زەبوون
بىرت نەكەم هيندهى ھزرى
پەرش و بلاو ژاكاوم
هيندهى سووپاى مەينەتى ژين
لە چوار لاو دەورى داوم
بەئى گيانە بىرت نەكەم

هەستاون و دەست بە دووعان

خۆر و ئاسمانى شارىش

لە چاوەڕپى ھاتنى تۆدان

ئەو ئىوارەى تەشريف دىنى

خۆر زۆر درەنگ ئاوا دەبى

ئاخر گيانە پيشوازى تۆ

شەرت بى ھەر ئاوا دەبى

بە لام گيانە ئەو ئىوارەى

لەم ويرانە سەفەر دەكەى

نەك من ئەم شارە بە جارى

توشى دەرد و كەسەر دەكەى

تەمى مەينەتى دە پۆشى

سەران سەر ئاسمانى ئىرە

شەو زەنگە بەدى ناكەى

ئاسمان و مانگ و ئەستىرە

پۆل پۆل رەوى بائندەكان

بە ئاسمانى شارا دەپۆن

سەر ھەئدەگرن و نامىنن

مشورى شوئىنى تۆ دەخۆن

خۆزگە منىش بائم دەبوو

ھەر بە شوئىنى تۆدا ئەفريم

سوكنايىبەكم بۆ دەھات

مەراقى ئەم دلەى ئەبريم

گيانە ئەگەر ھەر بەراستى

خەلكى ئەم شارەت خۆشەوى

ھەموو تەمەن لىرانە بە و

دەمەرۆ بۆ ئىرە و ئەوى

تواندوھ

دئم تەنگە ھەناسەم سوار دىدە بارانم ئەمن

لىو بەبار و پەرىشانى كۆچى يارانم ئەمن

ئىلاھى مات و مەلوول و بى كەس و دىوانە خۆم

بە تيغى زۆر دارى پۆزگار لە بيمارانم ئەمن

مام رېښار ږيگای ژيان سهخت و ناهه مواره نهدي
بويه ههروا نه ناسراو بې ناونيشانم نه من

به سهر درکه لاني ته من تي په پړه هه تا زوه
له دست ژيني تووره هاتم زور په ريشانم نه من

نا تهواوی

نه دی نه وکه سانه ی هه میسه باوه شتان له ژيان داوه
پيم نالين نه م ژينه تاله چلون وا تامی شیرينه
له دستم چوو عومری جوانی به هه رچيم دا چونی گوزه شت
دونیا به شی نهوین ناکا هه ی هو به شی رق و کينه
خه ریکی به گری بده هه ول و هیمه تکه عه زیم
به شی ده بی هه ر خوری بی نا نه م رستن و چینه
خه جالته بی به نی نادم بو نه م دونیا بی به هایه
بوی به کویله ی بی دم و زوان بوو زوردار و سهر سه رینه
نه ی خودا شهرته نابرووی خوم نه دم به گه نجینه ی قارون
نه بوونی قهت عه یب نی یه نا مهردی سه رشوری ژينه

قیسپی داچه قیوی روظگار ده چ به ناو جهرگ و دلا
تیده گم به بی هوده یی مهستی مهستانم نه من
نیتر ده لین ناوچاوت بوو فال و جادوی پیناوی
سته م دیده ی ژینی شیت و شقی دهورانم نه من
نه بوو روظی هه وایه کی نازادی و شادی هه تمرم
بو نه ختی حه سانه وه ی گیان چاوه رپی نه مانم نه من
دل خوازی من جاتی بگه له سه ربوورده ی ژینی من
بویه رهنگ زرد و مه لوولم هه ر چه نده جوانم نه من
نه زیم چش له شیعر و هونه ر و دهب و عیرفان
هه ر به راستی هونه ر مه ندم بویه مال ویرانم نه من

هەرچەندە عومریشم كەمە ناگا بە چاره كە قەرئە
بەتە جروبەم ئەم حەياتە گشت هۆشمەندان سەر سپینە

تاوئ ئە ئاسۆ بپروانن با ئە تیشكى هەتاو فێربین
بەسەر بەرزى ژین و مردن سەرنواندن نا مومكینه

وەرە وەكو باران

نەم نەم وەرە وەكو باران

هيواش هيواش

داببارئ

ئەمەن قەت ئیت بېزار نایم

هەل بنشخ ئە كە نارئ

وەرە و بچۆ

گێژاو بخۆ

ئەسەر پوو خساری زەردى من

پای بەماتە

بانە مینئ

هەموو ئازار و دەردى من

هانتى تو

وەكو باران

قات و قپرى ژین كەم دەكا

هەزاران كێلەى پەر هيوام

گوئى خونچەيان دەم دەكا

بەلام نەكەى

وەكو باران

دەرنگ دەرنگ

ميوانم بى

من دەمەوئ هەموو تەمەن

ئەگە ئم بى

هاو شانم بى

دەسا وانم نەمەى باران

تنۆك تنۆك دادەبارئ

هەر هيج نەبئ

وەكو مردن

سەردئ بدە

تەنيا جارئ

ئەگەن ئاگرى بە گورد
 دەگەين بە يەك وەك دوو شە پۆل
 فەيەزانىك دىننە بوون
 هيند توند ئە ئامىزت دەگرم
 تا تىكەن بىن گوشت و خوون
 ئىتر هيج ستم و زۆرى نە توانى
 ئەمنت سىنى
 هەتا گيان كىش جزووى مەرگ
 ئە جەستەى من نە ئائىنى
 بەس چىبەكەم ژىكە ئەكەم
 شەو دەرەنگە خەيال دوورە
 پۆحى ئىمە ئاويزانە و جەستەمان
 ئەوديو سنوورە
 زۆر بىزارم دەستت بەردەم
 هەر چەندە شەكەتو ماندووم
 پۆزگار زۆر نازارى داوم
 گەلای زۆرى لىئوهراندووم
 گيانە چما جزووون بوى

ئازىز ئەگەرچى دوورى دوور
 ئە يەك دوورين بە چەند سنوور
 كاتى كە ئەم نامەت بىنى
 دەست درىژكە و چاوت داخە
 لای دونىاي خەيالى مندا
 تۆيش دوونىاي خەيالىت پراخە
 بە يەك دەگەين ئە ما بەينى
 بە سەدان ميل و پىوانە
 ئىتر ئەستەم بونى نابى
 ئە فەرەنگىكى دىوانە
 بەسەر دەرياي بەستە ئەكدا
 بەسەر شاخى بەرز و نەوى
 سنوورەكان دەروخىنين
 بە يەك هەئەت و پىش پەوى
 ئەگەن گزنگى هەتاو
 ئەگەن بارانى بە خوردا
 ئەگەن توفان و رەشەبا

شەوگەر زۆرى پىئوھ ماوھ

ئابرىتھوھ تولانى يھ

ئەم دۆزەخەي ژىنى ناوھ

كارى ئىمە وەك ئىنسانى ئەم تەمەن و عومر و ژىنە

دەستى كەوتوويە بگري و ئازادى ئەو دەست لە بىنە

بىر و ئەندىشەو خەيالى ھەر خۆشى ژىنى ئىوھ بوو

دارىكى وشك و برىن بوو بەرى ئازادى پىئوھ بوو

ئەگەر مردم

ئازىز توخوا ئەگەر مردم سەفەرم كرد ئەم وىرانە

جەستەيەكى بى گيان ماوھ بۇ خاك و كرم و مۆرانە

ئەو دئەي كەوا سەرمەستى عىشق و ئەوين و جوانى بوو

ئەسەف لە گوئزاري ژىنا ھەر بەشى مال وىرانى بوو

ئەوا ئەمپۇ گوزەشت دەكا ئەو دونيايەي بىگانە بوو

بۇ ئىنسانى عىشقى جوانى لە ھىچ سوچى جىگا نەبوو

وا بەتەمام ھەر ئىستاكە

پىنوسەكەم ورد و خاشكەم

چۆن دەتوانم بە پىنوسى

حالى مىللەتەكەم باشكەم

ھاواری كرد و تۆرە بوو تفى لە خود پەرستى كرد

ئىنسان دوست و ژىن پەرورەبوو ئەو پۆژەوھ كەھەستى كرد

بى ھىواي

حەيفە ئيتەر مندائى خۆ
تور بەدەينە سەر سەنئەركوان
وەك ئەو كەسەى دۆپى
خۆى فېرى دەدا بەبى وىژدان

بەداخەوە لەم زەمانا
ئيتەر دەبى جوانى شووم بى
لە نىو دوو تويى پەرتوكىدا
سەردەمىك بۆچى مە حكوم بى

ئيتەر دەبى بە دەستى خۆ
دەمى خۆمان هە ئىدوورين
كەس لەم هاوارە تى ناگا
دەبى بىدەنگ بىن مە جبوورين

بەداخەوە فرمىسكى سوور
چ قورپى وان و قىرپىن
دەبى ئازارى دلى خۆ
هەر بە بىدەنگى دابسرپىن

من بى زار بووم لەم پەيشانەى
هەر هيوای گەشى و جوانى يە
خەيال و ئاواتى شاعير
ئاخىرى سەرگەردانى يە

وشە كانمان لە نىو دوو تويى
پەرەكاندا ئەسیر ماون
چما ئەم پەيشە جوانانە
بۆ هېچ كەسى نە دركاون

سەردەمىكە زىزوو ماندوون
لە زىندانى پەرتوك خانە
لەم ولاتە كوانى بەهاى
ئەوشتەى بەنرخ و جوانە

سەردەمىكە گوفتى شيرين
قسەى جوانى پىر لە ئەوين
تور دراوى بى زارى
دەست بەسەرو دىل ونەوين

ئەزىزم دونيا خامۇشە

مىنىش ھىندى ئەو خامۇشە

دونيا تارىك و نىتكە

وھو دلى سىا پۇشم

ئەزىزم وادەتوئتەوھ ھىواش

ھىواش تەمەنى من

ھاكا ئە پىر كوزاىەوھ

چراى لىلى زەمەنى من

ماندووم بۇخۇم بۇ عومرى تۇ

بۇ ھەزاران نركە و نائە

بۇ ئازار و دەردەسەرى

ئا ئەو ژيانى چەن سائە

ئىمە ئەم تۇفانى ژىنا

ئەم زىريان و باو بۇرانە

ئەگەل دونىاي چەقۇ وەشىن

ئەم رۇزگارە ژىن خۇرانە

دەبى ھەر دەستە وەستان بىن

ئەبەر رېژىنەى سەختى باران

دەبى ھەر ئاخ ھە ئېكىشىن

بۇ پۇژانى كۆن و جاران

دەبى ھەر خەم ھە ئېواسىن

بە تەنافى ژىن و مەرگا

ئاخر گۆلم ھە تا مە حشەر

دەبى دان بىيىن بە جەرگا

نانا گۆلم نە ھاتووين

سەرى رەشمان سىپى بىكەين

هۆنراوه يەك بۆ پەشێو

پەشێوهكەم ئەتۆ ئاسۆی

ئاسمانیكى گەش و جوانی

هە ئۆیەكى بەرزە فەری

چیاكانی نیشتیمانی

پەشێوهكەم وانەكانت

دەزنگێ ئە گۆی ماندا

ئەم نیشیمانە برسی یە و

نەوتیش وا ئە ژێر پیماندا

پەشێوهكەم بۆتۆ نەت وت

ئەوهی كورد بێ ئەوهی نوێ بێ

بۆم رینگای ژین و ژیانە دەبێ

تویشووی رینگەى پێ بێ

ئەم ستم و زووئەم و زۆرە

بێدەنگ بین كپی بكەین

چۆن دەتوانم هەروا خۆش بەم

ئە عومری ئەو بەهاری خۆم

ئە مەینەت و دەردەسەری

ئەو دەل و یەكجاری خۆم

ئاخر گۆئەم من نازانم

یەقەى كام ستم كار تون كەم

سكالاى سەختی دەورراون و

ژیان و تەمەن و بوون كەم

ئاخر گۆئەم كام ستم كار

حەسرەتى ژینی دا پیمان

ئەم دونیای نازار و دەردەى

كرده لانه و ماڵ وجیمان

توئيشووی ئىمە ئازارنىكە و
دیت و دەچى بە ناخ ماندا

خۆزگە دەماي بە دەستى خۆم
ئەو ئالايمە بۆ دادەنایى

ئاگرىكى زۆر بە تىنە
گۈر دەخوا ئە دەماخماندا

ئەو ئازارەى ئە دىل تايە
ئىتر هيج نەمايە بە قايى

شەقان دەخۆين حە پس دەكرىن
ژىن و ژيانمان لى تائە

پەشىوئەكە ئەتۆ دوورنى
ئەو تانىي ئە چاوماندا

دەربە دەرى ژىنى كردين
هەر بە عومرىكى چەن سائە

بۆ هەمىشە ئەگەل ئىمەى
ماوى و دەژى ئەناو ماندا

هەرکە دەگەم بە ئەو دىپرەى
بۆ دەروە ئە بى ولات

تۆ مەزنى ئەتۆ خۆرى
ئە هەر سوچىكى نىشتيمان

پۆح و گيانم دیتە لەرزىن
وەك كوردىكى رەنگ زەردى لات

كوردستانى خۆتت پاراست
كە چەكى شىعرت كردهشان

ئەۋەدى ئەندىشەى بېيىنخ ئەم ھەموو تابلۇى ژيانە
رەفلىق نىسجەتى قەت ناۋى دەبىخ خۇى ئىنسانى چابىخ

بۇقى كىر و كرمى مردوو
بەتۇ ناگەن تۆ ھەتاۋى

ئەگەر تۆ ھەى بە ئگەم دەۋى ئە دادگای گەردون و بوونا
كەمى وىژدان ، لەتىخ ئەۋىن ، دەرون پاكى ، ئەگەر مابىخ

بەۋانە شىرىنەكانت
لەنىۋ دلماندا چەسپاۋى

بەسكى تىر ، گىرفانى پىر ، بىخ باك ئە حالى سەد بىخجال
ئەگەر مىرە گەر سەردارە يارەبى سووك و رىسوا بىخ

ئادەمى گىژ

تف ئە گا بەردى رەق و تەق زۆر دارى خويىن مژى بەد فەر
چاۋى لەبىخ چاۋى ئەبىخ دەى تا ماۋە نابىنا بىخ

رۇژى عومرت ناۋا دەبىخ دە تىخ فكرە ئادەمى گىژ
چاۋىلكەى دونيا پەرسىتت ھەتاۋ كەى ئە چاۋا بىخ

ئىتر شىعر سەد برىنى دلى پى مەرھەم ناكرى
يەكك نۆكەرى چەكان بىخ ئە پىننوس تىناگا نابىخ

بەسەر سەمدان شەۋ نخونى تىرنەبوۋى ھىشتا ھەربىسى
رۇژى ئە ژىن گوزەر دەكەى ۋەك ئەۋەى نەبوۋى ۋابىخ

من و كاترمىر

خە جالەت بى بەنى ئادەم چەن بە ھەلپەۋ عە جولى
ئەم ھەموو رەنجەت ئە چى يە مەرگ ئە پىشت ۋەستا بىخ

چك چك سەعات بىژمىرە
ئەم ترپە ترپ و لىدانە

تاۋى بە خۇتا بىروانە چارەنووست بەرە و كوى يە
ئەۋ قاقا چى يەتى تامى شىن و شە پۇرى ئە دوا بىخ

لەگەن ئازىزى خۆت دەژى

لە كوچىكى گەرم و گورددا

دەستى لە دەستت ئاللاو

لەگەن خولانەو و سورددا

ئەسەف شاعىر جەسودى دى

بە كات ژمىرىكى بى گيان

بلىلى ھەبى بەشمەينەت بى

لە زەمىنا وەكو ئىنسان

ھەر ترپەيەك ئازارىكە

لەو ژەھرەى ناوى ژيانە

چك چك سەعات ھەر بىدار بە

بى ئۆقرەبە ھەر مەخەو

مىش ھەمىشە بىدارم

پۆژبەرئ دەكەين پىكەو

چك چك سەعات لەو دونىايەى

كە ئىنسان تىيدا تەنيايە

كەنارى ئارامى نى يە

شادى يە بىنئىتە كايە

خاتوون

خاتوون تۆ تىشكى ھەتاوى

پووناكى ئاسمانى ژىنى

لە لاي ئىمە تىنى ھىواى

كانگاي ئومىد و يەقىنى

تۆ زەوى يەكى بە پىتى

شاينەن نى بە گشت جوتيارئ

ھە تاكو گورت تىدا بى

ئەرۆى چوون شەيدا و سەرمەستى

خۆزگەم بە خۆت كە تىناگەى

بى ھۆش و ئەندىشە و ھەستى

گۆماویکی گەنی و مەبە
فروانبە وەك رووباری

نزم و نهوی هە ئیپروکاو
گوئی زەردی پەر پەر پەر کراو
نیچیریکی بریندار و
لە نه هامة تی تەر کراو

دهوامە بە ئەتۆ ئاسۆی
پرووناکی هە ئدی لە تۆ وە
دیوہ زمە ی سۆزانی بە دخو
بۆ ئە پیچینی بە خۆ وە

قە ترە ی خوینی دامینی تۆ
ئارەزووی پیسی پی کپ کا
قسە ی لوس و داو دانە نئ
چۆن تۆ دە گری ئە ی چ بکا

خاتوون من باوەرم پی تە

سبە ی بە سە دان مانگ و خۆر
لە ئاسمانی تۆ وە هە ئدین
دژی زوولم و ستەم و زۆر

نیشتیمانی کوردە واری
پرووناک دە بی بە چراخان
هەر دە ئیین وە تەن ئاوابی
بژی داد و ئازادی گیان

هە تا تۆ دیلی جوانی بی
ئیمەش هە ردیل و ژیر دە ستین
مە ترسە بە دل لە گە ئتین
باوک تین براتین کە س تین

بیخە ژیر پیت کە رامە تی
بازرگانانی گۆشت و خوین
لە ژیر نه عله شرە کانیشت
پییان رەوا نه بینی شوین

لە جیى باوہشى میهرى تۆ
سەرم خستۆتە سەر کۆشم

وەك شە پۆلیكى بى قەرار
كە نار بە كە نار جى دەكەم
تۆ ئەوئەندە بى ویزدانى
من دەردە دى بۆ كى دەكەم

ئەى بى ویزدان دى رەقى تۆ
منى ھارپى ھەتا توانى
شاخىكى بەرز و بلىندبووم
کردمى بە جۆگە لە و كانى

دەبى بۆ ئەوین سەرى خۆ
نزم بکەین بۆ سەر زەوى
ئەویش ھەتاكو ئەتوانى
جەستەى ئیمە بکا كەوى

تۆ ئەستیرەى كام ئاسمان بووى

لە پىرئ ھاتیت و ون بووى

خۆتۆ لە نیو دى مندا

ھەر خەرىكى ھات و چوون بووى

لەوساتەوہ كە تۆ ونى

ئاسمانم ھەورى بە تەمە

دەریایەكى شە ئەقاوم

كە نارم ئامپىزى خەمە

دیم و دەچم گینگل دەخۆم

بە نیو سەدان یادگارى جوان

ئەو پۆژانەى پىر شادى بووین

لە پىرئ دیارنەمان و کوان

دوورگەى ھىوات نایەدئم

كە چى بى ھىوا و خامۆشم

نە ئى من دەستىم تەنيا بۇ خۇم ھەس
 ھەركەس ھەر بۇ خۇي پاكە پاكى بى
 يارەبى ھەر خەم بەرگى چاكى بى
 كەسى چاوشۇر بى ئە نووزەى برسى
 ئە دوا پۇژى خۇي با بى تىرسى

دانى دوورى

نە ساتىكە نە چەن پۇژى
 نە چەن وەخت و
 نە چەن سائى
 ھەر مەگەر توفانى نوح بى و
 خەمى دوورى تۆبمائى
 نەسەف چەندىن ساتى خوش و
 چەندىن پۇژگارى پىر جوانى
 بە جارى بوو بەوئىرانە
 بالە خانەى كامەرانى
 ئومىدى ھەناسەى شادى و
 جارىكى تىرى بىنكەنىن

چەن خۇشە كورم مەرد بى مەرد
 ئازارى لابهى ئە كەسى رەنگ زەرد
 چەن خۇشە كورم جارى ئە جاران
 شادى بخەيتە دلى بى ماران
 چەن خۇشە كورم خاوەن ھەست بى
 ئە زوونم وناحەق توپە و پەست بى
 چەن خۇشە كورم نوزەى ھە تىووى
 بت شە ئە ئىنئى و بوى بىنى شىووى
 پۇلە چەن چەن خۇشە كەسىكى عورىان
 ھەناسە ساردى دەست دەورى ژيان
 پۇشاكى خەمى ئە بەر بمائى
 ئىتر نەى چىئى ئازار و تالى
 پۇلە چەن خۇشە خزمەت گوزار بى
 خۇ بەكەم زان و ژىر و ھوشيار بى
 گويچكە و چاوەكەى كەر و كوئىرنە بى
 خەمى برسى بى ھەر خۇي تىر نە بى
 جارى بىرسى ئە ئازارى كەس

بارگه و بنه‌ی پېچ چایه‌وه و
سه‌رده‌میکه لیترانه نین
ئوه‌ی شادی و بزهی پوو بوو
نووسا به ئه‌وینی تۆوه
من نازانم چۆن بوو
چلۆن منت هه‌روا له بیرچۆوه
ئه‌وین دار له تاریکیدا
پووی راستی دۆستی ئی ونه
دیو درنج بوو سه‌د ئه‌سه‌ف
وام زانی شیرینی منه

ژیان نه‌ویم
ته‌مه‌ن لیلا و توره‌ هاتم
هه‌لت ده‌گرم تورته‌ ده‌ده‌م
با له ده‌ستت بچ نه‌جاتم
بتی گه‌وره‌ ئاسمانی من
زه‌مینی من
له ده‌ستی تۆ هه‌راسانه
رۆح له‌ژێر قاچی تۆدایه
تۆیش وای له‌ژێر پێی بیگانه

بتی گه‌وره

بتی گه‌وره تۆ نام بیسی
بو‌نام بینی
هه‌ر پیش ده‌خۆی کوا بته‌قی
زه‌مه‌نیکه لیته‌ بیزارم
هه‌قی تیه‌لدان و شه‌قی
بتی گه‌وره له‌سایه‌تی تۆ

بتی گه‌وره

له پۆژی فیشه‌ک بارانا
ژیان وژین ده‌درا له‌خاچ
په‌یکه‌ری تۆم له‌گه‌ل خۆم برد
به‌تاسه‌وه ئه‌م کردی ماچ
به‌ فرمیسک و نوزه‌ی گریان
سه‌رده‌میک به‌ ژيانی خۆم

نەم زەمىنە رەنگت دەگرئ و

دەتوئتەو و دەبى بە تۆ

مام رېياز

مام رېياز كى يە دەربەسى نەمن نە تۆ نە هيچ كەسى

كە خۆت نەبى دەربەسى خۆت گازندە بۆش و بە لاشە

لە قىيامەت نەفسى نەفسى نەمىستاكە لە سەر دونيا

موحتاجيت بوو ئيت رادەكا نەوہى فەرحان دەم ھەراشە

ھەلى بگرە نەو تويشووہى زەرورى رېگاي ژيانە

بيدە بەرى بابى ھارپى ھەتاكو گەر مە نەم ناشە

زەمەن بە نالە تى ناگا بە ئىشارەت ئىتر چلۆن

حالى بى نەو ناحالى يەى لە مەينەتى پەيكەرتاشە

نەم ھىشت جەستەت بەارن

دەم گوت نەتۆمنى من تۆم

لە يادت چوو دەر بەدەر بووى

خاك بەسەر بووى

لەمانى خۆت بى خەبەر بووى

بەلام ئىستا لە ساىەى تۆ

بۆو پۆژگارە رەشەى ژيان

شەو پۆژبدەم لە نەژنۆ

ئىستا خويىنى پۆجم دەخۆى

رۆشناى ژينم ھەلدەگرى

بووى بەدارى ژەقنەبوت و

ھەر پۆژ بە جۆرى بەردەگرى

بتى گەورە تۆ نە خوداى

چۆن سەرمت بۆنەوى بکەم

ھەتاو كەى بەشەقى تۆ

جەستەى ماندووم كەوى بکەم

تۆ

تۆگزنكى ئاسمانىكى

ھىواش ھىواش و لەسەر خۆ

دەسا ئەي ئاگرى جەفا دەي مەردبە و ئاوا بچۆ

بەدە جەستەي خويىن مژى گەل ھەئى وەشىنە ئەولاشە

خەننەكەت سەدای دەنگى

كام بوول بوولى رەنگ زەردە

نىگاكانت چارە و دەواي

سەد ئىش و ئازار و دەردە

دەم توندە ھىندەي توندى

ئازارى دەوران و زەمەن

بەنيو دونياي ھىمنى خۆت

تا ئەتوانى بەكە كەمەن

ئەدونياي تاريكى و ستەم

بەم بە دونياي گەش و جوانى

تەمەن چەنيكە عەزىزم

ھەمووي ھەر بۆ مال ويرانى

ژيانى مە جوجەئەيە و ئەبەر دايك جوكە جوگمان

پەلامارى ژينمان دەدەن دال و قەلە رەش و واشە

سەيرى ئاسمانكە مام رېباز ئەستېرە و گزنگ وئاسۆ

خۆر ئەجىگاي عاسۆ ھەئدى نزمى بەدايم ئە پاشە

تۆكۈيى

تۆبارانى كام ئاسمانى

شە پۆلى كام دەريايى خەمى

تېشك و پووناكى كام چيا و

كام ئووتكەي تىژى ئەستەمى

تۆگوئزاري كام بەھارى

نېرگىزى كام دەشت وھەردى

ئەرى فرىشتەي ئاسمانى

يان تۆ پەرى ئە سەر ئەردى

ئەم شەو

ئە م شە و ئە ستېرەي سە رشىتم

بى ئاسمان و بى زەمىنم

دېم و دەچم ھە نگا و دەنېم

چراي خامۆشى بى تىنم

ئە ي منيش بى تۆكىم ھە بوون
كە لە چاوى تۆم ئە پروانى
سە د ئومىد و ھىوا و جوانى
پازەكانتتيان ئە دركانت بۆم
ئارەزووم بوو ئىت پروانم
سە د ھىندەي عومر و ژينى خۆم
ئازيز ئە و پۆژانە خەو بوون
ئە ي بۆ ھە روا چوون و ئە مان
ئاخر ئيمە پىن ئە زان بووين
يا دەورى ئى گۆرپىن زەمان
ئە ستپىرە و مانگ تريفە ي شە و
گزنك و ئاسمان و ئاسۆ
ئىتر جوانين ھە ست بزوينين
ئى يان ناروانم بە تاسۆ
تۆ ئە ستپىرە و مانگى من بووى
تريفە ي شە وى چواردە بووى
لە ناو سە ر دەستە ي جواناندا
تۆ باشتيرىن بژاردە بووى
ئاسمانى بى بە زەي تۆكام

ئە م شە و دەرياي كىش و ماتم
شە پۆلى كە نارى خە مە
بائندەي بى پە پرو بئلم
كۆتى دەستمە ھاودەمە
ئە م شە و سە يره يادى دورى
يادى پۆژانى پابردوو
يادى چە ندين ساتى خوشى
ئە و زەمە ئە ي كە لە دەس چوو
دیتە بىرم يادى جاران
ئە و ساتانەي كە پۆيشتن
لە گەل دەستە و جە مەي ياران
بە لام گيانە دەردى دووريت
سە ر دەستە ي ھە موو دەردىكە
سە ر چاوهي ناسۆرى دى
مە جنونى دەشت و ھە ردىكە
لە بىرت دى لە ناو گوئزار
وهرزى بە ھار دار وديوار
زەمىنيك مە ستى ئيمە بوون
ئە تۆ دەگوت دونيائى منى

ئەستىرەي گرتۆتە خۆي

ئاسمانى من گەردونى من

بىشاك بەھەمىشەھەرتۆي

ھەي ھورپوئەي سەردارى قازو مريشك و مراوى

چۆن دەبەم بە دەرويشى تۆمن خاۋەن بىرورپىبازم

ورچە كويىر زەمانەي بەد فەرق تاجى شاھانەي دابە تۆ

زەمەننى كۆيلەي عەياربۈۋى ئىيستا تۆبۈۋى ئوستازم

ھەرچى جوانى بوو دەرکرا تەمى رەش ۋالاتى داگرت

نىشتىمان بوو بە گۆرستان مەگەر خاك ھەنگرى نامز

ئىلاھى

ئىلاھى ئەدۇنياي بونا كۆتريكى لانه وازم

تا دوا پادەي بىنيازى ئەم جىھانە بىنيازم

دام ئەشەقەي بان و فرىم بەخە ويش نايە مەزەمىن

ئەگە ئ دەۋرى ژىنى شىتا چۆن ئەتوانم من بسازم

ئەدۆلى پىرچەقەلى ژىن ئەدارستانى پىرستەم

مىبانگ خۋازى دادگەرى چۆن ھەروا دەبى دەربازم

ئەي بايەقوش نىشتىمانت كرده ويرانە و كەلاۋە

بۆچى دەبى تىكايى ژيان ئەقەلى پوو رەش بخۋازم

بەگىرە خۆت

ئازىزەكەم

ۋەك چۆن دەريا

شەپۆلى شىت دەگىرتە خۆي

ۋەك چۆن بەھار

گۆلى عەيار

دېكى بى زىد دەگىرتە خۆي

بەگىرە خۆت بەگىرە خۆت

ئازىزەكەم وەك چۆن ئاسمان

مانگى جوان

ئەستىرەى جوان دەگرىتتە خۆى

وەك چۆن داىك

مندال و ژان

ئازارى گيان دەگرىتتە خۆى

بەگرە خۆت بەگرە خۆت

ئازىزەكەم وەك چۆن تەنوور

دارى ئەستوور

بە ئەسپاى دەگرىتتە خۆى

يان وەك چۆن شاخ

بەفرى دل داخ

تا كۆتايى دەگرىتتە خۆى

بەگرە خۆت بەگرە خۆت

ئازىزەكەم وەكو چۆن گول

توندى و بەكوڭ

هەنگى دلدار دەگرىتتە خۆى

وەكو چۆن خاك

شەھىدى پاك

بەگرىبە و زار دەگرىتتە خۆى

بەگرە خۆت بەگرە خۆت

بەئىنت دا

بەئىنت دا

بە شاھىدى دار و دىوار

بە شاھىدى ئەو ئاسمانە

ئە سەرمان گرت بووى قەرار

بە شاھىدى

ھەموو ئەستىرەكانى شار

به ئينت دا

نهمدهيته دهست تاريخي شهو

نهم دهيته دهست شه پولي خهم

ئاخر ئيستا

تاريخستانيك هاته بوون

من به ئيني توچي لي كه م

به ئينت دا

كه ناري بي بو نارامي

شه پولي من بگريته خوت

نه من ئيستا به سهر سامي

بي كه نارم

شه پولم لي نه باري بوت

به ئينت دا

پووناكي ئاسماني من بي

ليم ون نه بي

به لين نه بوو كه ژير دهسته ي

پوژگاري تال و تون نه بي

ئيستا نه ئاسمانت هيشتم

نه پووناكي

نهمدهزاني به وراديه

له ئاستي منا بي باكي

به ئينت دا

خه نينه كه ت

رهنگي ژباني كالم كا

نيگاي سيجراوي چاوانت

لائم بكا

تو نه زاني

رهنگه كانت

هه مووي دزي

تابلو و باخچه كه م بي رهنگه

ديمه ني هيچ

نام هه ژيني

دلم هيند عاجز و تهنگه

بلينت دا

چاوهكانت نوقم بكن

لهتین و ههست

نیگاکانت سهرخوشم كهن

بئ هۆش و مهست

نیستا نیگاکانت ونن

دیدهی منیش لیئل و تاره

نوزهی پرووناکی شك نابهم

لهوهتهی دووری لهم شاره

دهرباز دهبووین لهو سنوورهی كفنی رهشی كرده بهرمان

لهو سنوورهی تهوقی دیلی و ژیر دهستهی كرده بهرمان

ههڵ دهفرین و باری خهم مان لهم زهمینه بهجی دههیشته

توخوا نازیز لهم خاكه دا من و تو شیرینی مان چیشته

ههڵ دهفرین و تی دهپهپین بهسهرك خاك و چیاو ناوا

بهچاوی پر لهفرمیسك دهمان وت وهتهن ماڵ ناوا

نازیز لهو ساته به دواوه تو دهبووی به نیشتیمانم

دهبووی به رۆح و دل و گیان رازی دهبووی نهری خانم

له سهرك شاخیکی زۆر بلنډ له ته نیشته دهریایهکی مهنده

نازیز نهگهر تۆم ههبايه پیستی مهینه تیم ههڵ نهكهنډ

ديسان نازیز نهو دهنگهیهی هه میشه دم بیست و دم بیست

لیوهه لقرچان و تورهبوون جوینیشتم نه نه دا له کیست

پر به دلم نه مپۆ ده ئیم نازیز سه د خۆزگه من و تو

جووتی مهلی نازاد بایهین نهك دوو ئینسانی په نجه پۆ

دهمان دا له شهقهی باڵ و دهفرین له ناسمانی ولات

سهركز و مه نوول نه ده ژباين به حسرهتی سه دان ناوات

دهفرین و بئ باك له كۆت و زنجیری سه د قامچی به دهس

بئ باك له تانه و ته شهری چهن دم بیس و ههزار ناكهس

خۆزگه

دەبى ھەزاران رازى تۆيش لە دلى خۆمدا بنیژم
يان لە شیعریكى پر خەم دا داخى دەرونم ھەل ریتزم

لەگەل گزنگى ھەتاوا لە تەنیشت یەكترى دەفرین
(لەكۆتای نامەكەتا) بە گیان بۆ یەكترى ئەچرین

ناکامی

نیتر دەبى لە نیو خەودا
لە ئاویئەى شکاوى بەخت
بپروانى بۆم
ئەوسنوورەى ژوانى مە بوو
داگیر کراو
بوو بە ئالە خانەى چەن نەۆم
درەختەکانیان ھە ئکیشا
جۆگە کەیان پپرکرد لە بەرد
وا بوون بە ژان
ئەوانە رەوى بەرازبوون
ئاکارى وان
رەوشتیان دوور بوو لە ئینسان

ئێوارانىش کاتخ ھەتاوا ئاوا دەبى نایبىنى چاو
ئەم زەمىنە ھیمن دەبى نامىنى دەنگ و ژاوه ژاو

بالت پاخە سەرى ماندووم رۆژگارێکە خاکە سارە
بە لەمى تۆ فانى نوحم ئامپزت جودى کە نارە

ئىستا خەيالى ئەودەمە دلى زۆر خیرا و توند کردووم
ئەى جادوگەر بە تیلەى چاو چى جادویەکت لیکردووم

ئازیز من و تۆ لەم خاکە جووتى مەلى بال کراوین
بەداخەووە کەى ئازاد بووین ھەمیشە گیرۆدەى داوین

نەك ناتوانین سەر ھەنگرین لەم دار و دیوار و بەردە
لەم ولاتەى خەنیشى ئازار و مەینەتى و دەردە

پوو خساری هه ئېپرزاوت

پرچی ئالۆز

پر قوئپه ی گریانه دهمت

نه ده توانم ژیرت بکه م

نه ده توانم شادت بکه م

ده بی هه تا کو من دهمرم

وهك ترسنۆك

له ژیر لیوه یادت بکه م

لیم ببوره

لیم ببوره

شيعره كانم

لاسارن و كورته بالان

وهك مندا له كانی گه رهك

به دار چناریكدا ئالان

ئهو بهرده یه ی سهرده مان

هاو پازمان بوو

ئاگاداری خواستی دئمان

هه موو رازوو نیازمان بوو

چوار له تیان کرد

جینگه و لانه که ی من و تو

هه ناسه کان

دۆپنران له دهستان چوو

ئه مانه شیر و خه تیان کرد

درزیکیشیان نه هیشت بۆمان

بۆ تیله ی چاو

ژوونگه بوو به گۆرستان

پینکی ئه وین بوو به زووخواو

ئیتیر نایه م بۆ دیده نیت

فرمیسه که کان

نیگاکانی پر له خه مت

ناسك

شيعره كانم مندايكن

نه پي يان گرتووه نه زوويان

به داره داره دین بولات

بوت ده گرین

لي يان تي ناگهي کيژي جوان

بۆ ئەم شارە

ئەو وەيش ئیەمە دەیدەین بە شەو

بە تەنیا خەم و نازارە

ئۆقرە بگرە

ئۆقرە بگرە

دڵە زەمەن کەر و کوپەرە

تاوانی تۆ و ئەوان چی بوو

هاتن بۆم ژینە هە ئدیەرە

ناکامی

ئەگەر بە دەستی من بایە

چەرخی زەمەن

سورانی زەویم دەوستاند

ئەو وشە یەم دەگوت بە تۆ

بەم جیهانە

کە بۆ جارێکیش نەم درکاند

سلیمانی

سلیمانی رووخساری تۆ کە هەمیشە گەش و جوانە

ئەمێستاکە هەوری ماتەم دای پۆشیوە ئەم ئاسمانە

هەزاران خەم لە رووی تۆدا دەردەکەون و ئاشکران

دڵت تەنگە رەنگت زەردە روویان رەش بی ئاسۆگران

شەو

کاتی شەو دی

دەستی ئەوین دەکاتەو

په شیبوی تۆ نازاری تۆ نه هۆیه که نه سه دانه

چوون نه ت هیشتوووه کونده پوو نه باوشت بکا لانه

دهك پرووی رهش بن دائی کهر خۆر زل و مل قهوی بی حونهر

بوون به داری قوزه ل قورد و رۆژی سه د جارن دینه بهر

نا نا مهگری ئاسمانی خۆت بکه تهوقی گهردنی وان

واین له سه دهی بیست و یه کدا تازه هاوار نه کهین بۆ نان

لیتتان تورهم سه د جار هیندهی ئاسمان و نه وهی تیایه تی

زهوی و ئاسمانتان هه ل لووشی پروو رهشانی کوردایه تی

نه ت ناسیوم

نه ت ناسیوم

به خه مه کانم ئاشنانی

له نازاره کانم دووری

نه و شیعرانهی بۆم نوسی وی

به خودی خۆم

جار جارێ ئه دهن سه بووری

نه به فرمیکی تیمساحی نه به دروشمی هیج و قۆر

له ناستی شاره کهی مندا هه ر مل شۆرین دایم مل شۆر

سلیمانی له چاوم دای له ئاسمان و هه تاومدای

له دهرونی به خه مم دای له سه ر پێگا و هه نگاومدای

ئه زیزه کهم تیر تیر بگری بۆحال ته نگی نه خوش وساغ

له دهست ده سه لاتی کوردی واوهیلا و شیوهن و سه د داخ

لیم تیناگی

لیم تیناگی

وشه کانم قورسن تیژن

کز و لاتن

ئه زیزه کهم تیر دوعا که بۆ هاوالاتی گیرفان به تال

له ده سه لاتی چاو چۆچنۆک له ده سه لاتی کهر و لال

بۆيە سوكن

بەسكە خشى بۆلات هاتن

ونم مەكە

پەيمانن دا پەيمان شكىن

ئىرە نارۆى

گەرمانگ و خۆرىش ئاوابن

ئەستىرەكانىش هە ئوهرىن

ونم مەكە

ونم مەكە

ئاسمان هەتاوون ناكات

زەوى لەباران ناتۆرى

چىيا قەد بەفر دەرناكات

ونم مەكە

مندائىكى لەرزىردووم

گرىبانى قورگى پى گرتووم

چىت پى بلىم

ماوم ، مردووم

ئازار

بەئى سەختە

ژيان و ژىن لەنىو ئەم جەنگە ئستانە

ئەوھى كە قىمەتى نەبى

شكۆ وشعورى ئىنسانە

ونم مەكە

رېبوارىكى رېنگەى دوورم

كەس ناناسم

ونم بىكەى ئىت نابورم

كە دەمەوئىت ھۆنراوھىك

بۆ چاوهكانت بنووسم

ئىوى سوورى چەن وشەى جوان

بە ھەستەوھ رابمووسم

كە دەمەوئىت

لەوساتەدا

لەنیو ئەو ھەست و نەستەدا

بە کول فرمیسکی ھەژاریک

دەوی بەستیت خوین لە جەستەدا

دەم و زووبانم لال دەبن

وشە شیری نی یادی تۆش لام تال دەبن

کە دەمەوێت ھۆنراوێھە

گوزارشت کات لە خەندە تۆ

بت دوینی ئەگەل تابئ

ھەر رێک ببئ بە بەندە تۆ

لە پڕ نالەئ ئەو کیزۆلەئ

نیوہ شەو درایە بەر دەست رێژ

ھەستی شیعری من کول دەبئ

چۆن ببئ تیژ

ئەو ھۆنراوہش بەناکامی

گیان دەسپێرئ

کە شاعیر بە ئینی دابوو

بە نامە یەك بۆت بنیئرئ

شەرم دەکەم دەریبەرم

ئەو ھەستەئ بۆ بوونت ھەمە

خە ئکی خەمی نانیکئ بی

بلیم نەبوونی تۆ خەمە

بە ئئ گیانە ئەو دەمنم

لیم تۆرەبە

نە فرەت کە لیم

ناتوانم دەستی تۆبگرم

دەستی خەمی گەل بیتە ریم

رق

ئەئ بوول بوولی سەدا زێرین

بۆ نایزانی

قە لەرەش و کوندە پە پوو

تورەن لە ئاوازی پاستی

تورەن لە رەنگ و بۆی جوانی

ئەوان دىخوۋازى تارىكىن

شەم شەمە كوئىرەى شەو رەون

دەيانەوئ بەرپەنگى رەش

ژيانى مە بىكەن تەون

لە بۆ سەدان خەرىك ھۆسەن

كەپرولانن

ئەوانە گەنە و كىرپنن

شەيداي خويىنى پاك و ئانن

ئەوانە راوچى پۇشانين

ئەستىرە و ھەتاو راوھكەن

ھەتا رۇژئ ئەم ولاتە

بە دەريايى خويىناوھكەن

قىن لەدەنن ، دەرون رەشن

بۇگەنيون

ئەوانە تىرى لە عنەتن

لە جەرگى ئىمە چە قىيون

لەم نىشتىمانە بترازئ

دیز و گەپن

سەرنەوى و ملشۆر و لاتن

ئاي بى نەرزىش و بى فەپن

دەرىپىكەيان ھەتا ئەژنۆ

دەترازينن

بۆ ناحەزانى ئەم خاكە

ھەر شەوى سوردەسازينن

ھەتاكو دوا سنوورى رىق

تف لە خۆتان

تف لە بوون تان

لە دەسەلاتى زوونم وزۆر

لە ھوكمەت و ئەزموونتان

سەفەر □

وا من دەپۆم

بەلام ئەگەر يادت كردم

خەمت خواردم

بەزەیت ھات بە ڕەنگ زەردیم

بە دەستی تەزیو ساردم

ئازیز ئە مانگ بڕوانە

ئەم شەو گەش و ڕوون و جوانە

ئەو چاوەی ئەی بڕیتە چاوت

بە چاوی منی بزانیە

خەنینیك بکە بە ڕووی دا

بیخە بەرچاوی ڕووخسارت

دەبیتە چراخان ئیترە

ڕووناك دەبیتەو شارت

كە تۆ و نی

مانگ ئە خۆیشی بێ زارە

شەو زەنگە

ئەم زەمینە ئیلا وتارە

بۆ نیشتیمان !

بۆ وولاتە !

پڕ فرمیسکە ھەردوو چاوت!

نیوہ شەو

نیوہ شەوہ و

نیگیایەکت تەلی ناسۆری

ژەنیوم

سەدان یادگاری و ساتی جوان

ژوورەکەیان ئی تەنیوم

راوہستانون

لیم دەروانن

ھەندئ خەنین

ھەندئ گریان

ئە بیدەنگی ڕام دەمانن

وہک تەرزە و تۆفان و زریان

رۆژی ئالا

ئەی ڕاونراو

ھۆ ھە ئھاتوی خاک و ئاوت

شيعريك بۇ خۇم

بيست و سى سائە من ھاتوومە بوون
گە ليكم ديوه پۇژى تال و توون
مەلى مەينەتى لە سەر شانم نىشت
تا ئىستايىش نەمدى ئاسمانى روون
ھۇ ئەو كەسانەى ھۆگرتان كردين
ئەرى پرسیارى بۇ ھاتن بۇ چوون

بيست و سى سائە ميوانى ژينم
ئاشناى خەم و ئىش و برينم
من و مەينەتى ناويتەى يەك بووين
ئىستا لە شادى پىر پىر ق و قينم
ئازارە ئىنسان پىي دەبى گەورە
ناچارى نى يە واىە يە قينم

بيست و سى سائە پى دەگەم و ھەم
لە ژين حالى بووم چ زۆر و چ كەم
زەمان ناھىلى مروف شاد بىرى

رېنگاى دەخاتە سەر چىاي ئەستەم
يان تەسليم بوونە ياخود شەرى مان
ژيان چى پى يە بۇ بەنى ئادەم

بيست و سى سائە و چەن سەعات و سات
مام رېباز ھاتى بە كۆلخ ئاوات
باوھشى خۆزگەت نايە سەر شانم
ئاخۇ ئەم دونيا ھەتا كوئىت ئەبات
ئەو جىھانەى كە مەراقى تۆيە
بلىي بيىنى ھىند بوارت بدات

تەنز

پى يان وتم بۇرەش بيىنى
نوسەرى لاو
وتم ئاخىر زونفى رەشە
منىش بۆيە ئەم دونيايەم
وا بەرەشى دىتە پىش چاو
گەر ھەزدەكەن

من گەش بېن بەم

شېعرەكانم زەرد و سوورېن

وهرن بېلېن

بەونازدارە

با ئە رەنگى رەش بە دوورېن

وهرە و بمبە

بەرە و جۆگەى گەرمى ئەوېن

ئە ئامېزى

ئەو داىكەى هېننامى يە بوون

هەئەم دەگرى

ئازىز دەبى ئە گۆرېش دا

ئە لای من جىگەىيەك بگرى

ئېھىنى

ھۆ ئەو خەمەى هەتا ئىستائىش

نە وتومى

نە ئاشكرای

ئا ئەم ژىنە تارىكەدا

تۆبۆ من رووناكائت

چراى

گەرچى تائى

ئازار و ناسۆر و دەردى

منى گالا

دەمەم وشك ناخم برىن

ھۆ شەمالى ھەل نەكردوو

ئەگەر ئەم شەو

كۆتا وشە

بېلېم بە تۆ

ئەم ھەورى بى دەنگى يەى من

چە خماخەداو

بەرامبەرى تۆبى مەگۆ

بە دل پىت دەئېم خوشمەوئى

عېشقىكى پاكى بى درۆ

ئەم چەم ئە تۆبىنى وە

ئەگەر ئەمشەو

دایه سوکنای دئی پر تاسه م

دایه به بی تۆ نایه هه ناسه م

هه ركه س تۆی نه بی هه ر نه و بی كه سه

به س دایك هه بی له دوونیا به سه

دایك گه وه ره ، دایك سامانه

له دهستان نه چی دهستم دامانه

ریزی دایكتان بخه نه سه سه ر

عه یبه خه ئو ته گه بۆچی ده ره به ده ر

دایكى نۆكه س بینیتته به ره م

گه وره یان بکات به فرمیسك و خه م

بۆ ده ره به ده ر و بیكه س و کار بی

مندائی ناوا لاشه ی به مار بی

یه کی بۆ دایکی كه وه فای نه بی

با هیج كه سی تر به ته مای نه بی

بیجگه له خه م

بی جگه له تائی و ناکامی

بۆ خوشمه ویی

ئاخر خۆیشم نازانم بۆ

دایکم

دایه سه ت خۆزگه هه ر مندائه بووم

له گه ل تۆ خه ریک گروو گائه بووم

کی وه ک تۆ دئسۆز هات به لامه وه

ده رمانیکی خست به سه ر زامه وه

کی به وینه ی تۆ دئسۆزی من بوو

خه م خواری من و جه رگ ناژن بوو

دایه رۆشنای ئاسمانی لیلم

دایه به بی تۆ بیكه سی خیللم

مام شاكىرى

ههست و بىر و خه يائىم مانعى خوشى ژينمه
وشىيارى و بى دەست و پىي خه نجهرى سهر سينمه

ههورى ديدهم زورى بارانت فرمىسكى دانه و به خور
سهوز نه بوو گوئىكى جوان بوم چاوى بى تينمه

نه بهرزاي تاوى روانيم نه ساباتي تهمهنم
ههرخه م بينى هاوهل و هاوده مى دىرينمه

نهى ره فىق عومرى دريژ بو زورى عه زابى گيانه
رؤژى سوتاوى ناگر و رؤژى روو له مينمه

ناپرسى نارەزوى من دەبى چ بى وهكو كوردى
ههواى نازادى هه ئبمژم دەست به ردهن له م بينمه

شاكيره نه مرؤ وهك قانع وئلى سهر به ستى گه له
بوخوم نى يه بو ئىويهه وا هاوار و شينمه

بوئى باران

باران ببارى نم نم له سهرخؤ
ژيان ببخشه ديسانؤ له نو

داى مركينه وه گرى هه ناسه م
تينخ بخه ره دلهى پر تاسه م

به و بوئنه خوشه ت با تاوى مهست بم
تاكهى گر گرتوى بى قاچ و دهست بم

بوئيه بوئى توم لا خوش و جوانه
چوون ئوميد به خشه ، مژدهى ژيانه

چهن خوشه ئينسان وهكو تو وابى
هاتنى خوشى و شادى له دوا بى

برام نهم دونيا چى پييه بؤمان
سهرکز و داماو ههر بژين بؤمان

برا كهى دونيا لاگيرى مهرده
تەمەن بؤ فەقىر هەرئاخ و دەردە

رۆژگار رۆشن بؤ فەقىر ئيئە
بؤ بمره و بژى ديوانه و ويئە

چى چاوه رېكهين له چهرخى به خيل
هيوات پيى نه بئ نامان و ده خيل

كاتخ فەقىر مرد بيكهين به شايى
مرد و سەت مەرگى هاتە كۆتايى

برای شیرینم رېبوارى رېى دوور
كاروان چييه كهى بهينى دوو سنور

ئەى كۆل بهرە كهى چوار دەور پاسدار
تاوئ گوى بگره بؤ منى پارذار

برا له دونيا كى شادى بينى
كى مهينهت دەستى نه خسته بينى

كهى بوول بولىكى خوش ئاواز و جوان
تير حەسايه وه له سايه ئيان

هەر گوتئ جوان بئ عومر كورته بئ
ژينى پر خەم و تالى و تورته بئ

خەفەت

ئەى خەم ئەگەر تۆبت بوایه مایه
ئایه قەت بؤ من دەبووى به سايه

رېياز چەن سەيرى چەنئ نەزانی
خەمانت نۆشى وەك ئاوى كانى

ئىستاش ھەر تىنوى بۇ خەمانى نۆ
رەبى من رۆبم بۇ بەد بەختى تۆ

گەرمن سايەبم چىم لە تۆ داوہ
باھەر بسوتىيى لەو بەر ھەتاوہ

نەمن ھەربەشى بەگزادە و خانم
بۆيە لەلاى تۆم چوون بىمەكانم

تاجى ژيان بام پشتەم لە تۆ بوو
خەلاتى من بۆت ئازار و رۆبوو

خاکی سينەى تۆجىگای کى يانە
بە دەر لەو شوینە کەنگى ژيانە

ئەى خەم ئەگەر تۆ تاجى ژيان باى
دەبوو وەك ئىستا خاوەن کيان باى

ئەى خەم ئەگەر تۆ شيرىنى ژين باى
دەبوو ھەر بۆ من وا دەست لەبين باى

ئەى خەم ئەگەر تۆ ئاوى حەيات باى
دەبوو ھەر بۆ من دەرد و ئافات باى

ئەى خەم ئەگەر تۆ دەرگای شادى باى
دەبوو روو لە من ھەر بى دادى باى

ئەى خەم ئەگەر تۆ خوشى فروش باى
دەھاتىيە سينەم ئەگەر درۆش باى

ئەى خەم ئەگەر تۆ پارە و سامان باى
دەبوو وەك ئىستا دەست بەدامان باى

ئەى خەم ئەگەر تۆ دونىاي رووناك باى
دەبوو لەگەل من تۆزقائى چاك باى

ئەو دەمەي ھەورازم پى يە
باران و كرىوھ و شى يە
ئە سەر ئووتكەي بى ھىوای
ھاتم و ئومىدىم پى يە

ئەودەمەي كە ژيان تائە
دەرونم پى نائە نائە
ئە مابەينى ھىوا و نوشت
ئومىدى سەر كە ئم زائە

ئەو دەمەي ئەستەمە ئەمەل
ھىوا لىي كەوتووه چوار پەل

ئەمەن گزنگى بەيانم
ھە ئىدىم و دەچمە سەر كەل
ئەو دەمەي دەمى خەزانە
گەردوون خەرىكى فەوتانە

شەكەرى ژىن بام بۆ تۆ تائە بووم
ھەردەردەسەرى و نائە نائە بووم

ئىت دادە خرا دەرگای شادى من
ھاوژىنت خەم بوو ئە پاي دادى من

خۆشى فرۆشباشم بە تۆم نەدەدا
ئە ئماس چۆن دەردى بە خە ئكى گەدا

خاوەن دراو بمان ھاوشانى مير بووم
بەس رەنجەر پۆخۆم لای تۆ زوو پىر بووم

دونيای پووناك بام بۆتۆ تارىك بووم

پوو ئەقرتان بووم ھىندى بارىك بووم

گلەي مەكە ئىشتا من باشم
پۆژى تۆزقائى پۆخت ئەتاشم

خونچە يەكەم دە پشكوم و

دروشمى سەرزارم مانە

بۇ خوشەويست

وهرن شوينى سەرورکەوين ئەى ئەحبابانى مُحَمَّد°

ئىمە گۆراين کوا وەك ئەوين ئەى ئەحبابانى مُحَمَّد°

دونىاي شېر و ئاخىرى شەر خەجالەت و مال ويران خوين

شەرمە ئاوا شوينى کەوين ئەى ئەحبابانى مُحَمَّد

لەودەمەى خەم هيرش دينى

قەلاى هيووا دەروخينى

ئوميدى من سەربازىكە

شەر دەکا خوى ناچەمينى

لەودەمەى کە زار لالەبى

ئاوى جەياتيش تالەبى

هە ئۆيەكى بەرزەم فرم

هيووا ئوميدم بالەبى

سەر بەزى

چەن خوشە بژى تۆيش وەك ئينسانى

ليقەوماو نەبى بۇ پاروہ نانى

نەدەى ئە دەرگای نا پياوى نا مەرد

ژين نەگوزەرىنى بە ئازار و دەرد

بۆخۆت ئازادبى لەو چەنەى زەمەن

ئەو جاکە زۆر بى يان کەم بى تەمەن

نۆكەرى بىگانە

لە پيشوازی جەنابى مير بەرپرز وەستان بەماچ و موچ

بە لاف ليدان مەكەن باوەرکە هەر پوچ بون بەدايم پوچ

بە خۆزگە و بريا زياد ناکا بۆمان
ئەمەيشمان ئەرپوا قورپە سەر خۆمان

بیمەنەت بژی بی پرتە و بۆلە
دونیا ناکیشی خۆتۆ بە و کۆلە

تەمەن

تەمەن پۆیشت بە ناکامی نە خۆشی یەك نە شادییە
چ لەو بەختە سەر شیتەكەم هەر ئارەزوی بیدادییە
رەشەبا بوو گە لای ویستی هە ئوهرانم دانە دانە
هەیکەلی بۆ بە جی هیشتوم سەت شکور هیشتا هادییە

هاورپیکەم

ئەى خەفەت یاخو بە خیرییی ئەى هاوئە کۆنەكەم
تازە هیج ترست نە بی حەیاتى بی تۆ چۆنەكەم
هەر ئەتۆى هاورپى نە هات و پۆژگارى سەخت و ناخۆش
حەیفە منیش بی وه فابم خزمەت کارى تۆنەكەم

بە نانی شیوی بە سەریکی بەرز

بۆهیچ نامەردى مل نە خەیتە نەرز

ئەوجا مەلیکیش خۆزگەى بە تۆیە

تۆشادومان بی چش نانت جۆیە

خەیاڵ بلاوی ژینت بەزایە

بەهەشت لە دونیا نایەتە کایە

ئەوچەنەى تەمەن بۆخۆت رابویرە

سەختی پۆژگاریش بە خوا بسپییرە

بەشى من و تۆ ئەمەیه کاکە

کەمى خۆش بژین بۆ هەردوو چاکە

دەبا كاسەى مەينەتيمان داببارى دانە دانە

دەبا كانگاي دئەكانمان بۆيەكتىرى بىنە لانه

دەبا لە باوەشى يەكتەر بەرگەى سەختاي ژين بگرين

ژيان خوش جا ئەگەر بژين يا هەردوو بەيەكۆبەرين

هەزار ئينسانى بى وەفا قوربانى ساتيكت بى

لەبۆهيچرى ناکاوى تۆنابى شين و پۆنەكەم

جەرخى فەلاك هاتوو پۆى هەزار نامەردى دەرخست

كەمن دۆستى وەك تۆم هەبى جا شانازى بۆنەكەم

ئينسانين

برا ئينسانين بە ئينسان ناکەين

لە ئينسان بوونمان وەرن حاشاکەين

ئيمە كەهاو خوى نازەلى كيويين

حەقمان جەنگە ئە چى بکەين بيخيويين

برا کوا رەوشت برا کوا شەرم

برا کوا وشەى ناسک و نەرم

برا کوا گوختى شيرين و بەتام

ئيمە هەر نازاين خوي بکەينە زام

خۆشەويستى

دەبا هەنسکە ساردە کان بە پۆژگار سەخت داخ کەين

دەبا فرميسک و ژانەکان لە شادومانى دا زاخ کەين

دەبا هەورى بى هيواى پيژنەى ئوميد ببارينى

دەبا پووناكى سەر ئاسۆ هەورى مەينەت بتارينى

دەبا ريگاي بەستە ئەکمان بەتین گەرمى بتاوينين

دەبا ئەگەل يەكتىرى بين تير يەكتىرى بلاوينين

دەبا چە پکە گولى تەمەن لەيەقەى شادومانى دەين

دەبا هاودەمى نازيز بين بۆنەبەد شان لەشانى دەين

برا کوا دەستی ھاوکاری و ھیمەت
کۆ بۆ جنسی خۆی دادەنێ قیەمەت

نەم ھەموو داخ و پەژارە گەلێ زۆرە بۆسینە ی من
نەم دەریایە بیکەشتیم و لە غەرق بوون و خنکانم

کوانێ ئەو دەستە ی لای بێدەستان بێ
بۆ پیاوی کەوتوو مایە ی ھەستان بێ

من سەربازێکی بێچەك و لەشکری دووژمنیش ھەزار
نەوەك تیغی ھەزاران تیغ چەقین لە سەر و دامانم

برا کوا ھەست و ویزدانی ئێمە
ئەوین ھەنگرین بۆرۆژی خێمە

ئەشھەدوو لەعەزەل فامیم کە ھاتمە دونیا گریام
لەغەیری ھەناسە سواری چ بوو سەرودت و سامانم

شاکیرە شەوگاری پرخەم بێدەنگی بێدەنگی باشە
دەریای مەینەت بشلەقینی خەو دەتۆری ئە چاوانم

شەو

شەو و بەقەت تاریکی شەو دڵم تەنگە و پەڕیشانم
شەكەتم ماندووم ھیلاکم ھە ئناگیڕی قورسە گیانم

پۆچی پێدەرد و ناسۆرم ئاوازی بیکەسی ئە چرێ
عەزیزەكەم تۆی لێنەمای ھەتا شان بەدی ئە شانم

مردن

وادە ی ئەجەل ھاكا گەیشت مردنی بەسامی ھێنا
پۆشاک ی رەونەقی برد و دوو مەتر لە خامی ھێنا

ئەي پەيىقان بۇ گۆرى تار شەوقى چىرايە پىيويستە

مال ويران بى بەوينەى من ئەو كەسەى ناكامى هينا

كولاً بى خاوهن بوو بە ژھرى مار

چاك ئاگرى دا تالاي رۆژگار

كاروان چى يەك يەك تىپەرىن هاكا گەيشت بەمن وتۆيش

خۆ بىپىچە سەفەر سەختە پىر و نەونەمامى هينا

ئەمەندەى نالان ئە سەر ئاگردان

گەرموو بوو كولاً هە ئچو هاتە بان

سالى تازه

هاورئ كوا بەينى ئەم سال و ئەوسال

هەرچى دەگۆرئ هەر تالە و هەر تال

هەرچەندى بېروا و چەندى بىتەوه

هەرىەك شتىكە بۇ پىياوى بى بال

رەشى قەتران و تال و تورت بوو

كېيارى نەبوو عومرى كورت بوو

ئەسەرخاك و خۆل رۆ كرايە خوار

دونىاي پر مەينەت پىي نەدا بوار

گلەى مەكەن ئەتالى چايى

بۆچى تالە بى هەر ئە خۆپايى

ژانە سەر

سەرم ژانەكا نازارى گيانە

هەناوم قۆرى و سەرىشم بانە

هەرگىز ئىنسانئ تال نابى ئەخۆ

ئەگەر هۆشياربى هىچ ناپرسى بۇ

ھۆنراوہیەك بۆ پێشەوا

پێشەوا گیان تاقانە بووی
دەرمانی ئەم زامانە بووی
میللەت دۆست و خۆنەویست بووی
رەوونای ئەم چاوانە بووی
لە ناو ئەم گەلە بیکە سا
خەڵاتی ئەو ئاسمانە بووی
خۆزگە ئەمڕۆ ئەتۆش دەمای
ناخۆتۆ ئە کامەنە بووی
وەك جاران گەل پەرور ئەبووی
یان خەریکی سامانە بووی
ئەمن دنیام تۆ دەناسم
باوەشی بیدارانە بووی
تۆمەزنی ئەدەگۆرای
پێشەواکە ی جارانە بووی

رێبوارى تۆم

پیرم و بە پیری تۆوە ئەوا هاتم ئەى چاوەکەم
هەرچیم هەیه فیدای تۆبى سەر و ماتم تا ناوەکەم
رێبوارى رینگای عیشقى تۆم ماندوم شەكەتم هیلاکم
خەریك هەلبەز و دابەزم هەربەماسى بى ناوەکەم

شەوگار

شەوگار بۆمنى ناموراد شەمانە بۆ ناگردانى
هەلەدەقرچى دەرونى من دەسوتى وەكو بورىانى
جۆشى دەدا سەماوەرى پەر لە تال و تفتى ژيان
هەورى سینه م ئەنگەر دەگرى و هەل دەپێژى لە بارانى
عەجایب ئەدەشتى رۆخسار نەبوو بە ویرانە و ماوە
هەموو شەوى لافاو دەبیاو لى هەل دەکا چ تۆفانى

كوردم ناوچاوم سيازدهى ته واوه
به دهزوى مهينهت بهرگم دوراوه

كوردم هه ژارم به ختم سيباه
خوشى زه مانه له ژينم جيباه

كوردم خاكه كه م ئالتوون و زيوه
هيشتا سوائه كه م هيچم نه ديوه

كوردم رهنگ زهردى دهستى نه ميرم
نه مه چهن قهرنه كۆت و زنجيرم

كوردم زيندوو كوژ عاشقى مردووم
دۆستى نه و كه سه م خاكه كه ي بردوم

كوردم بهش مهينهت بى ماڻ و حاتم
دووژمنم زۆره و خۆم ته نيا بائم

كوردم ئاره زووم ره خس و سه مايه
چش با نۆكه ربم هه تا هه تايه

كوردم بيبگانم له زيدي باوام
له عه زهڻ چۆن بووم ئيستايش هه راوام

كوردم زۆربلڻ كردارم كه مه
بۆيه ته مه نم پر دهر د و خه مه

كوردم بى چه نسيم به ختى من ره شه
هه ر دهر به دهرى و ناسۆريم به شه

كوردم خوش باوهر ئيم خوره وهك م
سه ر نا له قينم جوان نهى گرم پى

كوردم سه ردارم خاكى نه فروشى
پۆحى ميلله تى داده كروشى

ئازادى ھىۋاي گەلانى جىھان
بەبىخ بوونى تۆچى ھەيە ئىنسان

ئازادى ھىۋاي گەلى چەوساۋە
بەبىخ بوونى تۆڭيان چى ناۋە

ئازادى خونجەي نە پشكوتى ون
ئازادى بەرگى جەستەي رووتى من

ئازادى تىكەي دەمى برسى من
بۆ تۆيە ھەموو لەرزو ترسى من

ئازادى روگەي دلەي پرتاسەم
كەي بىخ دابكەي پىر بكەي كاسەم

ئازادى راخەر جىنگاي خەۋى من
ئازادى رۆحى جەستەي كەۋى من

ئازادى كىژى روو گەشى جوان
چى دەبىخ جارى بۆم بىيىتە ژوان

ئىتر نە نائىم بەتاسەي تۆۋە
ژىن بە رىنەكەم بەشىن و رۆۋە

لە شەقەي بالادەين بۆ لوتكەي ئەمەل
دەست لەمەل يەك بىن تا وادەي ئەجەل

ۋىردى سەر زارمان با ئازادى بىخ
ئىتر نە جاتمان لە بىدادى بىخ

بە سىنگى خۆمۆ ئەتۆ تون دەكەم
شاخى مەينەتى سەر و بىن دەكەم

ئەمەن تۆم ھەبىخ ئىتر كافي يە
چى دىكەم بوئى بىخ ئىنصافى يە

من و بهناو شیتیک

ژینی من رۆی به دهرد و نازار
تۆ له خهم دووربی کاکى خویندهوار

نهك جارئ سەت جار تۆ به و حاشابئ
هەتاكو پۆحم له نیولا شابئ

وهك ئیوه ناژیم وینای ناژەل بى
قهینا با گول و پیس و پاتهەل بى

با هەر برسى بى بیلانە و جئ بى
شیت و دیوانەى شار و لادئ بى

نەمن چ هیوام هەبئ به ئیوه
حهیفه مرۆقن مرۆقتان نیوه

بۆ شەق هەل ئەدەن له منى کلۆل
له منى دیوانەى کەژ و چیا و چۆل

ئەى براى پەنگ زەرد وهك من شیت مەشهور
له رەحمى زەمین كەوتین دورا و دوور

بۆ وات بەسەر هات له چەرخى گەردوون
بۆ وا كەوتووى زەلیل و زەبوون

تۆكەى شایەنى بەرد و جنئ وى
خۆ هەر هیج نەبئ تۆیش مرۆقا نیوى

بۆ هەلە لەرزى بئ نوین و نانى
باشه كوا ویزدان خۆتۆیش ئینسانى

وهلامى هاودەردەكەم

خەم بۆ من مەخۆ زوو خەمى خۆت بئ
خەمى دەرونى پڕ داخ و سۆت بئ

ئەكەونە شوئىنم بە شىتە شىتە

تۆبۇ خۆت شىت نى ئەى ئەگەل كىتە

ئەى دئەى خۆش بىن پىر ئاھو بىرنا

بىخ هىوا نەبەوى ئە وەى پىت كرىنا

فە ئەك بە كزى هىنامتە كایە

ھەر گلەى بىخ ھەتا ھەتایە

ئەى دئەى بىنناز جارى ئە جارن

شادومانىت دى وەك باقى یاران

بۇ خۆشەوئىست

یا موحەمەد (ص ع) بىنای چاۋ ئەى سەردارى مورسە لىن

ئەى شافىعى رۆژى مەحشەر رەحمەتەن لىلعالەمىن

رۆژى جەزا ھەر كەس بۇ خۆى بەلام ئەتۆى بە قوربان

خەم خۆرى دواى ئومەتتىكى ئە ئاخىر تا ئەوئىن

ئەى دئەى ناسك پىر ئە داخ و رۆ

غەىرى مەىنەتى هىچم دا بەتۆ

ئەى دئەى شەىداى جارى پىنكە نىن

خەم بەچى حەقى پىى گرتووى بىن

ئەى دل تۆگەنجى جارى پىر مەبە

ئەگەل مەىنەتى گۆشەگىر مەبە

ئەى دل

ئەى دئەى بىخ عار كوانى سوكنایى

ئە دونىای تارىك ھەىە رۆشناىى

ئەى دل چى بکەم ئە چەرخى زەمەن

شادىت نەبىنى جارى ئەتەمەن

دەبىخ ھەتتەكەين جاچى يە چارمان

ھەردووك شان بدەين ئەكۆل و بارمان

بىخ حورمەتى جەرخى زەمان پىكەننىنى بە رووى زۇرا

ئەم رۇزگارەى ھىنا كايە زانا بە نۆكەرى گەندە

ئازىز

ئازىز نىوھى من بۆون بوى نەماى

شادى بەبىخ من، ھەيە بە تەماى

لاى من بەبىخ تۆ دونيا ويرانە

گەر من بمرىبام تۆ زىندو دەماى

ئەگەر من ھىچى نەزانم ئەوھە فېرىبوم ھەتا ئەمەرم

ئىنسانى ھۆشيار و زانا قەت نابع بە كويلە و بەندە

دەبا بلىن بىلئەنەوھ ئىمە سەرمان نەوى ناكەين

سەرى نەوى و تىكەى چەور كەى كارى ئىنسانى رەندە

ئەى رەفىقان چەندە خۆشە بە سەر بەرزى ژىن و مردن

شكۆى ئىنسان كالانى يە ھەتا بلىنى نرخی چەندە

ئەجەل

ھەر كەسى فەكرى ئەجەل كا روو قايم نابع ئەمەندە

نەفس فامى چ كارەيە مۆتەوازە بى پەسەندە

ئەسەف لاف و گەزافى زۆر لە بىرى كرىن ئىمە چىن

كە تۆ نۆشيت تالى ژيان تىدەگەى ژەھرەيا قەندە

دەبا تۆوى خۆشەويستى بنىژىن لە كىلگەى ژىنا

ھەتاكەى دەس لەملان بىن لەگەل رىق و بوغز و قىنا

خۆشەويستى وەك ھەناسە بۆ ئەم ژىنە پىويستى يە

بىخ خۆشەويستى چۆن بېرىن بەناو دونياى پىر لە مىنا

خۆشەويستى

ھاو دەرود و ھاو خەمەن نەبەج بۆ ئىنسانى دەرون شەقار
چۆن ئەم ژىنە بەرپى دەكرى بە ھەنگا واى لەكەمىنا

ھەر كەس كەسىكى خوش بوئ دلى نايە نازاريدا
ھەر بەبۆنەى ئەووخوشە چى خوشى وا لە زەمىنا

من دەزانم گەلخ كەمن ئەھلى دل و خاوەن وەفا
چ لەم دلە زۆردارەكەم چۆن جەلەوى بووہ ستىنم

ئەى دلە ھىچ حالى مەبە خوش بە حالى ناحالىيان
منىش ھەر بەبەج ناگای ئەزانم سەر ئە لەقەينم

گىزاو

دەستە دەستە تاقمى خەم رادەخرىن لەبەر پىما
ئاوازی خەم و تەنىاي دەچرىپىنن بەبن گوئما

من كۆترىكى لانهواز باشكاوى پىنشتىمان
ھەر كەس بەشى خۆى خوشى برد خەمە وا بۆمن بەجىما

داخ لەدلەى ئەو تەمەنەم ھەناسەى شادىم نەكيشا
رۆزگار بوو بە شاخى ئەستەم ھات و وەستا لەسەر رىما

رەفىق وەرە پىت پىشاندەم دەفتەرى پىيادگارى من
نازار و مەينەت دەبىنى لەناخى دلى توئ توئما

شەرت

شەرتە وەك بوول بولى شەيدا ھەر بەيادى تۆ بخوئىنم
لە خەيال و بىرم نە چى چەندى بژىم و بمىنم

شەرتە ئاھو فرىادى من بىت و بچە ھەتا مردن
فەرھادىكى سەدەى نوئ بەم كىوى مەينەت بپروخىنم

شەرتە ھىلانەى دلى خۆم لە غەبرى تۆ وىرانەكەم
لە پاشى تۆ پارزى دلم لای ھىچ كەسە نە دركىنم

ئەى نىگارا با بمىنخ بەئىنى ئەوین دارى من
كە مۆركرا بەھەناسە و نالىن و جەرگى پىر خوئىنم

خۆشهويستی و خۆنهويستی منى بهم پۇڭگارە گەياندا
بىئويژدانە گېرى داوم تازە ئەرۋانى بەكويما

بەئىق واىە چارەنۋوسى ھەركەسى بەم چەشەنە بىرى
ئەم راستى يە روون دەبىنى ئەھۋنراۋى كۆن ونويما

دەردى دووژنە

برايى دووژنە حالت ويرانە
مان ئە بەرچاوت ئەئىي زىندانە

گەر ئۆمەت نەكەن خەئكانى عەوام
سەرت ھەئ دەگرى بۇ ئىران و شام

بەس بىق فادەيە دەردى بىق دەوات
مەگەر گيان كىشىق بىيئە نەوات

چائىكت ھەئ كەند بۇ عمرى جوانت
دووقەسايىشت بەردايە گيانت

بەريدا دەروىيى بىھوش و بىق گيان
پارويى دەمىشت لىبوۋە بە ژان

باشە پىم بلىق چىت دابوۋ ئەمە
ژنىق باشت بوۋ پىت و ابوۋ كەمە

ھىچىق ناوترىق كارترازاوە
ژىنت بەرىكە بە واۋەيلاۋە

وہلاميك بۇ من

برايى شاعىرم گويم بۇ رادىرە
خەئكى دەيان ووت پراوپر خىرە

منى نەزانىش عەودالى خىربووم
خاۋەن سامان بووم بە وئىنەى شىربووم

ئىستاۋەك رىۋىي گەربووم ئە كونا
كېرارى مەرگم ئە داخى ژنا

گيپرەكەت بۆشەو سووكانت لاره
دەبىخ رايى كيشى چارت ناچارە

سامت نەماوہ رېئوى تەواوى
حەبلى سەيارەى كوت و بچراوى

پۆژ و شەوگارىم دابەشكراوہ
پەتى سىدارەم بۆھەل خراوہ

بەتەمەن گەنجەم رەنگم سەت سائە
دەئىن حائدارى ئاگايى ئەحائە

ديسان من

ئەمال دەرنىچى بى مۆلت شەوئ
ئەم لاوانى يە گەر كۆست كەوئ

عەسەببەكەى زووت ئەل كەنرا ئەبن
دەبىخ ئەل لەرزى تىر ئە ترسى ژن

نقەت ئىنايە نوزەت براوہ
سووچى پلاكت ھەرزوو كوژياوہ

زۆربەى دووژنە حائى ئاوايە
ئاواتى مەرگە بەس حەيف نايە

براى دووژنە دەرون پىر ئە دەرد
حەقتە ئەل كيشى ئە ھەناسەى سەرد

خىر دووژنە فىرى درۆ بووى
ئەبىن ھەردووكيان پوخاى نوغرىبووى

ئەماساوكردن خاوەن شەھادەيى
زۆرت خويندووہ يەكەم بەرنادەيى

دەردى دووژنە وا دايرزانى
ئەژيانى خۆت زۆر پەشىمانى

گۆرستانی خەون و خولیا
هەرچی بوونەوهری پاکە

چیمان نیژا بە خوینی گەش
چەندین خۆزگە و بریاو هیوا

ئەوێ شین بوو لەبەختی مە
خوین خوریکى دۆ ئەدیو

ئەو پرسیارەى كە لێى ناگەم
سەختە وەلامەكەى سەختە
ئەمە بەرى رەنجى مە
یان ئەویش ناو چاوەختە

کارەسات

رەفیق وەرە تەماشاکە دەفتەرى ژینی هەژاری
هەورى مەینەتى دەبینى لە هەر بنمیج و دیواری

هەیشە هەر دەلى خوشە ژیانم
دەروم شادە و بى دەردى گیانم

كە چاوەخشینم بەناو ژانیا
هەر ئاخ و دەردە هالەناو گیانیا

مەن بەیانم کرد دەردى دووژنە
كە دەردە داربەخ هەوفاكرى مە

راستى كوانى

راستى كوانى

لە میژوو ئەو هەر ونە

خۆرى ولات دا پۆشرا

بەم پەتە هەورە چلكنە

ئەمە چى نیشتمانىكە

بەسەر هاتىكى سامناكە

پەرتووك بەرز بە سەد ھىندەى كە ھەى

ھەر لەسايەى تۆگەل دەكا ئۆخەى

مىللەتانى تر لە سايەى تۆدا

چەقىبوون دەرچوون لە شىن و رۆدا

بوون بە ئەستىرەى عىلم و زەوق و فەن

لە سايەى تۆو بوون بە ۋەى كە ھەن

ئىمەيش موحتاجىن بە لووتفى ئىۋە

ئەو شاخە بېرىن ئەستەمى نىۋە

بە ئاۋات بگەين ۋەك باقى گەلان

خۆرى بەختى مەش دەرچى لە كەلان

لەشەپ و كوشتن چىمان كەۋتە دەس

پەرتووك تۆۋەرە ببە فرىاد رەس

ھەر ئىنسانى دىتەكايە بەدەم شىن و گرىانەۋە

رۆژگار ھەندى ژىر دەكاتۆ ھەندى پىي نادا بوارى

ھەل ھەلەى شادى دەكىشن پوو بەخەندە چاوپىن

ھەزار ناز و نىعمەتى زۆر پىي دەگەن كە دىتە خوارى

دايەى برسى بە نىۋە ھىز لە ژوورىكى سارد و سردا

منداىكى ھىنا كايە ، لەبۆ مىنەتى رۆژگارى

ھەناسەى ساردى زۆر كىشا بۆ خوانى خۆش بۆجلكى جوان

دەسەلاتى باۋان چى يە كەنەيان بى ئىختىدارى

بەسەد دەردە سەرى ژيان پىنگەى بوو بە نەمامى

رەشەباى تونى زەمانە ھەمدىسان بوو بە ئازارى

نە ژيا ۋەك باقى ياران نەگەىشت بە شادومانى

لە كاروانى درىژى خەم ئەمىش ھات بوو بە رىبوارى

ئاوات

تۆبلىي رۇژى ئە رۇژان ئە كۆشكى ئومىد مېوان بېن
يا دەبى تەمەنىكى نوح ھەل توتىين و چاوپروان بېن

عېشقى

مەى شېۋىنە رۇژگارى من وەك زولفى شېۋاوتە
دەست بەدامان موخلىسى تۆم روجم ئە پېناوتە

كە رەنگى زەردم دەبىنى دەسا ئوتفو وەفايەك
پارەى كردم تېغى عېشوتە ھېشتا دەئىي ماوتە

بە چاۋانت كەم بېروانا ھەناسەت لېبېرىوم
عە جىب و سەيرە نازانم چۆن ئاۋا پېكاوتە

خاك بەسەرخۆم گرى عېشقت دەبىنى سوتانمى
دەربازم نابى ئەو ئەبرۆى وەكو تېغ كېشاوتە

بېە كەشتى نوح ئە دەرياي ژيان
بۆقەومى كوردى بېكەس و كىيان

ئېمەش ھەلزنېين بەرز بېنەۋە
ھەتاكەى ھەروا دەست بەبېنەۋە

شەرتە خوا كردى گەشتىنە مەنزل
خۆزگە و مورداى بۆكردىن حاسل

ئەھەر بىمىچ و كوچ و دىۋارى
پەيكەرى تۆبى ئە ھەموو شارى

ھەر كەس بەلاتا سەفەركا و بېروا
سەرى نەۋى كا بە ھەموو بېروا

ئەبېرت نەكەين تا رۇژى مەحشەر
گەر ئەم كارەمان بۆبكەى مەيسەر

دلداری جوانه عهزیزم بیوهفای یانی چی

نهی نیگارا بی مروهتی له نیو تیلهی چاوته

دهسا وهره باقی تهمن بانه چی وهك نهوهی چوو

شهرته نازت بکیشم هیند نهو خه مهی کیشاوته

خاکی وهتهن

خاکی وهتهن هه تاکو کهی شیوهن و ناله و گرین

ههر رۆژ له بهر کاره ساتی سهری خو له قورگرین

بست به بستی خاکی وهتهن ته ماشا کهی عهزیزم

شوینی دهرزی یهك نابینی که نهیبی زام و برین

ههر دهبی خوری نازادی هه ل بی له خاکی ولات

وهرن ئالای ستهم و زور له نیشتیمان داگرین

به ره و نامانج و هیوایه سه ره به خوی نیشتیمان

دهسته جه مهی دهگوزهرینین رۆژگاری تال و شرین

نهو رۆژهی ولات نازاد بوو وهکو تهیریکی نه سیر

به ره و لوتکهی نازادین ژین هه ئفرین و بال گرین

رێبازه ههر به خه یائی نهو رۆژگارهیه ماوه

دهبی ههول و خاباتی بی تا هه ناسهی ناخرین

میسی

نهی شازاده کهی توپی پی

که میژوو له سهر تو ددهوی

لاله زووبانی گو ناکا

داستان و میژووی سهروه ریت

سیحر و جاد و بیره وه ریت

دهبی به نه فسانه ی میژوو

شایه تی مه زنیته ددهن

نهوانه ی نیستا هی پی شوو

شۆخىكى گەنجى چارده سال

ورده ورده كەمەن كىش بوو
تېشىكى ھەتاوى لە پېش بوو

قەشەنگ و جوان و خوین شیرین
ھەر ئەو بوو مەئەھەمى برین

لەسەر خۆھاتە لامەوہ
زەوقى ون بووى پېدامەوہ

ھات و چرپاندی بە گویمما
تەئیسىمىكى ئالان پېمما

نەھۆشم ما نە ئەندىشە
نە ئەوہى نازار و ئىشە

لە ژىر پووناكى پووخسارى
بە زووبانى شەكر بارى

خەيالى خاو

دوئشەو بەدەم خەيالىوہ
لە كانگای ژىنى تالەوہ

ھەر كە خەوتەم چوومە گوئزار
شاكارى دەستى كردگار

ئەوہى لە نىو خەيالىم بوو
سەبوورى ژىنى تالىم بوو

ئاوى فېنكى سېنەم بوو
خۆزگە و برياي ئەم ژىنەم بوو

لەوئى بېنەم بەچاوى سەر
ئاوات و خۆزگەى ژىنى من

سەوز دەبوو دەھاتە دەر
ھېندەم زانى پەرى خەيالى

كەپرازيبوو سەرى لەقان

دەرونى راجە ئەكان

خۆشە گەر بە خەيائيش بى

شيرين دواي چەندى تائيش بى

هيندەم زانى لە دوورەو

لە دۆلىكى بى نورهو

چوار جەلادى پەشى ديزە

چى ناشىنى و جىي قيزە

كىشرا بوو بە روويانا

بە ريگەي هات و چوويانا

توند قيژاندى بەسەر منا

نەو پيسەي ديزى چلگنە

فەرمووى گيانە چلۆن هاتى

بۆرەنگ زەرد و كز و ماتى

نەووى ديارە لەرەنگدا

لە شيوەي شەو زەنگدا

نەم بينيوە لە ژينم دا

نازارىكە لە بينمدا

وتم ئەي شوخى ديدە مەس

نازار و مەينەتيم هيندە مەس

باس ناكري لەسەرىيە

دوور و دريژوو بى جى يە

بۆ نابی بە هاودەمى من

هەتاکو كەم بى خەمى من

رەفلىق بى ژەنە ئاوازلىكى نوئ
ئە دلى گەش كەس بۇ خۇي بگري جى

خورپە خورپى دل دا بنى وەك تۇن
ئە بەد ئە مېنى ھەر گيز نابى كۆن

عاشقى شەيدا بە دلى گەرم
بىخوئنى نەى بى ھىچ ترس و شەرم

ئازيز بە سىتى دوورى دوورى تۆ
دەك مال ويران خۆم ديسانۆ ئە نۆ

ئازيز غەربى شارى دلى تۆم
سوكنايم نايە بۇ ھەركوئ ئە پۆم

ئىوانى كردين پۆژگارى غەدار
تاكەى بنائين بە خەم و ئازار

تۆجىت وچ كارەى ئىرە
كوانى پىناسەكەت بىرە

دامە دەستى پىيدا روانى
تەواو سەيرى كرد بە جوانى

وتى چەن عەجىب و سەيرە
چۆنە كورد ھاتۆتە ئىرە

خىرا ھەر چوار پەلى تون كەن
پشتىش بە شەقى كون كەن

چەن چاو قايم و بى گوى يە
ئە بە ھەشتى خەيالدايە
كە چى ھەويەى كوردى پى يە

سنتورژەن

رەفلىق بىژەنە ئاوازى تازە
سوكناى بدا بەم دلە بى نازە

يان شاد بينه وه يا پڅ كۆ بمرين

هه تاكهى بهرگهى نهم زوونمه بگرين

بۆ نايندهيهكى گهش وئاسۆيهكى پوونى ژيان

بهرخودانى ئيمهى گهنج و هۆشيار بوونى فهردى دهوئ

پۆژگار

پووح

دهورى پۆژگار وا گۆپاوه ئينسانى وهك بهردى دهوئ

پۆژى بهد كار وبهد خووه پياوى دانا ههردى دهوئ

ههرچيت ههيه بيفرۆشه له پڅ ناوى تيكهى چهور

پاستگۆى و حهق بيژى نهمرۆ قوزهلقورد و دهردى دهوئ

رهشهى باى ئارهزوو بردى چى رېبوارى رېنگهى حهق بوو

تيكۆشان دژى زۆر دارى مرقۆف گهلى مهردى دهوئ

بۆ نهوهى نايندهى ئيمه رهش نهبڅ وهكو رابردوو

ئهى لاوى كورد مهوداى عومرت كينلانيك و وهردى دهوئ

له چاوهرپى رهحمى خودا دهسته و نهژنۆ دابنيشين

ههرچى ئاواتى ههمانه چاليكى ژير نهردى دهوئ

من دهزانم له ههر كوئى بى

شار نشين بى يان له دى بى

دلم پهيوهسته به تۆوه

نه بى تۆ دل بهستى كى بى

هيزى نهژنۆم چوو نهما تينى چاو

تاسهى دوورى تۆم كهوتۆته ههناو

پيرى ئاخىر شه ردهبا ههر من بم

تازه دل خوشم به خهياى خاو

چما عومرى من چهندى حيساوه

چهنى مهينهت و دهرد و زوخاوه

نهوهى نه مينى بۆ كهيف و خوشى

خهندهيه تۆيه بهدهم نيگاوه

په فېق ئه شه دو بى ته ره ف گېرى
گه نجى ناوا بى قور به سه ر پېرى

په فېق ئه ي باشه ته مه ن چه نېكه
پوژ به رېكردن كوا چى فه نېكه

كه تو نه زانى ژېنت بوچى يه
له م ژېنه زيادى حه قت كه نېكه

په فېق تو بېلئ ژېن چى مانايه
بو خواردن و خه و هاتېنه كايه

چما فه رقى مه و ناژهلئ چى يه
ئېمه چه په ل و ئه و بى خه تايه

په فېق من توپه م هيچ نه بى سوودم
مانايه نه دا بوون و و جوووم

عېشقى دلى من له عالم جيايه
شه هوه ت په رست نيم هه تا هه تايه
ئه و گره ي ناخم كه تو ئه ي بېنى
زه رده خه نه يه ك هېنايه كايه

بو يه ئه وېنم لا به رز و جوانه
چونكه هه وېنى ژېنى ئېنسانه
گه ر ده رى بېنى ئه وېن له م ژېنه
ئه ووه ي ده مېنئ هه ر ده رد وژانه

ماندووم

ماندووم هېلاكم بوم پاخه گورئ
ئه مېش هه ر گوره خوچى ئه گورئ

ئاشى زه مانه ئه وه نده ي گېرام
بو نانئ نابم هېشتا هه ر بېرام

لە سایه‌ی منا کهس نه‌ئێ ئۆخه‌ی

ئهو کات بێ مایه و مائی فه‌رودم

په‌فیه‌ی تۆ وتت دونیا جوانی یه

سه‌رچاوه‌ی ژیان کامه‌رانی یه

په‌فیه‌ی ئه‌زانم تۆیش وه‌ک من په‌ستی

ئازای ئه‌نامت په‌شماری گه‌ستی

تابلۆی گوفتی تۆ هه‌مووی جوانی بوو

هه‌ر گۆقه‌ندیکی پر گۆرانی بوو

پیم نایی ئاخر هه‌تا کو که‌نگی

به‌خوین ئاو بده‌ین داری سه‌ربه‌ستی

پایز و به‌هار هه‌مووی خو‌شی بوو

هه‌ر که‌سه و دۆستی له‌نیو کو‌شی بوو

په‌فیه‌ی من نه‌مرم خه‌فه‌ت ئه‌م کوژی

ئینسانی نه‌گ به‌ت باشه‌ که‌م بزئی

ئهو میوزیکانه‌ی که‌ ده‌نگی دل بوو

ئاویزان بوونی بوولبوول و گۆل بوو

په‌فیه‌ی

په‌فیه‌ی ئه‌زانى بۆمن په‌ش بینم

مه‌ینه‌ت ئه‌ی کیشێ ستونی ژینم

تۆکه‌ی تفت کرد له‌ ئاوی حه‌یات

له‌ ژینی زۆری پر دهرد و نه‌هات

دیمه‌نی دونیا هه‌ر نه‌هاتی بوو

بۆ میله‌تی مه‌ خو‌شی قاتی بوو

په‌فیه‌ی درۆت کرد به‌ دروشمی پوچ

وینه‌ی دونیات کرد بۆ به‌ لنگه‌ و قوچ

رەفېق لەم خاگە گەر كەر و كوئېرې

نېعمەتى خوايە شوكر بئيرې

نرگەى مەزئومى نايىسى بە گوئ

لەبن بران بن دەستى دەستى هېمەتى

زرىكەى داىگى كورې كوژراوه

نالەى مندائى بى ناو ناوه

رەفېق فرمىسكى بى دەسە لاتى

ئىسپاتى بكا لە جەرى ولاتى

ئەوه چ ژين و عومر و وه ختېكە

ئەوه تەمەنى چ بەد بە ختېكە

ھەر بخەون

ھەر بخەون لە خەودابن

لە دونيايەكى تارىكى

دوا كەوتوى بى برەودابن

ھەر بخەون وەكو خەوتوون

سەرخۆش و مەست و بى ھۆشن

چما بەرنەفخى سوور كەوتوون

ھەر بخەون و بى خەم بن

خەو بەسەر بەستى بېينىن

دەبا ھەر دىلى ستەم بن

ھەر بخەون و ھە ئەمەستن

تە پاوتل بکەن لە و جىدا

وہكو كەسى ماران گەستن

ھەر بخەون و خەو خۆشبن

لە دونياى پرووناكى ئەمپۆ

ئېوہ لە تارىكى گۆش بن

ھەر بخەون پۆشن بېران

لە ناخورې باش گېراون

كەوتوون چەشنى ئەسىران

بۆ ئۇخاڭا كەي چوارلەت كراو

خرایه نیوانی سنوور

لە دیدەى من باببارئ

فرمیسكى بۆ بى كەسى خۆم

گە ئى دژوارە ئەرئ یه

هەر بە تاقي تە ئى برۆم

لە دیدەى من باببارئ

فرمیسكى لە نە فرەت پر

لە كۆشكى زۆردارى ئەمپرۆ

سەرا پا تىي بەربدا گپ

لە دیدەى من باببارئ

فرمیسكى بۆ بەنى ئادەم

هەر بخەون دە لای لایه

ئەو لانكەى راي دەژەنن

دىلى يەكى بى كۆتايه

فرمیسكى

لە دیدەى من باببارئ

فرمیسكى سویری بى ناز

لە هەورىكى پر مەینەتى و

ئاسمانىكى پر لە پار

لە دیدەى من باببارئ

ئەك فرمیسكى سەدان دانە

لافاوى مەینەت هە ئىسین

بۆم سەردارە زۆر دارانە

لە دیدەى من باببارئ

فرمیسكى بى خیری سوور

كاكى شۆفېر پەلەمەكە و
تېر بېروانە ئەم تابلۇيە
بە چاۋى سووك بەروانە ژىن
دەينى منى ئە ئەستۇيە

كاكى شۆفېر دەستى تەزىو
ھەناسەى ساردى پېر ئە خەم
دە پارىمۆ لىمى بېرى
تە ماشام مەكە وەكو كەم

مىنىش وەكو ھەرمندائى
خەزم ئەسەمەرى ژىن بوو
چ بلىم بەرۆزگارى زۆردار
ئە بەرچى ئەمن بە قىن بوو

دەبى ئارەزوى مندائى
ئەگۆرى ژياندا ون كەم
نەوەك تىخ ھەزاران تىف
ئەرۆزگار و ژىن و بوون كەم

كەرامەتى ئىنسانى خۆم
بەقەسرى فىرەون نادەم

ئەدەدى من باببارى
فرمىسكىكى پېر ئە ئەوين

بۆ ئەو كەسەى ساتى ھات و
زەمانىكە بۆى بى خەوين

بۆ مندائىكى سەر تىرافىك

كاكى شۆفېر پەلەمەكە
ئۇ ئەم كلىنەسە بېرە
وەكو ئەركى ئىنسانى خۆت
پووى رەشى ژيانى بېرە

ئەو پووى شەوى تارىكى
ئاسمانى ژىنى مەيە
بە ناو چاۋىدا سەرپا
تانە و تەشەر و ئەكەيە

كاكى شۇقپىر پە لەمەكە

نەم بىنىشتەى من شىرىنە

بىخە دەمى ئەو رۇژگارەى

لە ئىمە مانان بە قىنە

كاكى شۇقپىر تالى زەمەن

بەم بىنىشتە ئەشى لاجى

تەمەنى پىر دەردە سەرى

بەم شىۋەيە بەسەرنەچى

تۈۋرەى

نە گەنمىك چىرۇ دەكا نە گولئى سەر دىنتەدەر

دارى ھىۋايان ھەكشا بە ئازار و دەرد و كەسەر

يەك يەك رەۋى بانئدەكان سەر ھەئدەگرن لە نىشتىمان

پوودەكەنە كەنارى مەرگ قەدەرئىكى بى ناونىشان

سەردەمىكە ئاسۋى ھىۋا ھەۋرى مەينەت داى پۇشيوە

دىۋەزمەى تارىك و لىلى خۋى پىچاۋە بە خوشى ۋە

ھىۋاش ھىۋاش تىشكى رۇژ و پووناكى ئاسمان وزەمىن

خۋى ون دەكا و بىز دەبى گىرى دەكەن بۇ سەۋكەمىن

ئىتر ستەم و زۆردارى دىتە سەر بالىف و جىمان

پى دەنىتە سەر دئماندا رادەۋەستى لەسەر رىمان

تىكەلى نوتفەى داۋىنى سەر جىگەى خەۋتتى دەبن

دژى نوزەى تىشكى رۇژ و ئاسۋى سەرکەۋتتى دەبن

دەبن بەژھەر و دىن دەچن لەناۋ دەمار و خوين ماندا

نايەنن ساتى بچەسىين بۇ گۆرىش دىن بەشۋىنماندا

دەسا ئەى مىللەتى خەو خوش بنوو چاوت بنوقىنە

ھەرچى باسى ئازادى يە بەيەك چەرختى بىسوتىنە

ئاغا و كوئخاكي جارانئ سەر له نوؤ نوؤ ده بئته وه
له كوئيله ئه م عه سره پيرؤز خه ريكه سويى بؤى بئته وه

گه ئئ سه خته ره فيقى بؤق
هاونشيني كيسه لان
هاوده مى مارو ميرو بى
به لا گيڤرى دهغه لان

ياخى بوون

دهمه وئ ئه م جاره بفرم

به سهر لووتكه ي سه ختى ژينا

هه ئزنيمه شاخى ئه سته م

به سهر هه سارو په رژينا

دهست له مى رپوى پير و
بيچووه گورگى زؤر و درپى
قاز ومراوى زؤنگاو بى
يان وهكو مرشكى كر بى

ئيتير نامه وئ به مينم

له زهوى نزم ونه وى

بؤ هه ئكشان به ره و ئاسؤ

به رپوهم بؤ پيش ره وى

به ئئ سه خته تويش دهيزانى
له خاكى قه دهري ناديار
يا رؤژئ ماري ده تگه زئ
يان هه ئت ده درئ سه گئ هار

له گؤماوى كوله مهرگى

دهمه وئ ده رچم برؤم

بؤ ئه وچه نه ي ته مه ن ماوه

مشورئكى راست بخؤم

خۆشەويىستىم

ئەمەن بى تۆسە حرايەكى

وشك و بىرىن وبى ئاوم

خۆشەويىستىم گوڧتى شىرىن

شىعەرى تەر و تازەى ئەوين

لە ئاستى تۆ شەرەمە زارن

دانه بەدانه سەر ئەوين

خۆشەويىستىم باوەر بىكە

لە نىو ناخ و جەرگ و دل دای

لە گەل جریوہى بوول بوولى

شىت و شەيدای پەرہى گول دای

خۆشەويىستىم باوەر بىكە

لە ھەناسە و دەرونم دای

ئەتۆ خوینى نىو جەستەمى

لە گەل ژيان و بوونم دای

خۆشەويىستىم خۆشەويىستىم

بە کردار بۆسە لماندووی

ئەو کۆشكەى ئاواتى تۆیە

لە دلما بۆم خولقان دووی

خۆشەويىستىم بە عىشقى تۆ

ھە تاكو ئەمرو ژياوم

بىرت دەكەم

بىرت ئەكەم ھىندەى ئاسمان

ھىندەى دەريا

ھىندەى گەردوونى بى پايان

ئاخر گولم

سەفەرى تۆ

بۆ ئەمەندە كاتى خايان

چاو لە رىگا وەكو پىرى

نەگەيشتم بە دیدارت

ھەموو عومرم دایە دەستت

ئەي ئاسمانى پوونى بى تەم
ئەي ئەستېرەي كامەرانى
ئەي گزنگى ئاسۆي پووناك
ئەي ھېنەرى شادومانى
ئەو ئىوارەي تۆ لەم شارەي
دار و بەرد و خاك و ئاوى
بە جارى زەردە دەي گرى
كۆشك و تەلارى پوو خاوى
بالندەكانى شارى مە
ھەئدەفېن و دەجرى وىنن
لە خۆشى ھاتنى تۆدا
بە گشت ئاوازي دەخوينن
كوچە و كۆلەنەكانى شار
ھەستاون و دەست بە دووعان
خۆر وئاسمانى شاريش
لە چاوەرپى ھاتنى تۆدان
ئەو ئىوارەي تە شريف دىنى

بە بالات نەت بينى شايان
بىرت ئەكەم
ھېندەي چرچى
سەر پووخسارى گرژوو ماتەم
ھېندەي نەگريسى ئەو ساتەي
بۆم پۆژگارە رەشە ھاتم
بىرت ئەكەم ھېندەي زەوى
ھېندەي گەردوون
ھېندەي تالى عومرى زۆرى
ئىنسانىكى دىل و زەبوون
بىرت ئەكەم ھېندەي ھزرى
پەرش و بلاو ژاكاوم
ھېندەي سووپاي مەينەتى ژىن
لە چوار لاو دەورى داوم
بەئى گيانە بىرت ئەكەم
ھېندەي فەرھەنگى زمانم
لە بىرم داى لە يادناچى
ھەتا بىت و بچى گيانم

خۆر زۆر درەنگ ئاوا دەبى

ئاخر گيانە پېشوازى تۆ

شەرت بى ھەر ئاوا دەبى

بەلام گيانە ئەو ئىوارەى

لەم ويرانە سەفەر دەكەى

نەك من ئەم شارە بە جارى

توشى دەرد و كەسەر دەكەى

تەمى مەينەتى دە پۆشى

سەران سەر ئاسمانى ئىرە

شەوۋە زەنگە بەدى ناكەى

ئاسمان و مانگ و ئەستىرە

پۆل پۆل رەوى بائىدەكان

بە ئاسمانى شارا دەپۆن

سەر ھەلدەگرن و نامىنن

مشورى شوينى تۆ دەخون

خۆزگە منىش بائم دەبوو

ھەر بە شوينى تۆدا ئەفرىم

سوكنايىيەكم بۆ دەھات

مەراقى ئەم دلەى ئەبىرىم

گيانە ئەگەر ھەر بەراستى

خەلگى ئەم شارەت خۆشەوى

ھەموو تەمەن لىرانە بە و

دەمەرۆ بۆ ئىرە و ئەوى

توانمۇ

دەم تەنگە ھەناسەم سوار دىدە بارانم ئەمەن

لىو بەبار و پەرىشانى كۆچى يارانم ئەمەن

ئىلاھى مات و مەلوول و بى كەس و دىوانە خۆم

بەتىغى زۆر دارى پۆزگار لە بىمارانم ئەمەن

بە سەر دىرکەلانى تەمەن تى پەرى ھەتا زوۋە

لە دەست ژىنى توورەھاتم زۆر پەرىشانم ئەمەن

قىسپى داچەقىوى پۆزگار دەچى بەناو جەرگ و دلا

تىدەگەم بەبى ھودەيى مەستى مەستانم ئەمەن

لە دەستەم چوو عومری جوانی بە هەرچیم دا چۆنی گوزەشت
دونیای بەشی ئەوین ناکا هەمی هوبەشی رقی و کینە

خەریکی بە گریی بەدە هەوڵ و هیمەتکە عەزیزم
بەشی دەبێ هەر خوری بێ ئا ئەم پستنی و چینیە

خە جالەت بی بەنی ئادەم بۆ ئەم دونیای بێ بەهایە
بوی بە کۆیلەیی بێ دەم و زوان بۆو زۆردار و سەر سەرینە

ئەمی خودا شەرتە ئابرووی خۆم نەدەم بە گەنجینەیی قارون
نەبوونی قەت عەیب نی یە نا مەردی سەرشۆری ژینە

هەرچەندە عومریشم کەمە ناگا بە چارەکە قەرنی
بەتە جروبەم لەم حەیاتە گشت هۆشمەندان سەرسپینە

تاوی لە ناسۆ بپوانن با لە تیشکی هەتاو فیترین
بەسەر بەرزی ژین و مردن سەرنواندن نا مومکینە

ئیتەر دەئین ناوچاوت بوو فال و جادوی پیناوی
ستەم دیدەیی ژینی شیت و شەقی دەورانم ئەم

نەبوو پۆژی هەوایەکی ئازادی و شادی هەئەرم
بۆ نەختی حەسانەووی گیان چاوەرپی نەمانم ئەم

دل خوازی من جاتی بگە لە سەربووردهی ژینی من
بۆیە پەنگ زەرد و مەلوولم هەر چەندە جوانم ئەم

ئەزیزم چش لە شیعەر و هونەر و دەب و عیرفان
هەر بەراستی هونەر مەندم بۆیە ماڵ ویرانم ئەم

مام پیباز پینگای ژیان سەخت و ناھەموارە ئەدی
بۆیە هەروا نەناسراو بێ ناوینشانم ئەم

نا تەواوی

ئەمی ئەو کەسانەیی هەمیشە باوەشتان لە ژیان داوہ
پیم نائین ئەم ژینە تالە چلۆن وا تامی شیرینە

به لام نه كهى	نم نم وهره وهكو باران
وهكو باران	هيواش هيواش
درهنگ درهنگ	داببارئ
ميوانم بى	ئه من قهت لیت بيزار نابم
من دهمه وئ هه موو ته مهن	هه ل بنشئ له كه نارئ
له كه ئم بى	وهره و بچؤ
هاو شانم بى	گيژاو بخؤ
دهسا وانم نمهى باران	له سه ر رووخسارى زهردى من
تنۆك تنۆك داده بارئ	راى بمانه
ههر هيچ نه بئ	بانه مينئ
وهكو مردن	هه موو نازار و دهردى من
سه ردئ بده	هاتنى تو
ته نيا جارئ	وهكو باران
	قات و قرى ژين كه م دهكا
	هه زاران كيئلهى پر هيوام
	گوئى خونچه يان دم دهكا

دەگەين بەيەك وەك دوو شە پۆل

فەيەزانىك دىننە بوون

هيند توند لە ئامبەزت دەگرم

تا تىكەن بىن گوشت و خوون

ئىتر هيج ستمە و زۆرى نەتوانى

لەمنت سىنى

هەتا گيان كيش جزوى مەرگ

لە جەستەى من نەئائىنى

بەس چىبەكەم ژىكە ئەكەم

شەو دەرەنگە خەيال دوورە

پۆحى ئىمە ئاويزانە و جەستەمان

لەوديو سنوورە

زۆر بىزارم دەستت بەردەم

هەر چەندە شەكەتوو ماندووم

پۆژگار زۆر ئازارى داوم

گەلای زۆرى ئىوهراندووم

گيانە چما جزووون بوى

ئازىز نەگەرچى دوورى دوور

لە يەك دوورين بە چەند سنوور

كاتخ كە ئەم نامەت بىنى

دەست درىژكە و چاوت داخە

لاى دونىاي خەيالى مندا

تۆيش دوونىاي خەيالت پراخە

بەيەك دەگەين لە ما بەيىنى

بە سەدان ميل و پىوانە

ئىتر ئەستەم بونى نابى

لە فەرەنگىكى دىوانە

بەسەر دەرياي بەستە ئەكدا

بەسەر شاخى بەرزو نەوى

سنوورەكان دەپوخىنين

بە يەك هەئەت و پىش پەوى

لەگەن گزنگى هەتاو

لەگەن بارانى بە خوردا

لەگەن توفان و پەشەبا

لەگەن ئاگرى بە گوردا

كارى ئېمە ۋەك ئىنسانى ئەم تەمەن و عومر و ژىنە
دەستى كەوتتويە بگىرى و ئازادى ئەو دەست ئە بېنە
بىر و ئەندىشە و خەيالى ھەر خۆشى ژىنى ئېوہ بوو
دارىكى وشك و برىن بوو بەرى ئازادى بېوہ بوو

ئەوا ئەمپۇ ئەسىر ئەكرى ئەلەم چالە تەنگ و تارە
ھاوئى نىكى ئەمپۇى ھەر كرم و دوپشك و مارە

چما جەياتى بە خەمى بەھەزاران ئاوات سپارد
سەرمايەى ئەو چەن شىعەرىكە و جەستەيەكى بى گيانى سارد

بى ھىوای

ۋا بەتەمام ھەر ئىستاكە
بېنوسەكەم ورد و خاشكەم
چۆن دەتوانم بە بېنوسى
حالى مىللەتەكەم باشكەم

شەوگەر زۆرى بېوہ ماوہ
نابرىتتەوہ تولانى يە
ئەم دۆزەخەى ژىنى ناوہ

ئەگەر مردم

ئازىز توخوا ئەگەر مردم سەفەرم كرد لەم وئرانە
جەستەيەكى بى گيان ماوہ بۇ خاك و كرم و مؤرانە

ئەو دلەى كەوا سەرمەستى عىشق و ئەوین و جوانى بوو
ئەسەف ئە گوئزارى ژىنا ھەر بەشى مال وئرانى بوو

ئەوا ئەمپۇ گوزەشت دەكا لەو دونيايەى بېگانە بوو
بۇ ئىنسانى عىشقى جوانى ئە ھىچ سوچى جىگا نەبوو

ھاواری كرد و تۆرە بوو تفى ئە خود پەرستى كرد
ئىنسان دوست و ژىن پەرورەبوو ئەو رۆژەوہ كەھەستى كرد

من بى زار بووم لىم پەيقانەى

ھەر ھىواى گەشى وجوانى يە

خەيال و ئاواتى شاعىر

ئاخىرى سەرگەردانى يە

ھەيفە ئىتر مندائى خۆ

تور بەدەينە سەر سەنئەركوان

وھك ئەو كەسەى دىئوپى

خۆى فرى دەدا بەبى وىژدان

وشەكانمان لى نىو دوو توپى

پەرەكاندا ئەسىر ماون

چما ئەم پەيشە جوانانە

بۆ ھىچ كەسەى نە دركاون

بەداخەوہ لىم زەمانا

ئىتر دەبى جوانى شووم بى

لە نىو دوو توپى پەرتوكىدا

سەردەمىك بۆچى مە حكوم بى

سەردەمىكە زىزوو ماندوون

لە زىندانى پەرتوك خانە

لەم ولاتە كوانى بەھای

ئەوشتەى بەنرخ و جوانە

ئىتر دەبى بەدەستى خۆ

دەمى خۆمان ھە ئىبدوورىن

كەس لىم ھاوارە تى ناگا

دەبى بىدەنگ بىن مە جبوورىن

سەردەمىكە گوڤتى شىرىن

قسەى جوانى پىر لە ئەوین

تور دراوى بى زارى

دەست بەسەرو دىل ونەوین

بەداخەوہ فرمىسكى سوور

چ قورپى وان و قىرپىن

دەبى نازارى دى خۆ

ھەر بە بىدەنگى دابىرىن

ئەگەن دۇنيانى چەقۇۋەشپەن

ئەم رۇزگارە ژىن خۇرانە

دەبى ھەر دەستە ۋەستان بىن

ئەبەر رېژىنەنى سەختى باران

دەبى ھەر ئاخ ھە ئېكىشىن

بۇ رۇزانى كۆن و جاران

دەبى ھەر خەم ھە ئېواسىن

بە تە نەفى ژىن و مەرگا

ئاخر گۆنم ھە تا مە حشەر

دەبى دان بىنپىن بە جەرگا

نانا گۆنم نە ھاتووين

سەرى رەشمان سىپى بىكەين

ئەم ستەم وزوونم و زۆرە

بىدەنگ بىن كىپى بىكەين

ئەزىزم دۇنيا خامۇشە

مىنىش ھىندى ئەم خامۇشم

دۇنيا تارىك و نىتكە

ۋەكودنى سىپا پۆشم

ئەزىزم ۋادەتوئىتەۋە ھىۋاش

ھىۋاش تەمەنى مەن

ھاكا ئە پىر كوزا يەۋە

چىراي لىلى زەمەنى مەن

ماندووم بۇخۇم بۇ عومرى تۆ

بۇ ھەزاران نىرگە و نالە

بۇ ئازار و دەردەسەرى

ئا ئەم ژىيانى چەن سائە

ئىمە ئەم تۆفانى ژىنا

ئەم زىيان و باو بۇرانە

هه ئۆيه كى به رزه فرى

چياكانى نيشتيماى

په شيوه كه م وانه كانت

ده زنگى له گوئ ماندا

ئهم نيشيماى به برسى يه و

نه وتيش وا له ژير پيماندا

په شيوه كه م بو تونه ت وت

ئوهى كورد بى نه وهى نوئ بى

بوم ريگاي ژين و ژيانه ده بى

تويشوو ريگه ي پى بى

تويشوو نيمه نازاريكه و

ديت و ده چى به ناخ ماندا

چون ده توانم هه روا خوش به

له عومرى نه و به هارى خوم

له مهينه ت و ده رده سه رى

ئوه وئ و به كجارى خوم

ئاخر گوئم من نازانم

يه قه ي كام سته م كار تون كه م

سكالاى سه ختى ده ورراون و

ژيان و ته مهن و بوون كه م

ئاخر گوئم كام سته م كار

حه سره تى ژينى دا پيمان

ئهم دونيائى نازار و ده رده ي

كرده لانه و مال وجيمان

هۆنراوه يهك بۆ په شيو

په شيوه كه م نه تو ئاسوى

ئاسمانىكى گهش و جوانى

ئاگرىكى زور بە تىنە

گر دەخوا ئە دەماخماندا

ئەو ئازارەى ئە دل تايە

ئىتر هيج ئەمايە بە قايى

شەقان دەخوين جە پس دەكرين

ژين و ژيانمان ئە تائە

پە شيوەكە ئەتۆ دوورنى

ئەو تانى ئە چاوماندا

دەربە دەرى ژينى كرىن

هەر بە عومرىكى چەن سائە

بۆ هەميشە ئەگەل ئىمەى

ماوى و دەژى ئەناو ماندا

هەر كە دەگەم بە ئەو دىرەى

بۆ دەروە ئە بى ولات

تۆ مەزنى ئەتۆ خورى

ئە هەر سوچىكى نىشتيمان

پۆج و گيانەم دىتە لەرزىن

وەك كوردىكى پەنگ زەردى لات

كوردستانى خۆتت پاراست

كە چەكى شىعەرت كردهشان

خۆزگە دەماى بە دەستى خۆم

ئەو ئالايەم بۆ دادەنايى

بۆقى كپ و كرمى مردوو

بەتۆ ناگەن تۆ هەتاوى

بهوانه شیرینه کانت

له نیو دلماندا چه سپاوی

نه گهر تو هه ی به نگه م دهوی له دادگای گهر دون و بوونا

که مئ ویزدان ، له تی نهوین ، دهرن پاکی ، نه گهر مابئ

به سکی تیر ، گیرفانی پر ، بئ باک له حائی سه د بیحالی

نه گهر میره گهر سهرداره یارهبی سووک و ریسوا بئ

تف له گا بهردی رهق و تهق زور داری خوین مژی بهد فهر

چاوی له بئ چاوی نه بئ دهی تا ماوه نابینا بئ

نیتر شیعر سه د برینی دئی پی مهره م ناکری

یه کی نوکهری چه کان بئ له پینوس تیناگا نابئ

نادهمی گیز

پوژی عومرت ناوا ده بئ ده تی فکره نادهمی گیز

چاویلکه ی دنیا په رستیت هه تاو که ی له چاوا بئ

به سهر سمدان شه و نخونی تیر نه بووی هیشتا هه برسی

پوژی له ژین گوزهر ده که ی وهک نه وهی نه بووی وابئ

خه جائه ت بی به نی نادم چه ن به هه لپه و عه جولی

نهم هه موو ره نجه ت له چی یه مهرگ له پیشت وهستا بئ

تاوی به خوتا پروانه چاره نووست به ره و کوئی یه

نه و قاقا چی یه تی تامی شین و شه پوپی له دوا بئ

نه وهی نه ندیشه ی ببینئ نهم هه موو تابلوی ژیانه

ره فیق نسجه تی قه ت ناوی ده بئ خوی ئینسانی چابئ

من و کاترمیر

چک چک سه عات بیژمیره

نهم ترپه ترپ و لیदानه

ههر ترپه یه ک نازاریکه

له و ژهره ی ناوی ژیانه

ئەسەف شاعىر جەسودى دى
بە كات ژمىرىكى بى گىيان
بلىي ھەبى بەشمەينەت بى
لە زەمىنا ۋەكو ئىنسان

چك چك سەعات ھەر بىدار بە
بى ئۆقرەبە ھەر مەخەۋە
مىنىش ھەمىشە بىدارم
پۇژ بەرئ دەكەين پىكەۋە

خاتوون

خاتوون تۆ تىشكى ھەتاۋى
پووناكى ئاسمانى ژىنى
لە لاي ئىمە تىنى ھىۋاى
كانگاي ئومىد و يەقىنى

تۆ زەۋى يەكى بە پىتى
شاينەن نى بە گشت جوتيارئ
گۆماۋىكى گەنى و مەبە
فروانبە ۋەك پووبارىئ

نزم و نەۋى ھە ئپروكاۋ
گۆنى زەردى پەپ پەركراۋ

چك چك سەعات لەو دونىايەى
كە ئىنسان تىيدا تەنبايە
كەنارى ئارامى نى يە
شادى يە بىننىتە كايە

ھە تاكو گورت تىدابی
ئەپۆى چوون شەيدا و سەرمەستى
خۆزگەم بە خۆت كە تىناگەى
بى ھۆش و ئەندىشە و ھەستى

لە گەل نازىزى خۆت دەژى
لە كوچىكى گەرم و گوردا
دەستى لە دەستت ئالاۋە
لە گەل خولانەۋە و سوردا

نیشتیمانی کوردهواری
پووناك ده‌بج به چراخان
هه‌ر ده‌ئیین وه‌ته‌ن ئاوابی
بژی داد و ئازادی گیان

هه‌تا تۆ دیلی جوانی بی
ئیمه‌ش هه‌ردیل و ژیر ده‌ستین
مه‌ترسه به دل له‌گه‌ئتین
باوك تین براتین كه‌س تین

بیخه ژیر پیت كه‌رامه‌تی
بازرگانانی گوشت و خوین
له ژیر نه‌عله شره‌كانیشت
پییان ره‌وا نه‌بینی شوین

ون بوون

تۆ نه‌ستیره‌ی كام ئاسمان بووی
له پرئ هاتیت و ون بووی

نیچیریکی بریندار و
له نه‌هامه‌تی ته‌ر کراو

ده‌وامه‌به نه‌تۆ ئاسۆی
پووناکی هه‌ئدی له تۆ وه
دیوه‌زمه‌ی سۆزانی به‌دخو
بۆ نه‌پیچینی به‌خۆوه

قه‌تره‌ی خوینی دامینی تۆ
ئاره‌زووی پیسی پی کپ کا
قسه‌ی لوس و داو دانه‌نی
چۆن تۆ ده‌گرئ نه‌ی چ بکا

خاتوون من باوه‌رم پی ته
سبه‌ی به‌سه‌دان مانگ و خۆر
له ئاسمانی تۆ وه‌هه‌ئدین
دژی زوولم و سته‌م و زۆر

خۆتۆلە نېئو دلى مندا
ھەر خەرىكى ھات و چوون بووى

لەوساتەوہ کہ تۆونى

ئاسمانم ھەورى بە تەمە

دەريايەكى شەئەقاوم

كەنارم ئامپىزى خەمە

دېم و دەچم گینگل دەخۆم

بەئىو سەدان يادگارى جوان

ئەو پۇژانەى پېر شادى بووين

لە پېرئ ديارنەمان و كوان

دوورگەى ھىوات نايەدئم

كە چى بى ھىوا و خامۇشم

لە جىيى باودشى مېھرى تۆ

سەرم خستۆتە سەر كۆشم

وہك شە پۆلىكى بى قەرار

كەنار بە كەنار جى دەكەم

تۆئەوہندە بى وىژدانى

من دەردە دل بۆكى دەكەم

ئەى بى وىژدان دل رەقى تۆ

منى ھارى ھەتا توانى

شاخىكى بەرز و بلىندبووم

كردمى بە جۆگەلە و كانى

دەبى بۆئەوين سەرى خۆ

نزم بکەين بۆ سەر زەوى

ئەویش ھەتاكو ئەتوانى

جەستەى ئېمە بكا كەوى

ئامۇزگارى

چەن خۇشە كورم مەرد بى مەرد

ئازارنى لايەى لە كەسى رەنگ زەرد

چەن خۇشە كورم جارنى لە جارن

نە ساتیکە نە چەن پۆژی
نە چەن وەخت و
نە چەن سائی
هەر مەگەر تۆفانی نوح بی و
خەمی دووری تۆ بمائی
نەسەف چەندین ساتی خوش و
چەندین پۆژگاری پەر جوانی
بە جاری بوو بەویرانە
بائە خانەنی کامەرانی
نومبیدی هەناسەنی شادی و
جاریکی تری پینکەنین
بارگە و بنەنی پین چایەووە
سەردەمیگە لییرانە نین
نەووی شادی و بزەنی پوو بوو
نوو سا بە نەوینی تۆو
من نازانم چۆن بوو
چلۆن منت هەر وای نە بییرچۆو

شادی بخەیتە دئی بی ماران
چەن خوشە کورم خاوەن هەست بی
نە زوولم وناحەق توپە و پەست بی
چەن خوشە کورم نوزەنی هەتیووئ
بت شەئەژینئ و بۆی بیینی شیوی
پۆلە چەن چەن خوشە کەسیکی عوریان
هەناسە ساردی دەست دەوری ژیان
پۆشاککی خەمی نە بەر بمائی
ئیتەر نەنی چیتژی ئازار و تالی
پۆلە چەن خوشە خزمەت گوزار بی
خۆ بەکەم زان و ژیر و هۆشیاری بی
گوپچکە و چاوەکەنی کەر و کوپرنەبی
خەمی برسی بی هەر خۆی تیر نەبی
جاری پیرسی نە ئازاری کەس
نەئ من دەستم تەنیا بۆ خۆم هەس
هەرکەس هەر بۆ خۆی پاکە پاکە بی
یارەبی هەر خەم بەرگی چاکە بی
کەسی چاوشۆر بی نە نووزەنی برسی
نە دوا پۆژی خۆی با بیی ترسی

لە دەستی تۆھەراسانە
رۆح لەژێر قاچی تۆدایە
تۆیش وای لەژێر پیتی بیگانە

ئەوین دار لە تاریکیدا
رەوی راستی دۆستی ئی ونە
دیو درنج بوو سەد ئەسەف
وام زانی شیرینی منە

بتي گەورە

لە رۆژی فیشەك بارانا
ژیان وژین دەدرا لە خاچ
پەیکەری تۆم لەگەڵ خۆم برد
بەتاسەووە ئەم کردی ماچ
بە فرمیسك و نوزەى گریان
سەردەمیك بە ژيانى خۆم
نەم هیشت جەستەت بەارن
دەم گوت ئەتۆمنى من تۆم
لە یادت چوو دەر بەدەر بووی
خاك بەسەر بووی
لەمانى خۆت بى خەبەر بووی
بەلام ئیستا لە سایەى تۆ

بتي گەورە

بتي گەورە تۆ نام بیسی
بۆنام بینى
هەر پیش دەخۆی کوا بتەقى
زەمەنیکە ئیت بیزارم
هەقى تیهلدان و شەقى
بتي گەورە لەسایەتى تۆ
ژیان نەویم
تەمەن لیل و تورە هاتم
هەتت دەگرم تورپت دەدەم
با لە دەستت بى نە جاتم
بتي گەورە ناسمانى من
زەمینی من

مام رېياز

مام رېياز كى يه دهر بهسى نه من نه تۆ نه هيچ كهسى
كه خۆت نه بى دهر بهسى خۆت گازنده بۆش و به لاشه

له قيامت نه فىسى نه فىسى نه ميستاكه له سهر دونيا
موحاجيت بوو لييت رادهكا نه وهى فهرحان دم هه راشه

هه ئى بگره نه و تويشوهى زهرورى رېگاي ژيانه
بيده بهرى بابى هارپئ هه تاكو گهرمه نه م ناشه

زهمه ن به ناله تى ناگا به ئىشارهت ئيتىر چلون
حالى بى نه و ناحالى يهى له مهينه تى په يكه رتاشه

دهسا نهى ناگرى جه فا دهى مهردبه و ناوا بچؤ
بده جهستهى خوين مژى گهل هه ئى وه شينه نه ولاشه

ژيانى مه جوجه نه يه و له بهر دايك جوكه جوكمان
په لامارى ژينمان ددهن دال و قه له رهش و واشه

بؤو رۆژگار په شهى ژيان

شه و رۆژ بدهم له نه ژنؤ

ئىستا خوينى رۆحم ده خوى

رۆشناى ژينم هه لده گرى

بووى به دارى ژه قنه بوت و

ههر رۆژ به جورى بهرده گرى

بتى گه و ره تۆ نه خوداي

چون سه رمت بؤنه وى بكه م

هه تاوكه ي به شه قى تۆ

جهستهى ماندووم كه وى بكه م

تۆ

تۆ گزنگى ئاسمانىكى

هيواش هيواش و له سه رخؤ

نه م زهمينه رهنگت ده گرى و

ده تويتته وه و ده بى به تۆ

سەيرى ئاسمانكە مام رېياز ئەستېرە و گزنگ وئاسۆ
خۆر لە جىگاي عاسخ هە ئدى نزمى بە دايم لە پاشە

بە نيو دونيای هيمنى خۆت
تا ئە توانى بەمکە کەمەن
لە دونيای تاريكى و ستەم
بەم بە دونيای گەش و جوانى
تەمەن چە نیکە عەزیزم
هەمووی هەر بۆ مال ويرانى

تۆ كیى

تۆ بارانى كام ئاسمانى
شە پۆلى كام دەريایى خەمى
تیشك و رووناكى كام چیا و
كام ئووتكەى تىژی ئەستەمى
تۆ گوئزارى كام بە هارى
نیرگزی كام دەشت و هەردى
ئەرى فریشتەى ئاسمانى
یان تۆ پەرى لە سەر ئەردى
خەنینه کەت سەدای دەنگى
كام بوول بوولى پەنگ زەردە
نیگاكانت چاره و دەواى
سەد ئیش و ئازار و دەردە
دەم توندە هیندەى توندى
ئازارى دەوران و زەمەن

ئەم شەو

ئە م شە و ئە ستېرەى سە رشیتەم
بى ئاسمان و بى زەمینەم
دیم و دەچەم هە نگا و دەنیم
چراى خامۆشى بى تینەم
ئە م شە و دەريای كەش و ماتەم
شە پۆلى كەنارى خەمەم
بائندەى بى پە رو بائەم
كۆتى دەستەم هاودەمەم
ئە م شە و سە یرە يادى دورى
يادى پۆژانى پابردوو

ئەي بۆھە روا چوون و نە مان
ئاخر ئېمە پىچ نە زان بووين
يا دەورى ئىچ گۆرپىن زەمان
ئە ستېرە و مانگ تريفە ي شە و
گىزنگ و ئاسمان و ئاسۆ
ئىتر جوانين هە ست بزوينين
ئىچ يان ناروانم بە تاسۆ
تۆ ئە ستېرە و مانگى من بووى
تريفە ي شە وى چوارده بووى
ئە ناو سە ر دەستە ي جواناندا
تۆ باشتىن بىزارده بووى
ئاسمانى بىچ بە زەي تۆكام
ئە ستېرە ي گرتۆتە خۆي
ئاسمانى من گە ردونى من
بىچ شك بە هە مېشە هە ر تۆي

ئىلاھى

ئىلاھى ئە دونىاي بونا كۆتريكى لانه وازم
تا دوا رادەي بېنييازى ئەم جىھانە بېنيازم

يادى چە ندين ساتى خوشى
ئە و زەمە نە ي كە ئە دەس چوو
دېنە بېرم يادى جاران
ئە و ساتانەي كە رۆيشتن
ئە گەل دەستە و جە مەي ياران
بە لام گيانە دەردى دووريت
سە ر دەستە ي هە موو دەردىكە
سە رچاوەي ناسۆرى دۆي
مە جنونى دەشت و هە ردىكە
ئە بېرت دۆ ئە ناو گۆلزار
وهرزى بە هار دار و ديوار
زەمىننىك مە ستى ئېمە بوون
ئە تۆ دەگوت دونىاي منى
ئە ي منيش بىچ تۆ كېم هە بوون
كە ئە چاوى تۆم ئە پوانى
سە د ئومېد و هيووا و جوانى
پازەكانتايان ئە دركانت بۆم
ئارەزووم بوو لېت بېروانم
سە د هېندەي عومر و ژينى خۆم
ئازىز ئە و رۆژانە خەو بوون

بمگره خۆت

نازیزه کهم

وهك چۆن دهريا

شه پۆلى شيتت دهگريته خۆى

وهك چۆن بههار

گوئى عهيار

دركى بى زىد دهگريته خۆى

بمگره خۆت بمگره خۆت

نازیزه کهم وهك چۆن ئاسمان

مانگى جوان

ئهستيرهى جوان دهگريته خۆى

وهك چۆن دايك

مندال و ژان

نازارى گيان دهگريته خۆى

بمگره خۆت بمگره خۆت

دام له شه قه ی باڵ و فریم به خه ویش نایه مه زه مین

له گه ئ دهورى ژینی شیتتا چۆن ئه توانم من بسازم

له دۆلى پرچه قه ئی ژین له دارستانی پر ستهم

منی بانگ خوازی داد گهری چۆن هه روا ده بیخ ده ربازم

ئه ی بایه قوش نیشتیمانت کرده ویرانه و که لاهه

بوچی ده بی تکایى ژیان له قه ئی روو رهش بخوازم

هه ی هو ریو ئه ی سه رداری قاز و مریشك و مراوی

چۆن ده بيم به ده رویشی تو من خاوهن بیر ورپبازم

ورچه کویر زه مانه ی به د فه ر تاجی شاهانه ی دابه تو

زه مه نى كۆيله ی عه یاربووی ئیستا تو بوویه ئوستازم

هه رچی جوانی بوو ده ركرا ته می رهش و لاتى داگرت

نیشتیمان بوو به گۆرستان مه گهر خاك هه ئگرئ نازم

بەلئنت دا

بەلئنت دا

بە شاھیدی دار و دیوار

بە شاھیدی ئەو ئاسمانە

ئە سەرمان گرت بووی قەرار

بە شاھیدی

ھەموو ئەستیرەکانی شار

بەلئنت دا

نەمدەیتە دەست تاریکی شەو

نەم دەیتە دەست شە پۆلی خەم

ئاخر ئیستا

تاریکستانیک ھاتە بوون

من بەلئینی تۆچی ئی کەم

بەلئنت دا

کەناری بی بو ئارامی

شە پۆلی من بگریتە خۆت

ئازیزە کەم وەك چۆن تەنوور

داری ئەستوور

بە ئەسپای دەگریتە خۆی

یان وەك چۆن شاخ

بەفری دڭ داخ

تا كۆتایی دەگریتە خۆی

بەگرە خۆت بەگرە خۆت

ئازیزە کەم وەكو چۆن گۆل

توند و بەگۆل

ھەنگی دڭدار دەگریتە خۆی

وەكو چۆن خاك

شەھیدی پاك

بەگریە و زار دەگریتە خۆی

بەگرە خۆت بەگرە خۆت

ئەمەن ئىيىستا بەسەر سامى

بىخ كە نارم

شە پۆلەم لىخ ئەبارى بۆت

بە ئىنت دا

پووناكى ئاسمانى من بى

ئىم ون نەبى

بە ئىن نەبوو كە ئىر دەستەى

پۆزگارى تال و تون نەبى

ئىستا نە ئاسمانت هېشتم

نە پووناكى

نەمدەزانى بەورادەىيە

لە ئاستى منا بىخ باكى

بە ئىنت دا

خە نىنە كەت

پەنگى ژيانى كائىم كا

نىگاي سىجراوى چاوانت

لائم بكا

تۆ ئەزانى

پەنگە كانت

هەمووى دزى

تابلو و باخچە كەم بىخ پەنگە

دېمەنى هېچ

نام هەژىنى

دەم هېند عاجز و تەنگە

بىئىنت دا

چاوە كانت نوقمەم بکەن

لە تىن و هەست

نىگاكانت سەرخۆشم كەن

بىخ هۆش و مەست

ئىستا نىگاكانت ونن

دېدەى منىش ئىل و تارە

نوزەى پووناكى شك نابەم

لەووتەى دوورى لەم شارە

پېر بە دېم ئەمپرۆ دەئېم ئازىز سەد خۆزگە من و تۆ
جووتى مەلى ئازاد بايەين نەك دوو ئىنسانى رەنجەرۆ

دەمان دا ئە شەقەى بائ و دەفرين ئە ئاسمانى ولات
سەرکز و مەلوول نە دەژياین بە حسرهتى سەدان ئاوات

دەفرين و بى باك ئەكۆت و زنجيرى سەد قامچى بە دەس
بى باك ئە تانە و تەشەرى چەن دەم پىس و ھەزارناكەس

دەرباز دەبووين ئەو سنوورەى كفى رەشى كرده بەرمان
ئەو سنوورەى تەوقى دىلى و ژىر دەستەى كرده سەرمان

ھەل دەفرين و بارى خەم مان ئەم زەمىنە بە جى دەھىشت
توخوا ئازىز ئەم خاكە دا من و تۆ شيرىنى مان چىشت

ھەل دەفرين و تى دەپەرپىن بەسەر خاك و چىاو ئاوا
بە چاوى پېر ئە فرمىسك دەمان وت وەتەن مال ئاوا

ئازىز ئەو ساتە بە دواوہ تۆ دەبووى بە نىشتىمانم
دەبووى بە رۆح و دل و گيان رازى دەبووى ئەرى خانم

ئە سەر شاخىكى زۆر بئند ئە تەنىشت دەريايەكى مەند
ئازىز ئەگەر تۆم ھەبايە پىستى مەينە تىم ھەل ئەكەند

دىسان ئازىز ئەو دەنگەيەى ھەمىشە دەم بىست و دەم بىست
ئىو ھە ئقرچان و تورەبوون جوئنىشتەم نەئەدا ئە كىست

ئەگەل گزنگى ھەتاوا ئە تەنىشت يەكترى دەفرين
(ئەكۆتاي نامەكە تا) بە گيان بۆ يەكترى ئە چرپىن

ئىوارانىش كاتى ھەتاوا ئاوا دەبى نايىبىنى چاوا
ئەم زەمىنە ھىم دەبى نامىنى دەنگ و ژاوا ژاوا

بالت پاخە سەرى ماندووم رۆژگارىكە خاكە سارە
بە ئەمى تۆ فانى نوحە ئامپزت جودى كە نارە

ئىستا خەيالى ئەودەمە دلى زۆر خيرا و توند كرووم
ئەي جادوگەر بە تىلەي چاۋ چى جادويەكت لىكرووم

ئازىز من و تۆ لەم خاكە جووتخ مەلى بال كراوين
بەداخەوہ كەي ئازاد بووين ھەميشە گىرۆدەي داوين

نەك ناتوانين سەر ھەنگرين لەم دارو ديوار و بەردە
لەم ولاتەي خەننیشى ئازار و مەينەتى و دەردە

دەبىخ ھەزاران پازى تۆيش لە دلى خۆمدا بنىژم
يان لە شىعيرىكى پىر خەم دا داخى دەرونم ھەل رىژم

ناكامى

ئىتر دەبىخ لە نىپو خەودا

لە ئاۋىنەي شكاۋى بەخت

بىروانى بۆم

ئەوسنوورەي ژوانى مە بوو

داگىر كراو

بووہ بائە خانەي چەن نھۆم

درەختە كانيان ھە ئكيشا

جۆگە كەيان پىر كىرد لە بەرد

وا بوون بە ژان

ئەوانە رەۋى بەراز بوون

ئاكارى وان

رەۋشتيان دوور بوو لە ئىنسان

ئەو بەردەيەي سەردەمانى

ھاۋارزمان بوو

ئاگادارى خواستى دلمان

ھەموو پارزوو نيازمان بوو

چوار لە تيان كىرد

جىگە و لانه كەي من و تۆ

ھەناسە كان

دۆرىنران لە دەستمان چوو

ئەمانە شىر و خەتيان كىرد

درزىكيشيان نە ھىشت بۆمان

بۆ تىلەي چاۋ

لاساړن و كورته بالان
وهك مندالنه كانى گهړهك
به دار چناريكدا نالان

ناسك

شيعره كانم مندالنيكن
نه پي يان گرتووه نه زوويان
به داره داره دين بولات
بوت ده گرين
لي يان تي ناگه ي كيژي جوان

ناكامي

نه گهر به دهستي من بايه
چهرخي زهمه ن
سوراني زهويم دهوستاند
نه و وشه يه م دهگوت به تو
به م جيهانه
كه بو جاريكيش نه م دركاند

ژوونگه بوو به گوړستان
پيكي نه وين بوو به زووخاو

نيتر نايه م بو ديدنه يت
فرميسكه كان
نيگاكانى پر له خه مت
پرووخسارى هه لبرزكاوت
پرچى ناؤز
پر قولپه ي گريانه ده مت

نه ده توانم ژيرت بكه م
نه ده توانم شادت بكه م
ده بي هه تاكو من دهمرم
وهك ترسنوك
له ژير ليوه يادت بكه م

ليم ببوره

ليم ببوره
شيعره كانم

شەو

هەزاران خەم لە پرووی تۆدا دەردەكەون و ئاشكران
دلت تەنگە پەنگت زەردە پروویان پەش بی ئاسۆگران

كاتێ شەو دێ

دەستی ئەوین دەكاتەو

بۆ ئەم شارە

ئەو ویش ئیچە دەیدەین بە شەو

بە تەنیا خەم و نازارە

پەشیوی تۆ نازاری تۆ نە هۆبەكە نە سەد دانە
چوون نەت هیشتوو کوندە پوو لە باوشت بکا لانە

دەك پرووی پەش بن دائی كەر خۆر زل و مل قەوی بی حونەر
بوون بە داری قوزەل قورد و پۆژی سەد جارن دینەبەر

ئۆقرە بگرە

ئۆقرە بگرە

دڵە زەمەن كەر و كویرە

تاوانی تۆ و ئەوان چی بوو

هاتن بۆم ژینە هەلدیرە

نەبە فرمیکی تیمساحی نەبە دروشمی هیج و قۆر
لە ئاستی شارەكە ی مندا هەر مل شۆرپین دایم مل شۆر

سلیمانی لە چاوم دای لە ئاسمان و هەتاومدای

لە دەرونی بە خەم دای لە سەر رینگا و هەنگاومدای

سلیمانی

سلیمانی پروو خساری تۆ كە هەمیشە گەش و جوانە

نەمیستاكە هەوری ماتەم دای پۆشیووە ئەم ئاسمانە

نەزیزەكەم تیر تیر بگری بۆحال تەنگی نەخۆش و ساغ
لە دەست دەسەلاتی كوردی واودیللا و شیوون وسەد داخ

لېم تېناگەي

لېم تېناگەي
شەكانم قورسن تىژن
كز و لاتن
بۆيە سوكن
بەسكە خشى بۆلات ھاتن

ئەزىزەكەم تېر دوعاكە بۆھاۋلاتى گىرفان بەتال
ئەدەسەلاتى چاۋ چۆچنۆك ئە دەسەلاتى كەر و لال

نا نا مەگرى ئاسمانى خۆت بىكە تەوقى گەردنى وان
واين ئەسەدەي بىست و يەكدا تازە ھاوار ئەكەين بۆنان
لېتان تورەم سەد جار ھېندەي ئاسمان و ئەۋەي تىايەتى
زەۋى و ئاسمانتان ھەل ئوۋشى پوو پەشانى كوردايەتى

ونم مەكە

ونم مەكە
ئاسمان ھەتاۋون ناكات
زەۋى ئەباران ناتۆرى
چىيا قەد بەفر دەرنالكات
ونم مەكە
مندالېكى لەرز بردووم
گريانى قورگى پى گرتووم
چىت پى بلىم
ماوم ، مردووم

نەت ناسيوم

نەت ناسيوم
بەخەمەكانم ئاشنانى
ئەئازارەكانم دوورى
ئەۋ شىعرانەي بۆم نوسى وى
بەخودى خۆم
جار جارى ئەدەن سەبوورى

كە دەمەۋىت

كە دەمەۋىت ھۆنراۋەيەك
بۇ چاۋەكانت بنووسم
ئىۋى سوورى چەن وشەى جوان
بە ھەستەۋە رابمووسم
لەوساتەدا
لەنىۋ ئەو ھەست و ئەستەدا
بە كوڭ فرمىسكى ھەژارېك
دەى بەستىت خوين لە جەستەدا
دەم و زووبانم لال دەبن
وشەى شىرىنى يادى تۆش لام تال دەبن

كە دەمەۋىت ھۆنراۋەيەك
گوزارشت كات لە خەندەى تۆ
بت دوئىنخ لەگەل تابى
ھەر پىك ببى بە بەندەى تۆ
لە پىر نالەى ئەو كىژۆلەى
نىۋە شەو دراىە بەر دەست رېژ

ونم مەكە

رېبوارېكى رېگەى دوورم

كەس ناسم

ونم بگەى ئىت نابورم

ونم مەكە

پەيمانەت دا پەيمان شكىن

ئىرە نارۆى

گەرمانگ و خۆرىش ئاوابن

ئەستىرەكانىش ھە ئوهرىن

ئازار

بەئى سەختە

ژيان و ژىن لەنىۋ ئەم جەنگە ئستانە

ئەۋەى كە قىمەتى نەبى

شكۆ وشعورى ئىنسانە

ئەي بوول بوولى سەدا زېرىن

بۆ نايىزى

قەلەپەش و كوندە پە پوو

تورەن ئە ئاوازى پاستى

تورەن ئە رەنگ و بۆي جوانى

ئەوان دىخوازى تارىكىن

شەم شەمە كۆپرەي شەو رەون

دەيانەوئ بەرەنگى رەش

ژيانى مە بىكەن تەون

ئە بۆ سەدان خەرىك ھۆسەن

كەرولانن

ئەوانە گەنە و كرىكن

شەيداي خوئىنى پاك و ئانن

ھەستى شىعەرى من كول دەبى

چۆن بىخ تىژ

ئەو ھۆنراووش بە ناكامى

گىيان دەسپىرئ

كە شاعىر بە ئىنى دابوو

بە نامەيەك بۆت بنىرئ

شەرم دەكەم دەرىبىرم

ئەو ھەستەي بۆ بوونت ھەمە

خە ئكى خەمى نانئىكى بى

بلىم نە بوونى تۆ خەمە

بە ئى گىيانە ئەو ھەممە

ئىم تۆرەبە

نە فرەت كە ئىم

ئاتوانم دەستى تۆبگرم

دەستى خەمى گەل بىتتە رىم

هه تاكو دوا سنووری رِق
تف له خۆتان
تف له بوون تان
له دهسه لاتی زوونم و زۆر
له حوکمهت و نه زموونتان

سەفەر

وا من دەرۆم
به لام نه گه ریادت کردم
خه مت خواردم
به زهیت هات به پهنگ زهردیم
به دهستی ته زیو ساردم
نازیز له مانگ بروانه
نهم شه و گهش و روون و جوانه
نهو چاوهی نهی بریتته چاوت
به چاوی منی بزانه
خه نینیک بکه به پرووی دا
بیخه بهرچاوی روو خسارت

نەوانه پراوچی پۆشانین
نەستیره و هه تاو پراوه کهن
هه تا پۆژی نهم و لاته
به ده ریایی خویناوه کهن

قین له دێن ، دهرۆن رهشن
بوگه نیون

نەوانه تیری له عنه تن
له جهرگی نیمه چه قیون

نهم نیشتیمانه بترازی
دیز و گه پرن
سه رنهوی و ملشۆر و لاتن
نای بی نه رزش و بی فه پرن

دەر پیکه یان هه تا نه ژنۆ
ده ترزینن
بو ناحه زانی نهم خاکه
ههر شهوی سور ده سازینن

سەدان يادگارى و ساتى جوان
ژوورەكەيان لى تەنيوم
راوۋەستان
لېم دەپوانن
ھەندى خەنين
ھەندى گريان
لە بېدەنگى رام دەمانن
وەك تەرزە و توفان و زريان

دەبىتە چراخان ئېرە
پووناك دەبىتەوہ شارە
كەتۋونى
مانگ لە خۆيشى بى زارە
شەوہ زەنگە
ئەم زەمىنە لىل وتارە

رۆژى ئالا

شيعريك بۇ خۆم

بيست و سى سائە من ھاتوومە بوون
گە لېكەم ديوہ رۆژى تال و توون
مەلى مەينەتى لە سەر شانم نىشت
تا ئىستايىش نەمدى ئاسمانى روون
ھۆ ئەو كەسانەى ھۆگرتان كردين
ئەرى پرسیارى بۇ ھاتن بۇ چوون

بيست و سى سائە ميوانى ژينم
ئاشناى خەم و ئىش و برينم

ئەى راونراو
ھۆ ھە ئەتوى خاك و ئاوت
بۇ نىشتيمان !
بۇ وولاتە !
پىر فرمىسكە ھەردوو چاوت!

نيوہ شەو

نيوہ شەوہ و
نيگايەكت تەلى ناسۆرى
ژەنيوم

پى يان وتم بۇرەش بىنى

نوسەرى لاو

وتم ئاخىر زولفى رەشە

منىش بۆيە ئەم دونيايەم

وا بەرەشى دىتە پىش چاۋ

گەر ھەزەكەن

من گەش بىن بەم

شيعرەكانم زەرد و سووربىن

وهرن بلىن

بەونازدارە

با لە رەنگى رەش بە دووربىن

من و مەينەتى ئاويتەى يەك بووين

ئىستا لە شادى پىر پىق و قىنم

ئازارە ئىنسان پىنى دەبى گەورە

ناچارى نى يە واىە يە قىنم

بىست وسى سائە پى دەگەم و ھەم

لە ژىن ھالى بووم چ زۆر و چ كەم

زەمان ناھىلى مەرقە شاد بىرى

پىنگاى دەخاتە سەر چىپاى ئەستەم

يان تەسلىم بوونە ياخود شەرى مان

ژيان چى پى يە بۇ بەنى ئادەم

بىست وسى سائە و چەن سەعات و سات

مام پىباز ھاتى بە كۆلخ ناوات

باۋەشى خۆزگەت ناىە سەر شانت

ئاخۇ ئەم دونيا ھەتا كۆيت ئەبات

ئەو جىھانەى كە مەراقى تۆيە

بلىنى بىبىنى ھىند بوارت بەدات

ھۆ ئەو خەمەى ھەتا ئىستائىش

نە وتومى

نە ئاشكرائى

ئەگەر ئەم شەو
كۆتا وشە
بلىم بە تۆ
ئەم ھەورى بى دەنگى يەى من
چە خماخەداو
بەرامبەرى تۆ بى مەگۆ
بە دل پىت دەلىم خوشمەوى
عىشتىكى پاكى بى درۆ
ئەم چەم لە تۆ بىنى وە
بىجگە لە خەم
بى جگە لە تالى و ناكامى
بۆ خوشمەوى
ئاخر خۆىشم نازانم بۆ

ئا ئەم ژىنە تارىكەدا
تۆ بۆ من رووناكىت
چراى
گەرچى تالى
ئازار و ناسۆر و دەردى
منى گالا
دەمەم وشك ناخم برىن
ھۆ شەمالى ھەل نە کردوو
وەرە و بمبە
بەرە و جۆگەى گەرمى ئەوین
لە نامىزى
ئەو دايكەى ھىنامى يە بوون
ھەئەم دەگرى
ئازىز دەبى لە گۆرىش دا
لە لای من جىگە يەك بگرى

چەند چوارىنەيەك

ھەركەس مەنزى ژىنى خوشەكا
مەينەت ئەكىشى ژيان گۆشەكا
ئەجەل وەك ماری سېرى بېويژدان
خۆى مەلاس داوہ ئەبن دۆشەكا

ئەمائی ژيان ھاتى و ميوانى
سەفەر واريدە چ پير يا جوانى
قافلەكەى تۆيش دەكەويتە پى
بە مەردى بژى ئەگەر ئينسانى

تا موحتاج ئەبى بەشتىكى كەم
قەدرى نازانى براى موحتەرەم
ھەرشتى كەمە بە حيسابى تۆ
پىي موحتاج ئەبى و ئەدەى لە ئەژنۆ

ھەرگىز بە سوكى لە ھىچ مەرۋانە
ئەوہ سەرچاۋەى ئەندىشەى جوانە

ئەم دونيا بەقاي نى يە بۆ ئينسان
خۆتى بۆ بكوژى بەدل و بەگيان
لە پىناۋى ئەو تەمەنت دانى

نەتى ناسيوہ كە رووى وەرچەرخان

تەماحى دونيا زاھيد و جەردە

وەك بوك و زاوا ئەباتە پەردە

ھەركەس بە حيساب ئەوى گۆل داوہ

پى خەسويش بۆخۆى ھەناسە سەردە

جەژن

جەژنت پېرۆزبى كاكى موسوئمان
با رق و كينە دەرکەين لە دلمان
گەردن ئازادى بە دل و گيان بى
دەبىخ و ابكا كى موسوئمان بىخ

مردن

هاوار له قهبر هاوار له مردن
هاوار له رۆژی گیان ته سلیم کردن

هاوار لهو رۆژهی لاشه بی گیانم
له خراپه کاری گشت په شیمانم

هاوار لهو رۆژهی پۆشاکم خامه
لاشه جوانه کهم بۆگهن به سامه

هاوار لهو رۆژهی به دهستی به تال
به دهست دۆستانم نه خریمه ناو چال

هاوار لهو رۆژهی شینو پۆرۆیه
جه نازهم بی گیان بی گفتو گویه

له خوځوړی مان چیمان کهوته دهس
سلاو لهو کهسهی لیپووردنی ههس

به خوځشه ویستی و گیانی ته بایی
دوور له ته فرهقه و شهرو جودایی

به مه نزل دهگهین هه م نیمه و نیوه
داری ته بایی خوځشی وا پیوه

بی سنوور

له نیو نه م هه موو فارهه نگا
چهن وشه یه کمان پی شک دئ
مرۆقا دهستی لی گیر بکات
بیکات به پرسته یه کی جوان
بلیین بۆ سه دهی بیست و یهک
ئا نه مه یه خه می ئینسان !

خەم و تالى بى ئەحوالى ماندووى و شەكەتى ھەستم
دەگوزەرى بە سەردەچى كە بە يادى تۆ پەيوەستم

ھاوار لەو پۆژەى بيشك بەرپىيە
وەرە تەماشا چاكە چىت پى يە

نىگاكانت تالى زەمە ن دەگۆرن بۆ خوشى و جوانى
ئەو مائەى تۆ خانەى بى پىر ئەبى لە مېھرەبانى

بکەوہ پيشى نەكەويتە دوای
كەھات پىتى وت تۆ ئاخرفەناى

رەھمى خودا

چىت کردووہ بۆچى ئەترسى دەرگای رەحمانە وەرە
دەست بەرووى كەسەوہ نانخ مېھرى بىپايانە وەرە

من و تۆى ھەزار لەم دونيا ناگەين بە دەرگای مير و شا
ئەو بە خۆى بانگى لىکردوى بەرپۆحيش ھەرزانە وەرە

بىگانەم لات

نازىز نەترانىوہ من كىم
مائۆچكەيەكى دوورە رىم

ون بوون

ئەى فرىشتەى جوانى ئەماى تۆ لە كوئى
لە ئاسمانى پىر لە تەماى تۆ لە كوئى

گوزەرت كرد بۆ شارى بى وەفایى
كوای لە نامىزى كام خەماى تۆ لە كوئى

عەيار

ئەى سەرگوزشتەى تالى من ئەى ئاسمانى پوون و پۆشن
تۆ ئەزانى چەن شىرىنى خە نىنەكانت چەن خوشن

بەم ھەنگاۋە لەرزۆكانەم

ورده ورده بۆ لاى تۆ دىيم

نەت ناسيوم پييم ئاشنانى

خۆ تۆ قەت لە من جودانى

وا توامەو ە شپۆم گرتى

منىشت پىر کرد لە جوانى

نەت ناسيوم بيگانەم لات

ئەى مەحرەمەكەى كات و سات

بلىنى زەمەن ەيند مەرد بى

دیدهنى يەكى تر پىك خات

لەم ولاتى داخ و ژانە

ئاسمانىش چاۋ بەگريانە

بۆ شاعيرىكى نيوە گيان

ديدارىكى تۆ ھەر جوانە

چەمچەمال ئەى شارى شيرين نىشتيمانە جوانەكەم

خاك و خۆل و دار و بەردت سەرۋەت و سامانەكەم

ئاۋ ھەۋات سەير و سەفات مەرھەمى برينى من

ھۆ ۋوناكى دوو ديدەى من ئەى ژين و ژيانەكەم

ئەگەر مەلىكى ئازادبەم ئەم جىھانە تەى بكەم

زۆر مەحائە لەغىرى تۆ لە ھىچ شويىنى لانەكەم

خەلكى مىلى خۆى دەشكىنى بۆ خاكىكى دوورەدەست

بۆ خاك و ولاتەكەى خۆم ئەى من بۆچى وا نەكەم

ئەگەر بيت و ەك ئينسانى لەم ولاتە من بژيم

ۋو لەكۆى كەم بۆ كۆى بچم گوناھ و تاوانەكەم

نىشتيمان من بەقوربان گەرە و بچوك و گەدايتۆ

پىراۋ پىرە لە عىشقى تۆ دلە سەرگەردانەكەم

گەر ئەتەوئ □

لە قەفەزى ئامپىزىت دا

كە نار بگرم

گەر ئەتەوئ

دىلى تۆبم

بەكۆتى زنجىرۆ بمرم

ئاخر گيانە

من كەى شاعىرى دەستەمۆم

نەك ھەر بەتۆ

من بە خودى خۆىشم نامۆم

گەر ئەم جارە □

ئەم ئەویندارە لاسارە

لەگەئ تۆدا پوو بە پوو بى

پېر بەم شارە

ھاوار دەكەم خۆىشم دەوئى

گەر ھەزار جوئىنم لەدوو بى

بەفر □

نە رم نە رم بە لە نچەو لار خۆت بابدە بە دەم باوہ

لە م نىشتىمانە ئازىزبووى بۆیە بارگە ت لىى پىچاوه

تارای سپى پوون و پۆشن لە قە دى زەوى ئائىنە

كزەى ساردى ئە م زستانە ماشىنى بووكى سائۆنە

زەوئىش تازە بووكە دەخىل بىپرازىنە تا ئە توانى

ئە م شە و مانگى پرى چواردە تە شريف دىنى بە ميوانى

گەر دەتەوئ □

بەئى ئىستائىش

تۆ ئەو مانگەى

من بەھى خۆمت ئەزانم

لە ھەركوئ بى

لە ھەر كوئ بىم

بەتاسەوہ لىت ئەروانم

نازانين

ئېمە لە ولاتىك دەژين
دەبى لە چركەى كاترمىر
دلمان راچەنى و بترسين
كەشەو دەچينە سەر باليف
خۇنازانين
لە كام خەمى رۆژ بېرسين

گەرچى وەك خۆم

پەنگ زەرد و بى پەنگ و بۆن
سانا و سادەن
مالۆچكە يەكى خنجيلەن
ئامپىزىكن پىر بە ئەوين
بۆ پەنجەى تۆ
يەك مستيلەن

چرا

هۆ ئەو چراى
هەتا ئىستاش ھەر پى نەبووى
سەدان ھەنگاۋ
لە تارىكى رىگام بېرى
تەنيا جارى
پووناكى سەرە پى نەبووى
ئەو سەدان ھەنگاۋى بېرىم
ئەو سەدان ھەلدىرەى كە دىم
ئىستاش بە تىنى ئەو چرا
تارىك و بى تىنە ئەژىم

چىت پى بلىم

چىت پى بلىم
خۆشم دەۋى
لەم ولاتى رىق و كىنە
ئەۋەى گىرنگ نەبى بۆ فەرد
خۆشويستن
عېشق ، ئەۋىنە

شىعرەكانم

شىعرەكانم
مەحرەمى تۆن

هەر گیانی تیدا بوتری

له ولاتیکی پر له خهه

بی ئاسمان و

بی ئهستییره و

تاریکه سات

چۆن له رووم بی

به تۆبلیم

خاتوونهکهی من شهوت شاد

له وشهکانم مهترسه

خۆ چهقۆنین

هەرگیز زمانی تۆ نابرن

مهقهست نین

کراسی دامینت نادرین

ئهوان له نیو به فرۆ هاتوون

له په نجه ره کهت وهستاون

ئهم شهو میوانی تۆن خاتوون

ئهم شهو

ئهم شهو ماندووم

وهکو دارتوووهکهی جهوشه

نازار و ژان رام دهژهنن

ژیر نابم نا

بهزیندوی وهکو قهساب

پیستی لهشم دادهکه نن

ئهو پستانه ی نه مان وتن

ئهو په یقانه ی له سه ر زارمان

بوون به گری

دار و په ردوی ئهو ماله بوون

که بریار بوو

ئاوه دان بی و

جار نا جارئ
بەو پەرى ھەست
پى نوسەكەم دەگرە دەست
وشەى گەرمى پىر ئە ئەوین
ناسك و جوانكیلە و شیرین
بە دەزووی خەیاڵ دەھۆنم
بۆت دەكەم بە بەر گەردنى
ئەبەر خاترى دلى من
بۆ ھەمیشە
ئە سەر سنگتى دا بنى
جار نا جارئ كە ژاكاوم
دەریایەكەم وشك برین
بۆ خودى خۆم
پەرىشانى قومى ناوم
ئەگەل یاد و بیری تۆدا

ئەم شەو من گلاى پايزم
ھەندەوھرم
بە جۆگەيەكدا دەچمە خوار
دەستت دەگرم
گەر پىك گەيشتین ئەكەنار
ئەم شەو داىكى شەھیدىكم
دوניה سارده
باران و بەفر و كرىوھ
دنىام رۆنەم سەرمايەتى
دەچم باوھش بدەم پىوھ
ئەم شەو عاشقىكى شەیدام
ئىى دەروانم
ئەو نامەيەى دوا جار پىت دام
ھەزار جارم خويندووتەوھ
بۆم ناوترئ
ئەو نازارەى ئەژىم تىى دام

دایه ... دایه
گهر پیټ وایه
نهم کورهی تۆ چیا نی یه
به ئکوریئک لوتکهی چیا یه

دایه ... دایه
گهر پیټ وایه
نهم کورهی تۆ ئاسمانیکه
دهروونی نهو
سه دان خۆر و مانگی تیا یه

دایه ... دایه
گهر پیټ وایه
نهم کورهی تۆ دره ختیئکه
پرا و پرلق و گلایه

دایه ... دایه

هزر و خه یال

دهرونی له خه ما جه نجان

ئاوی هه یاتی تی دهزی

خه نده و شادی

ئارامی گیان

سه رتا پای له شم دا ده گری

جار ناجاری ته و او ماندووم

نهم هه ناسه شم پی قورسه

گیان و جه سته ی

به نهم ژینه وه نوساندووم

باوهر بکه ی یادیکی تۆ

ئارامی یه

سه بووری یه

نازیز چه ن پۆمانی دهوی

خه م و داخی نهم دووری یه

گەر پیت وایه

ئەم كورەى تۆ دەریایه كه

دۆپ دۆپ

ئەوین و عیشق و وهفایه

به لام نیستا من چیا نیم

ئەم لوتكهى هه لگوردی نیم

ولاتیكم پرم له خەم

هەر گەنجیک نیم

زگوردی نیم

دایه ئەگەر ئاسمانیش بـم

خاوهنی مانگ و هەتاو بـم

ئەزانی بۆ هەندە وەریم

له ژێر چهتری دەستی منا

سەدان ئاه و هەناسەى سارد

نوزەى ئادەمى ناموراد

هەنسكى مندالی برسى

شەقى جەلاد

ئەمانە و سەدان خەمى تر

ئەم جیهانە ئەم ژيانە

هەر دەتۆریم

ئاخر دایه

ئەو درەختەى كه پیت وایه

به ژنى به قەد ئاسمان به رزه و

بۆ دەیان مەلى بى لانه

دەپیت به سێبەر و سایه

هەر چوار وەرزه كهى ته مەنى

وهرزى وهرىنى گالایه

هەناسەى داخدارى مەردووم

لەناو پەگ و پېشەى دایه

ئەگەر وەرى ئۆمەى مەكه

لەم ولاتی

زریان و توفان و بایه

ئاخر دایه گەر دەریاش بـم

پراو پر عیشق و وهفاش بـم

ئەمىستانكە

ئەمىستانكە
دەستەم توند خستە سەردىم
بە ھىۋاشى يەك لىم پىرسى
خۇشت دەۋى
ئازىزە لات
شەرم مەكە بىرە دوان
باۋەر بىكە
ۋەكوتە پىل
ئە ژىر دەستەما
كەۋتە كوتان

كەۋتە كوتان
بە ئەسپايى
نەرمە تىرپە
ناۋەكەى تۆى بۆمىن دركان

ۋشك دەكەم بى ئاۋ دەبىم

سەد ھىندەى تر

شۋىن بىرۋ بى ئاۋ دەبىم

ئەزانى بۆ

ئەم خاكەدا ھەرچى جوان بى

كى ئىنسان بى

چارەنووسى

بەكرەلى سەردەشت ئاسا

دەبى بە كۆلانى مەرگى

ناۋە ناۋە

بىكا پىياسە

بۆچى ھاتى

كە ئەتزانى بائىندەيەكى كۆچەرى

ئىۋارەيەك

دات ئە شەقەى بائ و پۆشتى

ئازىزەكەم نەتەتوانى

مىنىش ئەگەل خۆت دا بەرى

ھەر دەرئەكەوت ،
بە سەر كىيوى سەختى ژىنا
ھەر سەرئەكەوت !
جا بزانە ،
مندا ئىكى شىرە خۆرە
لە باوھشى دايكى دايە ،
ھاتۆتە خوار لە جۆلانە
ھاوارى لە خودا كردووہ
سبەى درەنگ خۆر دەرکەوئ
تا لە ئامىزى دايكى دا
تير بچەوئ !

كە دەمەوئ
ھە ئبەستىكەم ،
لە جىيى منى بى دەست و پىچ
رېگا بگرئ
بىت بۆ ژوان ،
دەبىت بە شەر !
شەرى وشە و پىت و رستە
لە سەر كاغەز
لە يەكتر توندى دەكەن شان ،
دەيانەوئ دىدەنيت كەن
بە پەنجەكانتا ھە ئزىن

ئاوا بوون

ئىوارەيە و
لە ھەر لايەك ،
تى پروانى
لە ئاسمانى پان و بەرىن ،

گەر ھاتوو من ئاوا بووم

گەر ھاتوو من ئاوا بووم
سبەينانى ،
زۆر لە چىيى ئەستەم پامى
ئەم خۆرەى تۆ

بايه قوشه وه فاداره كه م

نه و مائوچكه ي كه ته نراوه

به وشه و پيتي نه و تراو ،

پره له ناويتنه ي شكاو

پر له قرتيله وته سريحي

كيژوله يه كي پرچ براو

پره له جوگه له ي خوييني

خانماني نه تك كراو!

پره له به يه ك نه گه شتن

له دابران

پره له نينساني جنراو ،

فه رمووته ديم

به لام نه كه ي

كه شتي عومرت له م چيا پر له خه مه به ي!

نازيره كه م هينده به سه

كه تو له م جيهانه دا هه ي .

بائنده يه ك

سه رنجته بات

به ناواز و سه داي شيرين ،

به كه يفه ، پره له نوميد

چون ديتته وه

بو مائكي پر نارامي

كه دهستي ناكه وي هه رگيز

مروقي پر له ناكامي ،

هيواش هيواش خوړي ماندووش

له كه زي زين

ده چيته خوار ،

تاريكاي ناسمان ده گري و

نيتر داشي خوړي ده خا سوار ،

سه ره ي منه ملي ريگاي دوورم بگرم

بو ناميزي

مائوچه دووره شاره كه م ،

بو هاوده مي

ئەگەر مردم

گۆرى تار بانگى لىكردم

كاتى بۆ شىئون پىي من گەپان

ئەمن وون نىم

چون بەتەماي ئەناوچوون نىم

پرووخسارى پەيشاكانى من

وشەكانم

پىت بە پىت ئازار و دەرد

ئاهەكانم

خەمەكانى ژىنى وەيە

دەورى كەسەر و مەينەتە

ئەم سەردەمە

ئەم سەدەيە

ئەفرەيسكى مندا ئىكدا

ئەنالىنى بىج حائكدا

ورد بنوارن بە شوين مندا

ئەھاوارى بىنانىكدا

ئەو كىژۆلەي ژىنيان تىكدا

ئەو نالەيە ھى منە دى

ئە ئاپۇراي مافى ژندا

ئە خەمى دىل بۆ ئازادى

ئە كۆسكە وتوويە بۆ شادى

ئەو بلىند گۆي ھاواردەكا

دژى ستەم و نادادى

ئە پىنوسى ئەو خويندكارەي

پۆلى يەكەو

دارە دارە بە پىت گەلى زمان دەكات

كە بە خەتتىكى گىپ و لار

ئە سەر دەفتەرەكەي دەستى

بە دەستىكى لەرزۆكەو

تیتە سەرزار

ناوى نىشتىمان دەنوسى

بە چوار بەشى لىك دابراو

پېنوسىش دەخاتە گريان

بە رەنگى رەش

بە فرمىسكى خەم و نازار

ئەوہ منم

ھۆ نىشتىمان

ھۆ كوردستان

ئە شەمائی وەشت ناگەى،

كەروىشكى كىوى سرك نى

ئە كزەباى دەشت ناگەى

خۆ ھە ئۆ نىت

ئاشناىى شاخ و كىو ھەرد نى

بە فرى چىباى قەندىلىش نى

ھەرگىز تۆ شەختە ناناسى

وہك ھە ئگورد ھە ناسە سەرد نى

چما جارلىك بەرئىبوارى

رېت كەوتۆتە نىو گەرمە سىر

ئاھى ھىچ داىكە ئەنفاىى

كورەى پۆحى

گىرساندووى

دەيان گوند و لانهى وىران

ھەورى خەمىيان پساندووى

نانا گىانە باش دەزانم

نەبىنوتن

نەكەس بۆى كردووى باسى

بۇ نام ناسى

گەر تا ئىستاش بۆتۆ نامۆم !

نە ناسراوم

شۆىن بزم !

چۆن تى دەگەى

ئەم عىشقەى من؟

دەبىخ ئە بەردەمتا بمرم

چت لى بكام

تۆمامز نىت

ئاخر منيش لۆمەت ناكەم
هەتا ئیستاش من ناناسی

(هەموو شتی جوانە لە تۆ)

هەنگاوی ورد

جادوی دەست کرد

پینکەنینی پڕ لە ئاواز

تیر ئەندازی بە دەست و برد

(هەموو شتی جوانە لە تۆ)

چ بێ دەنگی چ گفت و گو

فەرەهەنگی پڕ لە وشە

دلت پڕ کردووم لە سۆ

هەموو شتی جوانە لە تۆ

(هەموو شتی جوانە لە تۆ)

زوو تورە بوون

گرژبوونی هەر دوو برۆ

بۆلە بۆلە

ورده جەیننی لەسەر خۆ

(هەموو شتی جوانە لە تۆ)

كەمێ شەرم

نیگای گەرم

جار نا جاری لە ژیر ئیوه

بەورتەیهك

سەد خەیاڵ بخەیتە سەرم

وینەدانەوه

تا موحتاج ئەبی بەشتیکی كەم

قەدری نازانی برای موحتەرەم

هەرشتی كەمە بە حیسابی تۆ

پیی موحتاج ئەبی و ئەدەدی لە ئەژنۆ

هەرگیز بە سوکی لە هیچ مەروانە

ئەوه سەرچاوهی ئەندیشەیی جوانە

بېدەنگى

نازىزەكەم با بېدەنگ بىن،
لەم ولاتە
پېر ھاوار و ژاۋە ژاۋە
لە كۆپرا دەنگى لەرزۆكى
ئىنسانىكى جوان بېسراۋە !

مېھرەبانى

ئىت ئەترسم !
ئەزانى بۇ ؟
تۆ ساحىرى جادوو گەرى ،
چۆنت تۋانى بە خەندەيەك
بىر و ھۆشم داگىر بگەي ؟
ئەم دلەي من بۇ خۆت بەرى !

جوانى خوداى

تا بېكەنېنى تۆم نەدى
نەمزانى بوو زەردەخەنە

ئەم دونيا بەقاي نى يە بۇ ئىنسان
خۆتى بۇ بكوژى بەدل و بەگيان
لە پىناۋى ئەو تەمەنت دانى
نەتى ناسىۋە كە پروۋى ۋەرچەرخان
تەماحى دونيا زاھىد و جەردە
ۋەك بوك و زاوا ئەباتە پەردە
ھەركەس بە حېساب ئەۋى گۆل داۋە
پى خەسۋىش بۇخۆى ھەناسە سەردە

ھەركەس مەنزى ژىنى خوشەكا
مەينەت ئەكىش ژيان گۆشەكا
ئەجەل ۋەك ماری سېرى بېۋىژدان
خۆى مەئاس داۋە لەبن دۆشەكا
لەمالى ژيان ھاتى و مېۋانى
سەفەر ۋارىدە چ پىريا جوانى
قافلەكەي تۆيش دەكەۋىتە رى
بە مەردى بژى ئەگەر ئىنسانى

تۆدەرپۆيت و
ئىتر ئاسمانى ئەم شارەيش،
لە دەم و زووبان دەكەويت،
تۆدەرپۆيت و
ھەر چەندە عىشق و جوانى يە
ھەر چى يە مېھرەبانى يە ،
چۆكى دەشكىت
بە قەد و رەگۆ دەنەويت ،
تۆدەرپۆيت و
بوومە لەرزەى كۆچەكەى تۆ،
من و ئاسمان !
گە لای سەوزى درەختەكان
كۆچە و كۆلەنەكانى شار،
بائندەكان
لە جىيى خۆمان پرا دەچەنىين،
ھەر يەكەمان بە شىۋەيەك
دەيىن بە لانەى خەم و ژان ،

ئەمەندە مەرۇف جوان دەكا،
بى ئارايشت
بى سەد دەرمان و چاوپاۋ ،
كە دەخەنى رووخسارت تىشك دەھاۋى
جەرگى مانگىش دەكەى بە ئاۋ،
شەينەكەم دەكەم جوان بە !
كەم عەياربە !
ھۆقزكارى
پىرچ بىراۋ،
چى دەۋى لىم پىتتى بدەم
دلىكى ھەزار جار شكاۋ!
خامە و دەقتەرىكى دىراۋ!
چەند شىعەرىكى قەت نەوتراۋ!
گەر دەتەۋىن
بۆت گىرنگىن
مىنىش دەيدەم پىتت بە سەرچاۋ!

تۆ دەپرۆیت و

ئەم زەمىن و خاك و ناوہى

پرہ لہ بۆن و يادى تۆ ،

دار و بەرد

زىندوو مردووى ھۆگرى تۆن،

تۆ دەپرۆیت و

ئاورپكىش نادەيتەوہ

لەو شتانەى بە جىتھيشتن ،

ئەمەت بۆ کرد !

دە ئاخىر چۆن ؟

من كيم

ئەوہ منم

مشتىك فرميسك ، ئاھى سارد

شە مائىكى درەنگى شەو،

سەرخۆشىكى پر لہ برىن

بە لۆژە لۆژ

خۆى لہ ئاوەدانى بوارد،

ئەوہ منم

رېبوارىكى رېنگاى نا ديار،

ئەستېرەكى بى ئاسمان

قەرەجىكى دەوار نشىن،

جەستەيەكى ھەنجن ھەنجن

پرا و پر برىن و ئازار،

ئەوہ منم

ولا تىكى بە بى ئالا !

نىشتىمانىكى لەت لەت و

خىنكاوى چۆرپىك لہ ژيان !

عاشقىكى بېشووئاس و

تەرمىكى سەر دەرياي ئىجە و

ئاوارەيەكى ھەندەران ،

بە ئى گيانە ئەوہ منم

ئەى تۆ پىت وايە چىم و كىم ؟

رەنگە ئىتر ئەمەت زانى

سەد ھىندەى تر

دووربى له لانه وړنگه و جيټم!

چهن هوكاريكيشم پيتدا

وهكو جاران خوشت نه ويټم ،

نهى بو بووم به بهيداخ هه نگر ،

بو له شكري جيهانى شووم ؟

بو كوي بروم ؟

به كام شه قام ؟

به كام ريگا ؟

هه نكاوى ريبواريم بنيټم !

له گه ن كام خه م و نازارى

كوچه و كو لانه كاني شار ،

كام فرميسكى پر جه سره تى

جووتى چاوى پراو پر پارز

نهم شه و بدويټم ؟

سهر گهر داني

بو نه مردم ؟

منى گه لاي زهردى خه زان

نهم گه رده لوولى مردنه ،

بو نهى بردم ؟

من بوچى مام ؟

بو كام خه مى دلى نيټوه

خونچهى هيوام ؟

بو كام شهوى زينى نيټوه ،

تينى چرام ؟

من بوچى بووم ؟

به چ هوشيك

توانمونه

ره فيق بيژنه نوازي تازه

سوكنايى بدا بهم دله بى نازه

ره فيق بيژنه نوازيكى نوي

له دلى گه ش كهس بو خوى بگرى جى

خوپه خورپى دل دابنى وهك تون
نهبه د نهمينى هرگيز نابى كون

خوپه فرميسك و نوزه نوز و پاز
ببنة ئوپپراو خوشترين ناواز

عاشق شهيدا به دلى گهرم
بيخوينى نهى بى هيچ ترس و شهرم

تير تير بسوتيين دامركيينه وه
به دم سووتانو سهر بنيينه وه

سهر بله قينى دلى بجوشى
له سهر بهك پيكى عيشق بنوشى

ههر بهك له لايه له كهف و كوچين
دابخورينو له ريق و له قين

ئاوا بوون

ههر كهسى بيستى نهوئيش مهست بى
پر له نهوين و سوز و ههست بى

ئيتير ماندووم !

عاشقان تيكه نكهن ، دهرد و حالى يان
بگاته گهر دوون ناله نالى يان

وهك دره ختى ره شه با داى چه ماندبى ،

وهكو كه لهكى جوتيارى ،

لافا و ته رزه و باوبوران

ره گه كهى هه تته كاندبى !

يادى مه عشوق كهن ههر بهك به جورى

ههر بهك به دهرد و زام و ناسورى

ئيتير ماندووم !

له شه قام و له كو لان و

له نه وینهی هه تا ئیستایش پیت نه زانی !

رئبوارئک بووم له سهر رینگا ،

پووم له تو کرد

پشتم کرد له ناوه دانی !

سه رابئک بووی

ههرچیم کرد و پیت نه گه شتم ،

له که ژ و کو

له نسا ران

له گوئی نیرگزم روانی !

نه من بئ تو

کوئریکم نه هیلانم هه یه نه بان

جهسته و رۆحم له لا باره

هو خانمه کهم !

نهی ناخر تو بوچی وانی !؟

له دار و بهردی نه م شاره !

له م ولاتهی

له بن ههر تاشه بهردیکی ،

کوئشیک فرمیسک و نازاره !

ئیترا ماندووم !

له چوله که و

له کوئتر و

له بائنده و بائداره کان !

ئه وانیش پر له ناکامین

پرین له که سهر و له ژان

که ده خوئین له سهر داری ،

به سهد شیوه دینه زووبان !

به دهست خه می نه م جیهانه

رئک دهن له پر مهی گریان !

به ئی گیانه

ئیترا ماندووم !

له تو له عیشق له جوانی !

ئه وینی بیسنوور

من ده زانم که خه میکی

پر به بهرم ،

چە قۆيەكى سواو كولى

نراوى ئە پشته سەرم !

ئاگرىكى ئە ناخەدا ،

دەيسوتىنى جەستەى ماندووم

روح و گيان

گۆشت و چەرم ،

بە لام هېشتا نېت بېزارنېم !

هەزار خۆزگە !

دەبووى بە سايە و سېبەرم !

من دەزانم !

فرمىسكىكى بۆ چاوى من ،

تۆفانىكى دىي بەرەو رووم !

هەورى رەشى ئە ئاسمانم

پراو پرى ئە دئۆپى شووم !

تىكەيەكى ئىش و ژانى ،

ناچىتە خوار

دەگىرىيى ئە قورگ و گەرەوم !

ئىستايىش دەئىم

سەد مخابن !

وەك سېبەر نەھاتى ئە دووم !

من دەزانم !

رېگاي ئىمە ئە يەك دوورە ،

مەوداي ژىنمان

سەد هە ئدىر و

سەد كە ژو كۆ و

مىن چىنراوى سەر سنوورە !

ئەگەر رۆژگار

قاچ و دەستى پىوھن كردوم ،

گوئى بېروم !

هەردوو چاوى هە ئكۆئىوم !

بانگت كردووم

بى ئاگا بووم !

ئىم بېوورە ،

ئەو شاعىرەى تۆ دەيناسى

ئەمىستاكەش

خۆشى دەوئى !

ئىت راناکات !

ئەسەر بە ئىنى خۇي سوورە !

ترس

ئە لام روونە !

رۆژى بە جىمدەھىلىت و

ئە بەر چاوانم ون دەبى ،

ئاگرى دئەم دانامركى

بەم جىھانە !

بەم گەردونە !

بىنگومانم

ھەر چى يەك خۇشم ويستووہ

وہك نہ ناسىك ،

پشتى تى كرددووم و چووہ ،

ئەى من بۇچى پەرىشانم

ئەترسم تۇش وابى خانم !

بۇرۇژگار

بە جىمانىشت ،

دەيان زام و شوئىنەوارى سەدان برىن

ناسۆر

ئەوشەوانەى تۆلىرە نىت

نە ئاسمان رەنگى شىنە و

نە ئەستىرەيش وەك مروارى

ئە دەورى مانگ دەدرەوشىن !

وشە دەبن بە چنگى خوى ،

سۆز

ھۆگوئى جوان !

ئىم مەتۆرى ،

من شاينەنى دئى رەقى نىم !

پە پوولەيەكى وەرزىم و

عومرم چەنە !؟

چەنىك ئەژىم !؟

بوون به ديراو

جوگه لهی ژان بوو به رووبار

مالوچکهی خه مېش بوو به شار

لومهم مه کهن !

که دهمه وئ

نهک به دوو قاچ!

به هزار قاچ!

لهم خاک وولاته هه ئېيم !

من کیم

نه زانن کیم !؟

هه تاوئیکم به بئ ناسو !

ددرختیکم بئ چنگئ خاک !

مه لیکي بیهیلانه و جیم ،

رئبواریکم

له وه تهی هه م کوچه ریم و

کام لوغمی سهر سنوور ماوه ،

پئی ماندووی له سهر دانه نیم !؟

ئیتر ده بئ

چاوه کانی خوم هه لکوئم !

گویم بېرم !

بیشعور و هه ست و هوئش بم ،

تا له سایه ی سهری واندا

بتوانم وهک بتئ بژیم !

تاسان

وهک مندائیک

چون پر به هه ست ده ئئ : دایه

یانی گیانی ده ست ناکه وئی !

دئی منیش مندائیکه

گوناه ی چیبه ؟

خوئشی ده وئی !

هوغر کردن

گلای لقی دره ختیکی

به دم باوه ده چیت و دئی ،

له کام لاوه

سەيرى تابلوۋى ژيانى كەي
تۆ ھەر رېبوارى سەرە رېي !
رۆژى گىژە ئۆلكەي مردن
رەگ و رېشەت ھە ئدەكەنى ،
زىيانى ئە جەل ھە ئتەگرى و
پىت پىر دەكاتە ۋە كەنى ،
كوتايىت دى كاكى رېبوار
سە فەرەكەت يە كجارى يە ،
ئە ۋەيش لاي خە ئكى دەمىنى
ھەر مشتى ئە يادگارى يە !

راز

پىش ئاۋابوون
منى ھە تاۋ ! .

منى شەكەتى گىيان جنراۋ !

پەيامى رەنەگە يىنراۋ

بە زەردەي ئاۋابوونمدا

بە تۆي بېچاۋ دەگە يەنم ،

بە دەستىكى لەرزۆكە ۋە

خە تىكى رەش .

بە سەر شانۋى ئەم تەمەنا

ۋا دەھىنم

بە بى چە پلە

بى ھاژو وش

ئەم پەردەيە دەھىنمە خوار

بۆ ساتىكىش رانا مېنم !

دئەم نەھات

رۆلت پى بەم !

بىيە بە شىك

ئەم چىرۆكە تراژىدىيە !

خونچەي جوانىيت ھە ئوهرىنم !

بۆيە بە بى دەنگ مامە ۋە

ئەمەش ۋاى كرد

نە ئىم چەندە خۆشم دەۋىي !

ئەم رازەت بۆ نە دركىنم

نيگه رانى.

نە خۆشكە وتى؟!؟

شەكەت ديارى منت بمرى!

ئاخر ھەنگىكى لانهواز

چۈن دەتوانى

بەرگەى رەنگ زەردى گول بگرى؟!؟

رەنگە بە ديار

گولئى وەريوى جوانە مەرگ ،

لە م ژيانە

لە م زبلىدانى جيهانە!

سەدان ھىندەى تر وەرس بى

شىت بى تورەبى بىزاربى!

مالوچكەى ژين بە جىبىلىن

لەگەل كەشتى مەرگ سواربى!

من بەس خۆمم.

ھەر چىبەك بەم

ھەر چۈنىك بەم ،

ھەنگرى ھەربىر و ھۆشى

زادەى ھەر رەنگ و بۇنىك بەم ،

نەمن خۆمم تۆنىم نەو نىم!

رېبازىكەم باش و خراپ

خۆم رېگای خۆم ھەئدەبژىرم

چاوەروانى دەستى رەو نىم

توانەو.

تۆتازە بەشىكى لە من

وەك چۈن ھاژە

بوو بە رەگ و رېشەى چەم ،

وەك چۈن ئاسمان

دەست ھەئناگرى لە ھەور و تەم!

وەكو چۈن مەل بى جريوہ

لائە لە سروشت ھەتيوہ ،

يا درەخت بەبى رەگ و قەد و گالا

بەبى چرۆ

لە پيىستى خۇيدا گەنيوه !

بەئى گيانە من بەبى تۆ

نە شيعرم ھەيە بۆ نوسين ،

نە وشەم ھەيە بيمە زار

شاعيريكى ھەزار لەتم !

تەرمى ژنيكى كوژراوم

فريدراوم لە دوورى شار !

زەمەنيكە چاوەپروانم

ئاخر چاوەپروانى تاكەى ؟!

تیکەالوبوون .

تۆ تازە بەشيكي لە من

وەك چۆن ھاژە

بوو بە رەگ و پيشەى چەم ،

وەك چۆن ئاسمان

دەست ھەئناگرئ لە ھەور و تەم !

وھكو چۆن مەل بى جريوه

اللہ لە سروشت ھەتيوه ،

يا درەخت بەبى رەگ و قەد و گان

بەبى چرۆ

لە پيىستى خۇيدا گەنيوه !

بەئى گيانە من بەبى تۆ

نە شيعرم ھەيە بۆ نوسين ،

نە وشەم ھەيە بيمە زار

شاعيريكى ھەزار لەتم !

تەرمى ژنيكى كوژراوم

فريدراوم لە دوورى شار !

يادەوهرى

خۆ شە دەويى ت و لەالم ن يت

بە قەدەر ئاسمان ئيم دوورى

و ئينەيەكى كۆنت المە

لە جيى سوکنا يى و سەبوورى

رەشەباى سليمانى

ھۆرەشەباى سليمانى

دەبيت ئەم شەو ،

ئەم نامەيەم

بۆ ببەيتە بەر دەرگا كەى ،

لە پرچی تۆدا خۆم ون كەم ،
كۆتری دئەم بالئەگريت و
لەم وئیرانەى باوەشى تۆ
ئیتەر چۆنئ هات و چون كەم؟!
ئیتەر زانیم!
گۆئیکى سوری دەست کردی
نە بۆن خوشی!
نە رەنگ جوان!
پېرى لە ئارایشتی درۆ!
بە درۆ دئیتە گفتم و گۆ،
بە درۆ هاتویتە زوبان!
بېرۆ ئیتەر!
سەفەرت خیر ،
كام پیاو وەك من خوشی دەویى؟!
گرنگی بۆى؟!
رۆژئ دادئ
ئاوات ئە خوازی بییتەوہ
ئیتستا ئاوا بیبأك ئەرۆى!

خاتوونى جوان
گەر بە بەرتەقاي ئەم شارە
هەر چى خونچە و گۆل و نیرگزی بە هارە!
جوانیكانیان لە سەریەكنیى
رەنگ و بۆیان لە سەریەكنیى ،
هیشتا هیندەى بەیانیانئ
چاوه خەوالئەوہكانى تۆ،
پەرچەمە شیواوہكەى تۆ
تابلۆى جوانى رەنگ ریتز ناکەن
ئەم گوزەرە نا نە خشینن
نابن بگر
كئپە ناکەن
هەستى شاعیر نابزیوینن!

ئیتەر بۆ من پەنایەك نیت!
لە نیو تاریكى ئەم ژینە

